

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

śrī mēlpattūr nārāyaṇabhaṭṭatiri viracitam

॥ śrīmannārāyaṇīyam ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

viṣayasūcī

1	<i>prathamam daśakam</i>	7
2	<i>dvitīyam daśakam</i>	11
3	<i>tr̥tīyam daśakam</i>	15
4	<i>caturtham daśakam</i>	17
5	<i>pañcamam daśakam</i>	20
6	<i>ṣaṣṭham daśakam</i>	24
7	<i>saptamam daśakam</i>	26
8	<i>aṣṭamam daśakam</i>	30
9	<i>navamam daśakam</i>	33
10	<i>daśamam daśakam</i>	35
11	<i>ēkādaśam daśakam</i>	37
12	<i>dvādaśam daśakam</i>	39
13	<i>trayōdaśam daśakam</i>	41
14	<i>caturdaśam daśakam</i>	43
15	<i>pañcadaśam daśakam</i>	45
16	<i>ṣōḍaśam daśakam</i>	47
17	<i>saptadaśam daśakam</i>	49
18	<i>aṣṭādaśam daśakam</i>	52
19	<i>ēkōnaviṃśam daśakam</i>	54

20	<i>viṃśaṃ daśakam</i>	56
21	<i>ēkaviṃśaṃ daśakam</i>	58
22	<i>dvāviṃśaṃ daśakam</i>	61
23	<i>trayōviṃśaṃ daśakam</i>	64
24	<i>caturviṃśaṃ daśakam</i>	67
25	<i>pañcaviṃśaṃ daśakam</i>	69
26	<i>ṣaḍviṃśaṃ daśakam</i>	73
27	<i>saptaviṃśaṃ daśakam</i>	75
28	<i>aṣṭaviṃśaṃ daśakam</i>	78
29	<i>ēkōnatriṃśaṃ daśakam</i>	80
30	<i>triṃśaṃ daśakam</i>	82
31	<i>ēkatrīṃśaṃ daśakam</i>	84
32	<i>dvātrīṃśaṃ daśakam</i>	88
33	<i>trayastrīṃśaṃ daśakam</i>	90
34	<i>catustrīṃśaṃ daśakam</i>	92
35	<i>pañcatrīṃśaṃ daśakam</i>	96
36	<i>ṣaṭtrīṃśaṃ daśakam</i>	100
37	<i>saptatrīṃśaṃ daśakam</i>	104
38	<i>aṣṭatrīṃśaṃ daśakam</i>	108
39	<i>ēkōnacatvāriṃśaṃ daśakam</i>	110

40	<i>catvāriṃśaṃ daśakam</i>	112
41	<i>ēkacatvāriṃśaṃ daśakam</i>	114
42	<i>dvicacatvāriṃśaṃ daśakam</i>	116
43	<i>tricatvāriṃśaṃ daśakam</i>	119
44	<i>catuścatvāriṃśaṃ daśakam</i>	121
45	<i>pañcacetvāriṃśaṃ daśakam</i>	123
46	<i>ṣaṭcatvāriṃśaṃ daśakam</i>	126
47	<i>saptacetvāriṃśaṃ daśakam</i>	128
48	<i>aṣṭacetvāriṃśaṃ daśakam</i>	130
49	<i>ēkōnapañcāśaṃ daśakam</i>	132
50	<i>pañcāśaṃ daśakam</i>	134
51	<i>ēkapañcāśaṃ daśakam</i>	137
52	<i>dvipañcāśaṃ daśakam</i>	139
53	<i>tripañcāśaṃ daśakam</i>	141
54	<i>catuḥpañcāśaṃ daśakam</i>	143
55	<i>pañcapañcāśaṃ daśakam</i>	145
56	<i>ṣaṭpañcāśaṃ daśakam</i>	147
57	<i>saptapañcāśaṃ daśakam</i>	149
58	<i>aṣṭapañcāśaṃ daśakam</i>	152
59	<i>ēkōnaṣaṣṭitamam daśakam</i>	154

60	<i>ṣaṣṭitamamaṃ daśakam</i>	156
61	<i>ēkaṣaṣṭitamamaṃ daśakam</i>	159
62	<i>dviṣaṣṭitamamaṃ daśakam</i>	161
63	<i>triṣaṣṭitamamaṃ daśakam</i>	163
64	<i>catuṣṣaṣṭitamamaṃ daśakam</i>	165
65	<i>pañcaṣaṣṭitamamaṃ daśakam</i>	167
66	<i>ṣaṭṣaṣṭitamamaṃ daśakam</i>	169
67	<i>saptaṣaṣṭitamamaṃ daśakam</i>	171
68	<i>aṣṭaṣaṣṭitamamaṃ daśakam</i>	173
69	<i>ēkōnasaptatitamamaṃ daśakam</i>	175
70	<i>saptatitamamaṃ daśakam</i>	179
71	<i>ēkasaptatitamamaṃ daśakam</i>	182
72	<i>dvisaptatitamamaṃ daśakam</i>	184
73	<i>trisaptatitamamaṃ daśakam</i>	187
74	<i>catussaptatitamamaṃ daśakam</i>	189
75	<i>pañcasaptatitamamaṃ daśakam</i>	193
76	<i>ṣaṭsapatitamamaṃ daśakam</i>	197
77	<i>saptasaptatitamamaṃ daśakam</i>	200
78	<i>aṣṭasaptatitamamaṃ daśakam</i>	203
79	<i>ēkōnāśītitamamaṃ daśakam</i>	205

80	<i>aśītitamaṃ daśakam</i>	208
81	<i>ēkāśītitamaṃ daśakam</i>	211
82	<i>dvyāśītitamaṃ daśakam</i>	214
83	<i>tryāśītitamaṃ daśakam</i>	217
84	<i>caturaśītitamaṃ daśakam</i>	220
85	<i>pañcāśītitamaṃ daśakam</i>	223
86	<i>ṣaḍaśītitamaṃ daśakam</i>	226
87	<i>saptāśītitamaṃ daśakam</i>	230
88	<i>aṣṭāśītitamaṃ daśakam</i>	232
89	<i>ēkōnavatitamaṃ daśakam</i>	236
90	<i>navatitamaṃ daśakam</i>	239
91	<i>ēkanavatitamaṃ daśakam</i>	242
92	<i>dvinavatitamaṃ daśakam</i>	246
93	<i>trinavatitamaṃ daśakam</i>	250
94	<i>caturnavatitamaṃ daśakam</i>	254
95	<i>pañcanavatitamaṃ daśakam</i>	258
96	<i>ṣaṇṇanavatitamaṃ daśakam</i>	262
97	<i>saptanavatitamaṃ daśakam</i>	266
98	<i>aṣṭanavatitamaṃ daśakam</i>	270
99	<i>ēkōnaśatatamaṃ daśakam</i>	274

100	<i>śatatamaṇ daśakam</i>	278
------------	--------------------------------	------------

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē prathamam daśakam ॥

bhagavanmahimānuvarṇanam

sāndrānandāvabōdhātmakamanupamitaṃ

kāladēśāvadhībhyaṃ

nirmuktaṃ nityamuktaṃ nigamaśatasaha -

srēṇa nirbhāsyamānam |

aspaṣṭam drṣṭamātrē punarurupuruṣā -

rthātmakam brahma tattvam

tattāvadbhāti sākṣādgurupavanapurē

hanta bhāgyam janānām || 1.1 ||

1

ēvam durlabhyavastunyapi sulabhatayā

hastalabdhe yadanyat

tanvā vācā dhiyā vā bhajati bata janaḥ

kṣudrataiva sphuṭēyam |

ētē tāvadvayam tu sthīrataramanasā

viśvapīḍāpahatyai

niśśēṣātmānamēnam gurupavanapurā -

dhīsamēvāśrayāmaḥ || 1.2 ||

2

sattvam yattat parābhyāmaparikalānatō

nirmalam tēna tāvat

bhūtairbhūtēndriyaistē vapuriti bahuśaḥ

śrūyatē vyāsavākyam |
tat svacchatvādyadacchāditaparasukhaci -
dgarbhanirbhāsarūpaṃ
tasmin dhanyā ramantē śrutimatimadhurē
sugrahē vigrahē tē || 1.3 ||

3

niṣkampē nityapūrṇē niravadhiparamā -
nandapīyūṣarūpē
nirlīnānēkamuktāvalisubhagatamē
nirmalabrahmasindhau |
kallōlōllāsatulyaṃ khalu vimalataraṃ
sattvamāhustadātmā
kasmānnō niṣkalastvaṃ sakala iti vaca -
stvatkalāsvēva bhūman || 1.4 ||

4

nirvyāpārō'pi niṣkāraṇamaja bhajasē
yatkriyāmīkṣaṇākhyāṃ
tēnaivōdēti līnā prakṛtirasati ka -
lpā'pi kalpādikalē |
tasyāssaṃsuddhamaṃśaṃ kamapi tamatirō -
dhāyakaṃ sattvarūpaṃ
sa tvaṃ dhṛtvā dadhāsi svamahimavibhavā -
kuṅṭha vaikuṅṭha rūpaṃ || 1.5 ||

5

tattē pratyagradhārādharalalitakalā -
yāvalīkēlikāraṃ
lāvaṇyasyaikasāraṃ sukṛti jana dṛśāṃ
pūrṇapuṇyāvatāram |

lakṣmīniśśaṅkalīlānilayanamamṛta -

syandasandōhamantaḥ

siñcat sañcintakānām vapuranukalayē

mārutāgāranātha || 1.6 ||

6

kaṣṭhā tē sṛṣṭicēṣṭhā bahutarabhavakhē -

dāvahā jīvabhājā -

mityēvaṃ pūrvamālōcitamajita mayā

naivamadyābhijānē |

nō cējīvāḥ katham vā madhurataramidaṃ

tvadvapuścidrasārdraṃ

nētraiḥ śrōtraīśca pītvā paramarasasudhā -

mbhōdhipūrē ramēran || 1.7 ||

7

namrāṇām sannidhattē satatamapi pura -

stairanabhyarthitāna -

pyarthān kāmānajasraṃ vitarati paramā -

nandasāndrām gatiṃ ca |

itthaṃ niśśēśalabhyō niravadhika phalaḥ

pārijātō harē tvaṃ

kṣudraṃ taṃ śakravāṭīdrumamabhilaṣati

vyarthamarthivrajō'yam || 1.8 ||

8

kāruṇyātkāmamanyaṃ dadati khalu parē

svātmadastvaṃ viśēṣā -

daiśvaryādīśatē'nyē jagati parajanē

svātmanō'pīśvarastvam |

tvayyuccairāramanti pratipadamadhurē

*cētanāḥ sphītabhāgyā -
stvam cā'tmārāma ēvētyatula guṇagaṇā -
dhāra śaurē namastē || 1.9 ||*

9

*aiśvaryaṃ śaṅkarādīśvaraviniyamaṃ
viśvatējōharāṇām
tējassaṃhāri vīryaṃ vimalamapi yaśō
nisprḥaiścōpagītam |
aṅgāsaṅgā sadā śrīrakhilavidasi na
kvāpi tē saṅgavārtā
tadvātāgāravāsin murahara bhagava -
cchabdamukhyāśrayō'si || 1.10 ||*

10

|| iti śrīmannārāyaṇīyē prathamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvitīyaṃ daśakam ॥
bhagavadrūpavarṇanam

sūryaspar dhikirīṭamūrdhvatilaka -
prōdbhāsiphālāntaraṃ

kāruṇyākulanētramārdrahasitō -
llāsaṃ sunāsāpuṭam |

gaṇḍōdyanmakarābhakuṇḍalayugaṃ
kaṇṭhōjjvalatkaustubhaṃ

tvadrūpaṃ vanamālyahārapaṭala -
śrīvatsadīpraṃ bhajē || 2.1 ||

11

kēyūrāṅgadakaṅkaṇōttamamahā -
ratnāṅgulīyāṅkita -

śrīmadbāhucatuṣkasaṅgatagadā -
śaṅkhāripaṅkēruhām |

kāñcit kāñcanakāñcilāñchitalasa -
tpītāambarāmbinī -

mālambē vimalāmbujadyutipadāṃ
mūrtiṃ tavārticchidam || 2.2 ||

12

yattrailōkyamahīyasō'pi mahitaṃ
sammōhanaṃ mōhanāt

kāntaṃ kāntinidhānatō'pi madhuraṃ
mādhuryadhuryādapi |

saundryōttaratō'pi sundarataraṃ

tvadrūpamāścaryatō -

'pyāścaryaṃ bhuvanē na kasya kutukaṃ

puṣṇāti viṣṇō vibhō || 2.3 ||

13

tattādṛiṃmadhurātmakaṃ tava vapu -

ssamprāpya sampanmayī

sā dēvī paramōtsukā cirataraṃ

nāstē svabhaktēṣvapi |

tēnāsyā bata kaṣṭamacyuta vibhō

tvadrūpamānōjñaka -

prēmasthairyamayādacāpalabalā -

ccāpalyavārtōdabhūt || 2.4 ||

14

lakṣmīstāvakarāmaṇīyakahṛtai -

vēyaṃ parēṣvasthirē -

tyasminnanyadapi pramāṇamadhunā

vakṣyāmi lakṣmīpatē |

yē tvaddhyānaguṇānukīrtanarasā -

saktā hi bhaktā janā -

stēṣvēṣā vasati sthiraiva dayita -

prastāvadattādarā || 2.5 ||

15

ēvambhūtamanōjñatānavasudhā -

niṣyandasandōhanaṃ

tvadrūpaṃ paracidrasāyanamayaṃ

cētōharaṃ śṛṇvatām |

sadyaḥ prērayatē matiṃ madayatē

rōmāñcayatyaṅgakaṃ
vyāsiñcatyapi śītabāṣpavisarai -
rānandamūrcchōdbhavaiḥ || 2.6 ||

16

ēvambhūtatayā hi bhaktyabhihitō
yōgaḥ sa yōgadvayāt
karmajñānamayādbhṛśōttamatarō
yōgīśvarairgīyatē |
saundaryaikarasātmakē tvayi khalu
prēmaprakarṣātmikā
bhaktirniśramamēva viśvapuruṣai -
rlabhyā ramāvallabha || 2.7 ||

17

niškāmaṃ niyatasvadharmacaraṇaṃ
yat karmayōgābhidhaṃ
taddūrētyaphalaṃ yadaupaniṣada -
jñānōpalabhyaṃ punaḥ |
tattvavyaktatayā sudurgamataraṃ
cittasya tasmādvibhō
tvatprēmātmakabhaktirēva satataṃ
svādīyasī śrēyasī || 2.8 ||

18

atyāyāsakarāṇi karmaṇaḥ -
nyācarya niryanmalā
bōdhē bhaktipathē'thavā'pyucitatā -
māyānti kiṃ tāvatā |
kliṣṭvā tarkapathē paraṃ tava vapu -
rbrahmākhyamanyē puna -

*ścittārdratvamṛtē vicintya bahubhiḥ
sidhyanti janmāntaraiḥ || 2.9 ||*

19

*tvadbhaktistu kathārasāmṛtajharī -
nirmajjanēna svayaṃ
siddhyantī vimalaprabōdhapadavī -
maklēśatastanvatī |
sadyaḥ siddhikarī jayatyayi vibhō
saivāstu mē tvatpada -
prēmaprauḍhirasārdratā drutataram
vātālayādhiśvara || 2.10 ||*

20

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvitīyaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē tṛtīyaṃ daśakam ॥

bhaktasvarūpavarṇanaṃ bhaktiprārthanā ca

paṭhantō nāmāni pramadabharasindhau nipatitāḥ

smarantō rūpaṃ tē varada kathayantō guṇakathāḥ |

carantō yē bhaktāstvayi khalu ramantē paramamū -

nahaṃ dhanyānmanyē samadhigatasarvābhilaṣitān || 3.1 ||

21

gadakliṣṭaṃ kaṣṭaṃ tava caraṇasēvārasabharē -

'pyanāsaktaṃ cittam bhavati bata viṣṇō kuru dayām |

bhavatpādāmbhōjasmaraṇarasikō nāmanivahā -

nahaṃ gāyaṃ gāyaṃ kuhacana vivatsyāmi vijanē || 3.2 ||

22

kṛpā tē jātā cēt kimiva nahi labhyaṃ tanubhṛtām

madīyāklēśaughapraśamanadaśā nāma kiyatī |

na kē kē lōkē'sminnaniśamayi śōkābhirahitā

bhavadbhaktā muktāḥ sukhagatimasaktā vidadhatē || 3.3 ||

23

munipraudhā rūdhā jagati khalu gūdhātmagatayō

bhavatpādāmbhōjasmaraṇavirujō nāradamukhāḥ |

carantīśa svairaṃ satataparinirbhātaparaci -

tsadānandādvaitaprasaraparimagnāḥ kimaparam || 3.4 ||

24

bhavadbhaktiḥ sphītā bhavatu mama saiva praśamayē -

daśēśaklēśaughaṃ na khalu hṛdi sandēhakaṇikā |

na cēdvīāsasyōktistava ca vacanaṃ naigamavacō

bhavēnmīthyā rathyāpuruṣavacanaprāyamakhilam || 3.5 || 25

bhavadbhaktistāvatpramukhamadhurā tvadguṇarasāt

kimapyārūḍhā cēdakhilaparitāpaprāśamanī |

punaścāntē svāntē vimalaparibōdhodayamila -

nmahānandādvaitaṃ diśati kimataḥ prārthyamaparam || 3.6 || 26

vidhūya klēśān mē kuru caraṇayugmaṃ dhṛtarasaṃ

bhavatkṣētraprāptau karamapi ca tē pūjanavidhau |

bhavanmūrtyālōkē nayanamatha tē pādatulasī -

parighrāṇē ghrāṇaṃ śravaṇamapi tē cārucaritē || 3.7 || 27

prabhūtādhivyādhiprasabhacalitē māmakahṛdi

tvadīyaṃ tadrūpaṃ paramasukhacidrūpamudiyāt |

udañcadrōmāñcō galitabaharṣāśrunivahō

yathā vismaryāsaṃ durupaśamapīḍāparibhavān || 3.8 || 28

marudgēhādhīśa tvayi khalu parāñcō'pi sukhinō

bhavatsnēhī sō'haṃ subahu paritapyē ca kimidam |

akīrtistē mā bhūdvarada gadabhāraṃ praśamayan

bhavadbhaktōttaṃsaṃ jhaṭiti kuru māṃ kaṃsadamana || 3.9 || 29

kimuktairbhūyōbhistava hi karuṇā yāvadudiyā -

dahaṃ tāvaddēva prahitavividhārtapralapitaḥ |

puraḥ kṛptē pādē varada tava nēśyāmi divasān

yathāśakti vyaktaṃ natinutiniṣēvā viracayan || 3.10 || 30

|| iti śrīmannārāyaṇīyē tṛtīyaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē caturthaṃ daśakam ॥

aṣṭāṅgayōgavarṇanaṃ yōgasiddhivarṇanaṃ ca

kalyatāṃ mama kuruṣva tāvatīṃ

kalyatē bhavadupāśanaṃ yayā |

spaṣṭamaṣṭavidhayōgacaryayā

puṣṭayāśu tava tuṣṭimāpnuyām || 4.1 ||

31

brahmacaryadṛḍhatādibhīryamai -

rāplavādiniyamaiśca pāvitāḥ |

kurmahē dṛḍhamamī sukhāśanaṃ

pañkajādyamapi vā bhavatparāḥ || 4.2 ||

32

tāramantaranucintya santataṃ

prāṇavāyūmabhiyamya nirmalāḥ |

indriyāṇi viṣayādathāpahṛ -

tyāsmahē bhavadupāśanōnmukhāḥ || 4.3 ||

33

asphuṭē vapuṣi tē prayatnatō

dhārayēma dhiṣaṇāṃ muhurmuḥuḥ |

tēna bhaktirasamantarārdratā -

mudvahēma bhavadaṅghricintakāḥ || 4.4 ||

34

visphuṭāvayavabhēdasundaraṃ

tvadvapussuciraśīlanāvaśāt |

<i>aśramaṃ manasi cintayāmahē</i> <i>dhyānayōganiratāstvadāśrayāḥ 4.5 </i>	35
<i>dhyāyatāṃ sakalamūrtimīdrśī -</i> <i>munmiṣanmadhuratāhṛtātmanām </i> <i>sāndramōdarasarūpamāntaraṃ</i> <i>brahmarūpamayi tē'vabhāsatē 4.6 </i>	36
<i>tatsamāsvadanarūpiṇiṃ sthitiṃ</i> <i>tvatsamādhimayi viśvanāyaka </i> <i>āśritāḥ punarataḥ paricyutā -</i> <i>vārabhēmahi ca dhāraṇādīkam 4.7 </i>	37
<i>itthamabhyasananirbharōllasa -</i> <i>ttvatparātmasukhakalpitōtsavāḥ </i> <i>muktabhaktakulamaulitāṃ gatāḥ</i> <i>sañcarēma śukanāradādivat 4.8 </i>	38
<i>tvatsamādhivijayē tu yaḥ puna -</i> <i>rmañkṣu mōkṣarasikaḥ kramēṇa vā </i> <i>yōgavaśyamanilaṃ ṣaḍāśrayai -</i> <i>runnayatyaḥ suśumnayā śanaiḥ 4.9 </i>	39
<i>liṅgadēhamapi saṃtyajannathō</i> <i>līyatē tvayi parē nirāgrahaḥ </i> <i>ūrdhvalōkakutukī tu mūrdhataḥ</i> <i>sārdhamēva karaṇairnirīyatē 4.10 </i>	40
<i>agnivāsaravalarkṣapakṣagai -</i> <i>ruttarāyaṇajuṣā ca daivataiḥ </i>	

- prāpitō ravipadaṃ bhavatparō*
mōdavān dhruvapadāntamīyatē || 4.11 || 41
- āsthitō'tha maharālayē yadā*
śēṣavaktradhanōṣmaṇārdyatē |
īyatē bhavadupāśrayastadā
vēdhasaḥ padamataḥ puraiva vā || 4.12 || 42
- tatra vā tava padē'thavā vasan*
prākṛtapralaya ēti muktatām |
svēcchayā khalu purā vimucyatē
saṃvibhidya jagadaṇḍamōjasā || 4.13 || 43
- tasya ca kṣitipayōmahō'nila -*
dyōmahatprakṛtisaptakāvṛtīḥ |
tattadātmakatayā viśan sukhī
yāti tē padamanāvṛtaṃ vibhō || 4.14 || 44
- arcirādigatimīdṛśīṃ vrajan*
vicyutiṃ na bhajatē jagatpatē |
saccidātmaka bhavadguṇodayā -
nuccarantamanilēśa pāhi mām || 4.15 || 45
- || iti śrīmannārāyaṇīyē caturthaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcamam daśakam ॥

virāṭ puruṣōtpattiprakāravarnanam

vyaktāvyaktamidaṃ na kiñcidabhava -

tprākprākṛtaprakṣayē

māyāyām guṇasāmyaruddhavikṛtau

tvayyāgatāyām layam |

nō mṛtyuśca tadā'mṛtam ca samabhū -

nnāhnō na rātrēḥ sthitiḥ

tatraikastvamaśiṣyathāḥ kila parā -

nandaprakāśātmanā ॥ 5.1 ॥

46

kālah karmaguṇāśca jīvanivahā

viśvam ca kāryam vibhō

cillīlāratimēyuṣi tvayi tadā

nirlīnatāmāyayuh |

tēṣām naiva vadantyasattvamayi bhōḥ

śaktyātmanā tiṣṭhatām

nō cēt kiṃ gaganaprasūnasadrśām

bhūyō bhavētsaṃbhavaḥ ॥ 5.2 ॥

47

ēvam ca dviparārdhakālavigatā

vīkṣām sisṛkṣātmikām

bibhrāṇē tvayi cukṣubhē tribhuvanī -

*bhāvāya māyā svayam |
māyātaḥ khalu kālaśaktirakhilā -
dṛṣṭaṃ svabhāvō'pi ca
prādurbhūya guṇānvikāsyā vidadhu -
stasyāssahāyakriyām || 5.3 ||*

48

*māyāsannihitō'praviṣṭavapuṣā
sākṣīti gītō bhavān
bhēdaistāṃ pratibiṃbatō viviśivān
jīvō'pi naivāparaḥ |
kālādipratibōdhitā'tha bhavatā
sañcōditā ca svayaṃ
māyā sā khalu buddhitattvamasṛja -
dyō'sau mahānucyatē || 5.4 ||*

49

*tatrāsau triguṇātmakō'pi ca mahān
sattvapradhānaḥ svayaṃ
jīvē'smin khalu nirvikalpamahami -
tyudbōdhanīṣpādakaḥ |
cakrē'smin savikalpabōdhakamaha -
ntattvaṃ mahān khalvasau
sampuṣṭaṃ triguṇaistamō'tibahulaṃ
viṣṇō bhavatprēraṇāt || 5.5 ||*

50

*sō'haṃ ca triguṇakramāt trividhatā -
māsādya vaikārikō
bhūyastaijasatāmasāviti bhava -
nnādyēna sattvātmanā |*

dēvānindriyamāninō'kṛta diśā -
vātārkapāśyaśvinō
vahnīndrācyutamitrakān vidhuvidhi -
śrīrudraśārīrakān || 5.6 ||

51

bhūman mānasabuddhyahaṅkṛtimila -
ccittākhyavṛtṭyanvitaṃ
taccāntaḥkaraṇaṃ vibhō tava balāt
sattvāṃśa ēvāsṛjat |
jātastaijasatō daśēndriyagaṇa -
stattāmasāṃśātpuna -
stanmātraṃ nabhasō marutpurapatē
śabdō'jani tvadbalāt || 5.7 ||

52

śabdādvyōma tataḥ sasarjitha vibhō
sparśaṃ tatō mārutaṃ
tasmādrūpamatō mahō'tha ca rasaṃ
tōyaṃ ca gandhaṃ mahīm |
ēvaṃ mādharma pūrvapūrvakalanā -
dādyādyadharmānvitaṃ
bhūtagrāmamaṃ tvamēva bhagavan
prākāśayastāmasāt || 5.8 ||

53

ētē bhūtagaṇāstathēndriyagaṇā
dēvāśca jātāḥ pṛthān -
nō śēkurbhuvanāṇḍanirmitividhau
dēvairamībhistaḍā |
tvam nānāvidhasūktibhirnutagaṇa -

*stattvānyamūnyāviśam -
ścēṣṭāśaktimudīrya tāni ghaṭayan
hairaṇyamaṇḍam vyadhāḥ || 5.9 ||*

54

*aṇḍam tatkhalu pūrvasṛṣṭasalilē -
'tiṣṭhat sahasram samāḥ
nirbhindannakṛthāścaturdaśajaga -
drūpam virāḍāhvayam |
sāhasraiḥ karapādamūrdhanivahai -
rniśśēṣajīvātmakō
nirbhātō'si marutpurādhipa sa māḥ
trāyasva sarvāmayāt || 5.10 ||*

55

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṣṭhaṃ daśakam ॥

virāḍdēhasya jagadātmatvavarṇanam

ēvaṃ caturdaśajaganmayatāṃ gatasya

pātālamīśa tava pādatalaṃ vadanti |

pādōrdhavadēśamapi dēva rasātalaṃ tē

gulphadvayaṃ khalu mahātalamadbhutātman ॥ 6.1 ॥

56

jaṅghē talātalamaṭhō sutalaṃ ca jānū

kiñcōrubhāgayugalaṃ vitalātalē dvē |

kṣōṇītalāṃ jaghanamambaramaṅga nābhi -

rvakṣaśca śakranilayastava cakrapāṇē ॥ 6.2 ॥

57

grīvā mahastava mukhaṃ ca janastapastu

phālaṃ śirastava samastamayasya satyam |

ēvaṃ jaganmayatanō jagadāśritaira -

pyanyairnibaddhavapuṣē bhagavan namastē ॥ 6.3 ॥

58

tvadbrahmarandhrapadamīśvara viśvakanda

chandāṃsi kēśava ghanāstava kēśapāsāḥ |

ullāsi cilliyugalaṃ druhiṇasya gēhaṃ

pakṣmāṇi rātridivasau savitā ca nētrē ॥ 6.4 ॥

59

niśśēṣaviśvaracanā ca kaṭākṣamōkṣaḥ

karṇau diśōśviyugalaṃ tava nāsikē dvē |

- lōbhatrapē ca bhagavannadharōttarōṣṭhau*
tārāgaṇāśca daśanāḥ śamanaśca daṃṣṭrā || 6.5 || 60
- māyā vilāśahasitaṃ śvasitaṃ samīrō*
jihvā jalaṃ vacanamīśa śakuntapaṅktiḥ |
siddhādayassvaragaṇā mukharandhramagni -
rdēvā bhujāḥ stanayugaṃ tava dharmadēvaḥ || 6.6 || 61
- prṣṭhaṃ tvadharmā iha dēva manassudhāṃśu -*
ravyaktamēva hṛdayāmbujamambujākṣa |
kukṣissamudranivahā vasaṇaṃ tu sandhyē
śēphaḥ prajāpatirasau vṛṣaṇau ca mitraḥ || 6.7 || 62
- śrōṇīsthalaṃ mṛgagaṇāḥ paḍayōrnakhāstē*
hastyuṣṭrasaindhavamukhā gamanaṃ tu kālah |
viprādivarṇabhavanaṃ vadanābjabāhu -
cārūruyugmacaraṇaṃ karuṇāmbudhē tē || 6.8 || 63
- saṃsārācakramayi cakradhara kriyāstē*
vīryaṃ mahāsuragaṇō'sthikulāni śailāḥ |
nāḍyassaritsamudayastaravaśca rōma
jīyādidam vapuranirvacanīyamīśa || 6.9 || 64
- īdṛgjaganmayavapustava karmabhājāṃ*
karmāvasānasamayē smaraṇīyamāhuḥ |
tasyāntarātmavapuṣē vimalātmanē tē
vātālayādhipa namō'stu nirundhi rōgān || 6.10 || 65
- || iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaṣṭhaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptamaṃ daśakam ॥

hiranyagarbhōtpattivārṇanam,

hiranyagarbhatapaścaraṇavarṇanam,

vaikuṅṭhasvarūpavarṇanam,

bhagavatsvarūpasākṣātkāravārṇanam,

bhagavadanugrahavarṇanam ca

ēvaṃ dēva caturdaśātmakajaga -

drūpēṇa jātaḥ puna -

stasyōrdhvaṃ khalu satyalōkanilayē

jātō'si dhātā svayam |

yaṃ śaṃsanti hiranyagarbhamakhila -

trailōkyajīvātmakaṃ

yō'bhūt sphītarajōvikāravikasa -

nnānāsisṛkṣārasaḥ ॥ 7.1 ॥

66

sō'yaṃ viśvavisargadatta hṛdayaḥ

sampaśyamānassvayaṃ

bōdhaṃ khalvanavāpya viśvaviśayaṃ

cintākulastasthivān |

tāvattvaṃ jagatāṃ patē tapatapē -

tyēvaṃ hi vaihāyasīṃ

vāṇīmēnamaśīsravaḥ śrutisukhāṃ

kurvaṃstapaḥprēraṇām ॥ 7.2 ॥

67

kō'sau māmavadat pumāniti jalā -
pūrṇē jaganmaṇḍalē
dikṣūdvīkṣya kimapyanīkṣitavatā
vākyārthamutpaśyatā |
divyaṃ varṣasahasramāttatapasā
tēna tvamārādhita -
stasmai darśitavānasi svanilayaṃ
vaikuṅṭhamēkādbhutam || 7.3 ||

68

māyā yatra kadāpi nō vikurutē
bhātē jagadbhyō bahiḥ
śōkākrodhvimōhasādhvasamukhā
bhāvāstu dūraṃ gatāḥ |
sāndrānandajharī ca yatra parama -
jyōtiḥ prakāśātmakē
tattē dhāma vibhāvitaṃ vijayatē
vaikuṅṭharūpaṃ vibhō || 7.4 ||

69

yasminnāma caturbhujā harimaṇi -
śyāmāvadātaviṣō
nānābhūṣaṇaratnadīpitadiśō
rājadvimānālayāḥ |
bhaktiprāptatathāvidhōnnatapadā
dīvyanti divyā janā -
stattē dhāma nirastasarvaśamalaṃ
vaikuṅṭharūpaṃ jayēt || 7.5 ||

70

nānādivyavadhūjanairabhivṛtā
vidyullatātulyayā
viśvōnmādanahr̥dyagātralatayā
vidyōtitāśāntarā |
tvatpādāmbujasaurabhaikakutukā -
llakṣmīḥ svayaṃ lakṣyatē
yasmin vismayanīya divya vibhavaṃ
tattē padaṃ dēhi mē || 7.6 ||

71

tatraivaṃ pratidarśitē nijapadē
ratnāsanādhyāsitaṃ
bhāsvatkōṭilasatkirīṭakatakā -
dyākalpadīprākṛti |
śrīvatsāṅkitamāttakaustubhamaṇi -
cchāyāruṇaṃ kāraṇaṃ
viśvēśaṃ tava rūpamaikṣata vidhi -
stattē vibhō bhātu mē || 7.7 ||

72

kālāmbhōdakalāyakōmalaruci -
cakrēṇa cakraṃ diśā -
māvṛṇvānamudāramandahasita -
syandaprasannānanam |
rājatkambugadāripañkajadhara -
śrīmadbhujāmaṇḍalaṃ
sraṣṭustuṣṭikaraṃ vapustava vibhō
madrōgamudvāsayēt || 7.8 ||

73

dr̥ṣṭvā sambhṛtasambhramaḥ kamalabhū -
stvat pādapāthōruhē
harṣāvēśavaśaṃvadō nipatitaḥ
prītyā kṛtārthībhavan |
jānāsyēva manīṣitaṃ mama vibhō
jñānaṃ tadāpādaya
dvaitādvaitabhavatsvarūpaparami -
tyācaṣṭa taṃ tvāṃ bhajē || 7.9 ||

74

ātāmrē caraṇē vinamramatha taṃ
hastēna hastē spr̥śan
bōdhastē bhavitā na sargavidhibhi -
rbandhō'pi sañjāyatē |
ityābhāṣya giram̐ pratōṣya nitarām̐
taccittagūḍhaḥ svayaṃ
sr̥ṣṭau taṃ samudairayaḥ sa bhagava -
nnullāsayōllāghatām || 7.10 ||

75

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptamaṃ daśakam̐ samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭamaṃ daśakam ॥

pralayavarṇanaṃ, jagatsṛṣṭiprakāravarṇanaṃ ca

ēvaṃ tāvat prākṛtaprakṣayāntē

brāhmē kalpē hyādimē labdhajanmā |

brahmā bhūyastvatta ēvāpya vēdān

sṛṣṭiṃ cakrē pūrvakalpōpamānām || 8.1 ||

76

sō'yaṃ caturyugasahasramitānyahāni

tāvanmitāśca rajanīrbahuśō nināya |

nidrātyasau tvayi nilīya samaṃ svasṛṣṭai -

rnaimittikapralayamāhuratō'sya rātrim || 8.2 ||

77

asmādrśāṃ punaraharmukhakṛtyatulyāṃ

sṛṣṭiṃ karōtyanudinaṃ sa bhavatprasādāt |

prāgbrāhmakalpajanuṣāṃ ca parāyuṣāṃ tu

suptaprabōdhanasamāsti tadā'pi sṛṣṭiḥ || 8.3 ||

78

pañcāśadabdamadhunā svavayōrdharūpa -

mēkaṃ parārdhamativṛtya hi vartatē'sau |

tatrāntyarātrijanitān kathayāmi bhūman

paścāddināvatarāṇē ca bhavadvilāsān || 8.4 ||

79

dināvasānē'tha sarōjayōniḥ

suṣuptikāmastvayi sannililyē |

- jaganti ca tvajjaṭharam samīyu -
stadēdamēkārṇavamāsa viśvam || 8.5 ||* 80
- tavaiva vēṣē phaṇirāji śēṣē
jalaikaśēṣē bhuvanē sma śēṣē |
ānandasāndrānubhavasvarūpaḥ
svayōganidrāparimudritātmā || 8.6 ||* 81
- kālākhyasaktiṃ pralayāvasānē
prabōdhayētyādiśatā kilādau |
tvayā prasuptam parisuptasakti -
vrajēna tatrākhilajīvadhāmnā || 8.7 ||* 82
- caturyugāṇāṃ ca sahasramēvaṃ
tvayi prasuptē punaradvitīyē |
kālākhyasaktiḥ prathamaprabuddhā
prābōdhayattvāṃ kila viśvanātha || 8.8 ||* 83
- vibudhya ca tvaṃ jalagarbhasāyīn
vilōkya lōkānakhilān pralīnān |
tēṣvēva sūkṣmātmatayā nijāntaḥ -
sthitēṣu viśvēṣu dadātha dṛṣṭim || 8.9 ||* 84
- tatastvadīyādayi nābhirandhrā -
dudañcitaṃ kiñcana divyapadmam |
nilīnaniśśēṣapadārthamālā -
sañkṣēparūpaṃ mukulāyamānam || 8.10 ||* 85
- tadētadambhōruhakuḍmalaṃ tē
kalēbarāt tōyapathē prarūḍham |*

bahirnirītaṃ paritaḥ sphuradbhiḥ

svadhāmabhirbhvāntamalaṃ nyakṛntat || 8.11 ||

86

samphullapatrē nitarāṃ vicitrē

tasmin bhavadvīryadhṛtē sarōjē |

sa padmajanmā vidhirāvirāsīt

svayamprabuddhākhilavēdarāśiḥ || 8.12 ||

87

asmin parātman nanu pādmakalpē

tvamitthamutthāpitapadmayōniḥ |

anantabhūmā mama rōgarāśiṃ

nirundhi vātālayavāsa viṣṇō || 8.13 ||

88

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē navamaṃ daśakam ॥

jagatsrṣṭiprakāraṇanam

sthitaḥ sa kamalōdbhavastava hi nābhipaṅkēruhē

kutasvididamambudhāvuditamityanālōkayan |

tadīkṣaṇakutūhalāt pratidiśaṃ vivṛttānana -

ścaturvadanatāmagādvikasadaṣṭadrṣṭyambujām || 9.1 ||

89

mahārṇavavighūrṇitaṃ kamalamēva tat kēvalaṃ

vilōkya tadupāśrayaṃ tava tanuṃ tu nālōkayan |

ka ēṣa kamalōdarē mahati nissahāyō hyahaṃ

kutaḥ svididamambujaṃ samajanīti cintāmagāt || 9.2 ||

90

amuṣya hi sarōruhaḥ kimapi kāraṇaṃ sambhavē -

diti sma kṛtaniścayassa khalu nālarandhrādhvanā |

svayōgabalaṇīdyayā samavarūdhavān prauḍhadhī -

stvadīyamatiṃmōhanaṃ na tu kalēbaraṃ drṣṭavān || 9.3 ||

91

tatassakalanālikāvivaramārgagō mārgayan

prayasya śatavatsaraṃ kimapi naiva sandṛṣṭavān |

nivṛtya kamalōdarē sukhaṇiṣaṇṇa ēkāgradhīḥ

samādhivalamādadhē bhavadanugrahaikāgrahī || 9.4 ||

92

śatēna parivatsarairdrḍhasamādhibandhōllasat -

prabōdhaviśadīkṛtassa khalu padminīsambhavaḥ |

- adṛṣṭacaramadbhutaṃ tava hi rūpamantardṛśā
vyacaṣṭa parituṣṭadhīrbhujagabhōgabhāgāśrayam || 9.5 || 93
- kirīṭamakuṭōllasatkāṭakahāarakēyūrayuṅ -
maṅisphuritamēkhalam suparivītapītāmbaram |
kalāyakusumaprabhaṃ galatalōllasatkaustubhaṃ
vapustadayi bhāvayē kamalajanmanē darśitam || 9.6 || 94
- śrutiprakaradarśitapracuravaibhava śrīpatē
harē jaya jaya prabhō padamupaiṣi diṣṭyā dṛśōḥ |
kuruṣva dhiyamāśu mē bhuvananirmitau karmaṭhā -
miti druhiṇavarṇitasvagunaḥamhimā pāhi mām || 9.7 || 95
- labhasva bhuvanatrāyīracanadakṣatāmākṣatām
gṛhāṇa madanugrahaṃ kuru tapaśca bhūyō vidhē |
bhavatvakhilasādhanī mayi ca bhaktiratyutkaṭē -
tyudīrya giramādadhā muditacētaṃ vēdhasam || 9.8 || 96
- śataṃ kṛtatapāstatassa khalu divyasaṃvatsarā -
navāpya ca tapōbalaṃ matibalaṃ ca pūrvādhikam |
udīkṣya kila kampitaṃ payasi paṅkajaṃ vāyunā
bhavadbalavijṛmbhitaḥ pavanapāthasī pītavān || 9.9 || 97
- tavaiva kṛpayā punassarasiḥjēna tēnaiva saḥ
prakalpya bhuvanatrāyīṃ pravavṛtē prajānirmitau |
tathāvidhakṛpābharō gurumarutpurādhīśvara
tvamāśu paripāhi mām gurudayōkṣitairīkṣitaiḥ || 9.10 || 98
- || iti śrīmannārāyaṇīyē navamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē daśamaṃ daśakam ॥

sṛṣṭibhēdavarṇanam

vaikuṅṭha vardhitabalō'tha bhavatprasādā -

dambhōjayōnirasṛjat kila jīvadēhān |

sthāsnūni bhūruhamayāni tathā tiraścāṃ

jātīrmanuṣyanivahānapi dēvabhēdān ॥ 10.1 ॥

99

mīthyāgrahāsmimatirāgavikōpabhīti -

rajñānavṛttimiti pañcavidhāṃ sa sṛṣṭvā |

uddāmatāmasapadārthavidhānadūna -

stēnē tvadīyacaraṇasmarāṇaṃ viśuddhyai ॥ 10.2 ॥

100

tāvat sasarja manasā sanakaṃ sanandaṃ

bhūyassanātanamuniṃ ca sanatkumāram |

tē sṛṣṭikarmaṇi tu tēna niyujyamānāḥ

tvatpādabhaktirasikā jagṛhurna vāṇim ॥ 10.3 ॥

101

tāvat prakōpamuditaṃ pratirundhatō'sya

bhrūmadhyatō'jani mṛḍō bhavadēkadēśaḥ |

nāmāni mē kuru padāni ca hā viriñcē -

tyādau rurōda kila tēna sa rudranāmā ॥ 10.4 ॥

102

ēkādaśāhvayatayā ca vibhinnarūpaṃ

rudraṃ vidhāya dayitā vanitāśca datvā |

- tāvantyadatta ca padāni bhavatpraṇunnaḥ
prāha prajāviracanāya ca sādaram tam || 10.5 || 103
- rudrābhisṛṣṭabhayadākṛtirudrasaṅgha -
sampūryamāṇabhuvanatrayaabhītacētāḥ |
mā mā prajāḥ sṛja tapaścara maṅgalāyē -
tyācaṣṭa taṃ kamalabhūrbhavadīritātmā || 10.6 || 104
- tasyātha sargarasikasya marīciratri -
statrāṅgirāḥ kratumuniḥ pulahaḥ pulastyāḥ |
aṅgādajāyata bhṛguśca vasiṣṭhadakṣau
śrīnāradaśca bhagavān bhavadaṅghridāsaḥ || 10.7 || 105
- dharmādikānabhisṛjannatha kardamaṃ ca
vāṇīm vidhāya vidhiraṅgajasaṅkulō'bhūt |
tvadbōdhitaissanakadakṣamukhaistanūjai -
rudbōdhitaśca virarāma tamō vimuñcan || 10.8 || 106
- vēdān purāṇanivahānapi sarvavidyāḥ
kurvan nijānanagaṇāccaturānanō'sau |
putrēṣu tēṣu vinidhāya sa sargavṛddhi -
maprāpnuvaṃstava padāmbujamāśritō'bhūt || 10.9 || 107
- jānannupāyamatha dēhamajō vibhajya
strīpuṃsabhāvamabhajanmanutadvadhūbhyām |
tābhyām ca mānuṣakulāni vivardhayaṃstvaṃ
gōvinda mārutapurēśa nirundhi rōgān || 10.10 || 108

|| iti śrīmannārāyaṇīyē daśamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkādaśaṃ daśakam ॥

sanakādīnāṃ vaikuṅṭhapravēśavarṇanam, jayavijayaśāpa -
varṇanam, hiraṇyakaśīpuhiraṇyākṣōtpattivarṇanam ca
kramēṇa sargē parivardhamānē kadāpi divyāssanakādayastē |
bhavadvilōkāya vikuṅṭhalōkaṃ prapēdirē mārutamandirēśa ॥ 11.1 ॥ 109

manōjñanaiśrēyasakānanādyai -
ranēkavāpīmaṇimandiraiśca |
anōpamaṃ taṃ bhavatō nikētaṃ
munīśvarāḥ prāpuratītakakṣyāḥ ॥ 11.2 ॥ 110

bhavaddidr̥kṣūnbhavanam vivikṣūn
dvāḥsthau jayastān vijayō'pyarundhām |
tēṣāṃ ca cittē padamāpa kōpaḥ
sarvaṃ bhavatprēraṇayaiva bhūman ॥ 11.3 ॥ 111

vaikuṅṭhalōkānucitapracēṣtau
kaṣtau yuvāṃ daityagatiṃ bhajētam |
iti praśaptau bhavadāśrayau tau
harismṛtirnō'stṛiti nēmatustān ॥ 11.4 ॥ 112

tadētadājñāya bhavānavāptaḥ
sahaiva lakṣmyā bahirambujākṣa |

khagēśvarāṃsārpitacārubāhu -

rānandayaṃstānabhirāmamūrtyā || 11.5 ||

113

prasādya gīrbhiḥ stuvatō munīndrā -

nananyanāthāvatha pārśadau tau |

saṃrambhayōgēna bhavaistribhirmā -

mupētamityāttakṛpaṃ nyagādīḥ || 11.6 ||

114

tvadīyabhr̥tyāvatha kāśyapāttau

surārivīrāvuditau ditau dvau |

sandhyāsamutpādanakaṣṭacēṣṭau

yamau ca lōkasya yamāvivānyau || 11.7 ||

115

hiraṇyapūrvah kaśipuḥ kilaikaḥ

parō hiraṇyākṣa iti pratītaḥ |

ubhau bhavannāthamaśēṣalōkaṃ

ruṣā nyarundhāṃ nijavāsanāndhau || 11.8 ||

116

tayōrhiraṇyākṣamahāsurēndrō

raṇāya dhāvannanavāptavairī |

bhavatpriyāṃ kṣmāṃ salilē nimajya

cacāra garvādvīnadan gadāvān || 11.9 ||

117

tatō jalēśāt sadṛśaṃ bhavantaṃ

niśamyā babhrāma gavēṣayaṃstvām |

bhaktaikadṛśyaḥ sa kṛpānidhē tvaṃ

nirundhi rōgān marudālayēśa || 11.10 ||

118

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkādaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvādaśaṃ daśakam ॥

varāhāvatāravarṇanaṃ, bhūmyuddharaṇavarṇanaṃ ca
svāyambhuvō manurathō janasargaśīlō

dr̥ṣṭvā mahīmasamayē salilē nimagnām |
sraṣṭāramāpa śaraṇaṃ bhavadaṅghrisēvā -
tuṣṭāśayaṃ munijanaiḥ saha satyalōkē || 12.1 ||

119

kaṣṭaṃ prajāḥ sṛjati mayyavanirnimagṇā
sthānaṃ sarōjabhava kalpaya tatprajānām |
ityēvamēṣa kathitō manunā svayambhū -
rambhōruhākṣa tava pādayugaṃ vyacintīt || 12.2 ||

120

hā hā vibhō jalamahaṃ nyapibaṃ purastā -
dadyāpi majjati mahī kimahaṃ karōmi |
itthaṃ tvadaṅghriyugalaṃ śaraṇaṃ yatō'sya
nāsāpuṭāt samabhavaḥ śīsukōlarūpī || 12.3 ||

121

aṅguṣṭhamātravapurutpatitaḥ purastāt
bhūyō'tha kumbhisadr̥śaḥ samajṛmbhathāstvam |
abhrē tathāvidhamudīkṣya bhavantamuccai -
rvismēratāṃ vidhiragāt saha sūnubhiḥ svaiḥ || 12.4 ||

122

kō'sāvacintyamahimā kiṭirutthitō mē
nāsāpuṭāt kimu bhavēdajitasya māyā |

- itthaṃ vicintayati dhātari śailamātraḥ
sadyō bhavan kila jagarjitha ghōraghōram || 12.5 || 123
- taṃ tē ninādamupakarṇya janastapaḥsthāḥ
satyasthitāśca munayō nunuvurbhavantam |
tatstōtraharṣulamānāḥ pariṇadya bhūya -
stōyāśayaṃ vipulamūrtiravātarastvam || 12.6 || 124
- ūrdhvaprasāriparidhūmravidhūtarōmā
prōtkṣiptavāladhiravāṇmukhaghōraghōṇaḥ |
tūrṇapradīrṇajaladaḥ parighūrṇadakṣṇā
stōtṛn munīn śīśirayannavatēriṭha tvam || 12.7 || 125
- antarjalaṃ tadanusaṅkulanakracakraṃ
bhrāmyattimiṅgilakulaṃ kaluṣōrmimālam |
āviśya bhīṣaṇaravēṇa rasātalasthā -
nākampayan vasumatīmagavēṣayastvam || 12.8 || 126
- dr̥ṣṭvā'tha daityahatakēna rasātalāntē
saṃvēsitāṃ jhaṭiti kūṭakiṭirvibhō tvam |
āpātukānavigaṇayya surārikhētān
daṃṣṭrāṅkurēṇa vasudhāmadadhāḥ salīlam || 12.9 || 127
- abhyuddharannatha dharāṃ daśanāgralagna -
mustāṅkurāṅkita ivādhikapīvarātmā |
uddhūtaghōrasalilājjaladhērudañcan
krīḍāvarāhavapurīśvara pāhi rōgāt || 12.10 || 128

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvādaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē trayōdaśaṃ daśakam ॥

hiranyākṣavadhavarṇanam

hiranyākṣaṃ tāvadvarada bhavadanvēṣaṇaparaṃ

carantaṃ sām̐vartē payasi nijajaṅghāparimitē |

bhavadbhaktō gatvā kapaṭapaṭudhīrnāradamuniḥ

śanairūcē nandan danujamapi nindaṃstava balam ॥ 13.1 ॥

129

sa māyāvī viṣṇurharati bhavadīyāṃ vasumatīṃ

prabhō kaṣṭaṃ kaṣṭaṃ kimidamiti tēnābhigaditaḥ |

nadan kvāsau kvāsāviti sa muninā darśitapathō

bhavantaṃ samprāpaddharaṇidharamudyantamudakāt ॥ 13.2 ॥

130

ahō āraṇyō'yaṃ mṛga iti hasantaṃ bahutarai -

rduruktairvidhyantaṃ ditisutamavajñāya bhagavan |

mahīṃ dr̥ṣṭvā daṃṣṭrāsīrasi cakitāṃ svēna mahasā

payōdhāvādhāya prasabhamudayuṅkthā mṛdhavidhau ॥ 13.3 ॥

131

gadāpāṇau daityē tvamapi hi gṛhītōnnatagadō

niyuddhēna krīḍan ghaṭaghaṭaravōdghuṣṭaviyatā |

raṇālōkautsukyānmilati surasaṅghē drutamamuṃ

nirundhyāssandhyātaḥ prathamamiti dhātrā jagadiṣē ॥ 13.4 ॥

132

gadōnmardē tasmīṃstava khalu gadāyāṃ ditibhuvō

gadāghātādbhūmau jhaṭiti patitāyāmahaha ! bhōḥ !!

- mṛdusmērāsyastvaṃ danujakulanirmūlanacaṇaṃ*
mahācakraṃ smṛtvā karabhuvī dadhānō ruruciṣē || 13.5 || 133
- tataḥ sūlaṃ kālapratimarūṣi daityē viṣṛjati*
tvayi chindatyēnat karakalitacakrapraharaṇāt |
samāruṣṭō muṣṭyā sa khalu vitudaṃstvām samatanōt
galanmāyē māyāstvayi kila jaganmōhanakarīḥ || 13.6 || 134
- bhavaccakrajyōtiṣkaṇalavanipātēna vidhutē*
tatō māyācakrē vitataghanarōṣāndhamanasam |
gariṣṭhābhirmuṣṭiprahṛtibhirabhighnantamasuraṃ
svapādāṅguṣṭhēna śravaṇapadamūlē niravadhīḥ || 13.7 || 135
- mahākāyassō'yaṃ tava caraṇapātapramathitō*
galadraktō vaktrādapatadrṣibhiḥ ślāghitahatiḥ |
tadā tvāmuddāmapramadabharavidyōtīhṛdayā
munīndrāssāndrābhiḥ stutibhiranuvannadhvaratanum || 13.8 || 136
- tvaci chandō rōmasvapi kuśagaṇaścakṣuṣi ghṛtaṃ*
caturhōtārō'ṅghrau srugapi vadanē cōdara idā |
grahā jihvāyāṃ tē parapuruṣa karṇē ca camasā
vibhō sōmō vīryaṃ varada galadēsē'pyupasadaḥ || 13.9 || 137
- munīndrairityādīstavanamukharairmōditamanā*
mahīyasyā mūrtyā vimalatarakīrtyā ca vilasan |
svadhiṣṇyaṃ samprāptaḥ sukharasavihārī madhuripō
nirundhyā rōgaṃ mē sakalamapi vātālayapatē || 13.10 || 138
- || iti śrīmannārāyaṇīyē trayōdaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē caturdaśaṃ daśakam ॥

kapilōpākhyānam

samanusmṛtatāvakāṅghriyugmaḥ

sa manuḥ paṅkajasambhavāṅgajanmā |

nijamantaramantarāyahīnaṃ

caritaṃ tē kathayan sukhaṃ nināya ॥ 14.1 ॥

139

samayē khalu tatra kardamākhyō

druhiṅacchāyabhavastadiyavācā |

dhṛtasargarasō nisargaramyaṃ

bhagavaṃstvāmayutaṃ samāḥ siṣēvē ॥ 14.2 ॥

140

garuḍōpari kālamēghakamraṃ

vilasatkēlisarōjapāṅipadmam |

hasitōllasitānanaṃ vibhō tvaṃ

vapurāviṣkuruṣē sma kardamāya ॥ 14.3 ॥

141

stuvatē pulakāvṛtāya tasmai

manuputrīṃ dayitāṃ navāpi putriḥ |

kapilaṃ ca sutaṃ svamēva paścāt

svagatiṃ cāpyanugṛhya nirgatō'bhūḥ ॥ 14.4 ॥

142

sa manuśśatarūpayā mahiṣyā

guṇavatyā sutayā ca dēvahūtyā |

bhavadīritanāradōpadiṣṭaḥ

samagāt kardamamāgatipratīkṣam || 14.5 ||

143

manunōpahṛtāṃ ca dēvahūtiṃ

taruṇīratnamavāpya kardamō'sau |

bhavadarcananirvṛtō'pi tasyāṃ

ḍṛḍhaśuśrūṣaṇayā dadhau prasādam || 14.6 ||

144

sa punastvadupāsanaprabhāvā -

ddayitākāmakṛtē kṛtē vimānē |

vanitākulasaṅkulō navātmā

vyaharaddēvapathēṣu dēvahūtyā || 14.7 ||

145

śatavarṣamatha vyatītya sō'yaṃ

nava kanyāḥ samavāpya dhanyarūpāḥ |

vanayānasamudyatō'pi kāntā -

hitakṛt tvajjananōtsukō nyavātsīt || 14.8 ||

146

nijabhartṛgirā bhavanniṣēvā -

niratāyāmatha dēva dēvahūtyām |

kapilastvamajāyathā janānāṃ

prathayiṣyan paramātmatattvavidyām || 14.9 ||

147

vanamēyuṣi kardamē prasannē

matasarvasvamupādiśan jananyai |

kapilātmaka vāyumandirēśa

tvaritaṃ tvaṃ paripāhi mām gadaughāt || 14.10 ||

148

|| iti śrīmannārāyaṇīyē caturdaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcadaśaṃ daśakam ॥

kapilōpadēśam

matiriha guṇasaktā bandhakṛttēṣvasaktā

tvamṛtakṛduparundhē bhaktiyōgastu saktim |

mahadanugamalabhyā bhaktirēvātra sādhyā

kapilatanuriti tvam dēvahūtyai nyagādīḥ ॥ 15.1 ॥

149

prakṛtimahadahaṅkārāśca mātrāśca bhūtā -

nyapi hṛdapi daśākṣī pūruṣaḥ pañcaviṃśaḥ |

iti viditavibhāgō mucyatē'sau prakṛtyā

kapilatanuriti tvam dēvahūtyai nyagādīḥ ॥ 15.2 ॥

150

prakṛtigataguṇaughairnājyatē pūruṣō'yaṃ

yadi tu sajati tasyāṃ tadguṇāstaṃ bhajēran |

madanubhajanatattvālōcanaiḥ sā'pyapēyāt

kapilatanuriti tvam dēvahūtyai nyagādīḥ ॥ 15.3 ॥

151

vimalamatirupāttairāsanādyairmadaṅgaṃ

garuḍasamadhīrūḍhaṃ divyabhūṣāyudhāṅkam |

rucitulitatamālaṃ śīlayētānuvēlaṃ

kapilatanuriti tvam dēvahūtyai nyagādīḥ ॥ 15.4 ॥

152

mama guṇagaṇalīlākarṇanaiḥ kīrtanādyaiḥ

mayi surasaridōghaprakhyacittānuvṛttiḥ |

- bhavati paramabhaktiḥ sā hi mṛtyōrvijētrī
kapilatanuriti tvam dēvahūtyai nyagādīḥ || 15.5 ||* 153
- ahaha bahulahimśasañcitārthaiḥ kuṭumbaṃ
pratidinamanupuṣṇan strījitō bālalālī |
viśati hi gṛhasaktō yātanāṃ mayyabhaktaḥ
kapilatanuriti tvam dēvahūtyai nyagādīḥ || 15.6 ||* 154
- yuvatijaṭharakhinnō jātabōdhō'pyakāṇḍē
prasavagalitabōdhaḥ pīḍayōllaṅghya bālyam |
punarapi bata muhyatyēva tārūnyakālē
kapilatanuriti tvam dēvahūtyai nyagādīḥ || 15.7 ||* 155
- pitṛsuragaṇayājī dhārmikō yō gṛhasthaḥ
sa ca nipatati kālē dakṣiṇādhvōpagāmī |
mayi nihitamakāmaṃ karmatūdakpathārthaṃ
kapilatanuriti tvam dēvahūtyai nyagādīḥ || 15.8 ||* 156
- iti suvidita vēdyāṃ dēva hē dēvahūtiṃ
kṛtanutimanugṛhya tvam gatō yōgisaṅghaiḥ |
vimalamatirathā'sau bhaktiyōgēna muktā
tvamapi janahitārthaṃ vartasē prāgudīcyām || 15.9 ||* 157
- parama kimu bahūktyā tvatpadāmbhōjabhaktiṃ
sakalabhayavinētrīṃ sarvakāmōpanētrīm |
vadasī khalu dṛḍhaṃ tvam tadvidhūyāmayān mē
gurupavanapurēśa tvayyupādhasva bhaktim || 15.10 ||* 158

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcadaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣōḍaśaṃ daśakam ॥

naranārāyaṇāvatāravarṇanaṃ, dakṣayāgavarṇanaṃ ca

dakṣō viriñcatanayō'tha manōstanūjāṃ

labdhvā prasūtimiha ṣōḍaśa cāpa kanyāḥ |

dharmē trayōdaśa dadau pitṛṣu svadhāṃ ca

svāhāṃ havirbhujī satīṃ giriśē tvadaṃśē ॥ 16.1 ॥

159

mūrtirhi dharmagrhiṇī suśuvē bhavantam

nārāyaṇam narasakham mahitānubhāvam |

yajjanmani pramuditāḥ kṛtatūryaghōṣāḥ

puṣpōtkarān pravavrṣurnunuvuḥ suraughāḥ ॥ 16.2 ॥

160

daityam sahasrakavacam kavacaiḥ parītam

sāhasravatsaratapassamarābhilavyaiḥ |

paryāyanirmitatapassamarau bhavantau

śiṣṭaikakaṅkaṭamamuṃ nyahatāṃ salīlam ॥ 16.3 ॥

161

anvācarannupadiśannapi mōkṣadharmam

tvaṃ bhrātṛmān badarikāśramamadhyavātsīḥ |

śakrō'tha tē śamatapōbalanissahātmā

divyāṅganāparivṛtam prajighāya māram ॥ 16.4 ॥

162

kāmō vasantamalayānilabandhuśālī

kāntākaṭākṣaviśikhairvikasadvilāsaiḥ |

- vidhyanmuhurmuhurakampamudīksya ca tvāṃ
bhīrustvayā'tha jagadē mṛduhāsabhājā || 16.5 || 163
- bhītyā'lamaṅgaja vasanta surāṅganā vō
manmānasaṃ tviha juṣadhvamiti bruvāṇaḥ |
tvam̐ vismayēna paritaḥ stuvatāmathaiṣāṃ
prādarśayaḥ svaparicāraka kātarākṣīḥ || 16.6 || 164
- sammōhanāya militā madanādayastē
tvaddāsikāparimalaiḥ kila mōhamāpuḥ |
dattāṃ tvayā ca jagṛhustrapayaiva sarva -
svarvāsigarvaśamanīṃ punarurvaśīṃ tām || 16.7 || 165
- drṣṭvōrvaśīṃ tava kathāṃ ca niśamya śakraḥ
paryākulō'jani bhavanmahimāvamarsāt |
ēvaṃ praśāntaramaṇīyatarāvatārāt
tvattō'dhikō varada kṛṣṇatanustvamēva || 16.8 || 166
- dakṣastu dhāturatilālanayā rajō'ndhō
nātyādṛtastvayi ca kaṣṭamaśāntirāsīt |
yēna vyarundha sa bhavattanumēva śarvaṃ
yajñē ca vairapiśunē svasutāṃ vyamānīt || 16.9 || 167
- kruddhēśamarditamakhaḥ sa tu kṛttaśīrṣō
dēvaprasāditaharādatha labdhajīvaḥ |
tvatpūritakratuvaraḥ punarāpa śāntiṃ
sa tvam̐ praśāntikara pāhi marutpurēśa || 16.10 || 168

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣoḍaśaṃ daśakam̐ samāptam̐ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptadaśaṃ daśakam ॥

dhruvacaritavarṇanam

uttānapādanṛpatērmanunandanasya

jāyā babhūva surucirnitaramabhīṣṭā |

anyā sunītiriti bharturanādṛtā sā

tvāmēva nityamagatiḥ śaraṇaṃ gatā'bhūt || 17.1 ||

169

aṅkē pitussuruciputrakamuttamaṃ taṃ

dr̥ṣṭvā dhruvaḥ kila sunītisutō'dhirōkṣyan |

ācikṣipē kila śīśuḥ sutarāṃ surucyā

dussantyajā khalu bhavadvimukhairasūyā || 17.2 ||

170

tvanmōhitē pitari paśyati dāravaśyē

dūraṃ duruktinihataḥ sa gatō nijāmbām |

sā'pi svakarmagatisantaraṇāya puṃsām

tvatpādamēva śaraṇaṃ śīśavē śaśaṃsa || 17.3 ||

171

ākarṇya sō'pi bhavadarcananīścitātmā

mānī nirētya nagarāt kila pañcavarṣaḥ |

sandr̥ṣṭanāradanivēditamantramārgaḥ

tvāmārarādha tapasā madhukānanāntē || 17.4 ||

172

tātē viṣaṇṇahṛdayē nagarīm gatēna

śrīnāradēna parisāntvitacittavṛttau |

<i>bālastvadarpitamanāḥ kramavardhitēna ninyē kaṭhōratapasā kila pañcamāsān 17.5 </i>	173
<i>tāvattapōbalanirucchvasitē digantē dēvārthitastvamudayatkaruṇārdracētāḥ tvadrūpacidrasanilīnamatēḥ purastā - dāvīrbabhūvitha vibhō garuḍādhirūḍhaḥ 17.6 </i>	174
<i>tvaddarśanapramadabhāratarāṅgitaṃ taṃ ḍṛgbhyāṃ nimagnamiva rūparasāyanē tē tuṣṭūśamāṇamavagamyā kapōladēśē saṃsprṣṭavānasi darēṇa tathā”darēṇa 17.7 </i>	175
<i>tāvadvibōdhavimalaṃ praṇuvantamēna - mābhāśathāstvamavagamyā tadīyabhāvam rājyaṃ ciraṃ samanubhūya bhajasva bhūyaḥ sarvōttaraṃ dhruva padaṃ vinivṛttihīnam 17.8 </i>	176
<i>ityūciṣi tvayi gatē nṛpanandanō’sā - vānanditākhillajanō nagarīmupētaḥ rēmē ciraṃ bhavadanugrahapūrṇakāmaḥ tātē gatē ca vanamāḍṛtarājyabhāraḥ 17.9 </i>	177
<i>yakṣēṇa dēva nihatē punaruttamē’smin yakṣaiḥ sa yuddhaniratō viratō manūktyā śāntyā prasannahṛdayāddhanadādupētāt tvadbhaktimēva sudṛḍhāmavṛṇōnmahātmā 17.10 </i>	178
<i>antē bhavatpuruṣanītavimānayatō mātrā samaṃ dhruvapadē muditō’yamāstē </i>	

ēvaṃ svabhṛtyajanapālanalōladhīstvaṃ

vātālayādhipa nirundhi mamāmayaughān || 17.11 ||

179

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptadaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭādaśaṃ daśakam ॥

pr̥thucaritavarṇanam

jātasya dhruvakula ēva tuṅgakīrtē -

raṅgasya vyajani sutaḥ sa vēnanāmā |

yaddōṣavyathitamatiḥ sa rājavarya -

stvatpādē nihitamanā vanaṃ gatō'bhūt || 18.1 ||

180

pāpō'pi kṣitalapālanāya vēnaḥ

paurādyairupanihitaḥ kaṭhōravīryaḥ |

sarvēbhyō nijabalamēva sampraśaṃsan

bhūcakrē tava yajanānyayaṃ nyarautsīt || 18.2 ||

181

samprāptē hitakathanāya tāpasaughē

mattō'nyō bhuvanapatirna kaścanēti |

tvannindāvacanaparō munīśvaraistaiḥ

śāpāgnau śalabhadaśāmanāyi vēnaḥ || 18.3 ||

182

tannāśāt khalajanabhīrukairmunīndrai -

stanmātrā ciraparirakṣitē tadaṅgē |

tyaktāghē parimathitādathōrudaṅḍāt

dōrdaṅḍē parimathitē tvamāvirāsīḥ || 18.4 ||

183

vikhyātaḥ pr̥thuriti tāpasōpadiṣṭaiḥ

sūtādyaiḥ pariṇutabhāvibhūrivīryaḥ |

vēnārtyā kabalitasampadaṃ dharitrī -

mākrāntāṃ nijadhanuṣā samāmakārṣiḥ || 18.5 ||

184

bhūyastāṃ nijakulamukhyavatsayuktai -

rdēvādyaiḥ samucitacārubhājanēṣu |

annādīnyabhilaṣitāni yāni tāni

svacchandaṃ surabhitanūmadūduhastvam || 18.6 ||

185

ātmānaṃ yajati makhaistvayi tridhāma -

nnārabdhe śatatamavājimēdhayāgē |

spardhāluḥ śatamakha ētya nīcavēṣō

hṛtvā'svaṃ tava tanayāt parājitō'bhūt || 18.7 ||

186

dēvēndraṃ muhuriti vājinaṃ harantaṃ

vahnau taṃ munivamaṇḍalē juhūṣau |

rundhānē kamalabhavē kratōssamāptau

sākṣāt tvaṃ madhuripumaikṣathāḥ svayaṃ svam || 18.8 ||

187

taddattaṃ varamupalabhya bhaktimēkāṃ

gaṅgāntē vihitapadaḥ kadāpi dēva |

satrasthaṃ munivahaṃ hitāni śaṃsa -

nnaikṣiṣṭhāḥ sanakamukhān munīn purastāt || 18.9 ||

188

vijñānaṃ sanakamukhōditaṃ dadhānaḥ

svātmānaṃ svayamagamō vanāntasēvī |

tattādr̥kpr̥thuvapurīśa satvaraṃ mē

rōgaughaṃ praśamaya vātagēhavāsin || 18.10 ||

189

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭādaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnaviṃśaṃ daśakam ॥

prācētasakathānuvarṇanam

pr̥thōstu naptā pr̥thudharmakarmaḥaḥ

prācīnabarhiryuvatau śatadrutau |

prācētasō nāma sucētasassutā -

najījanat tvatkaruṇāṅkurāniva ॥ 19.1 ॥

190

pituh sisṛkṣāniratasya śāsanāt

bhavattapasyābhiratā daśāpi tē |

payōnidhiṃ paścimamētya tattatē

sarōvaram sandadṛśurmanōharam ॥ 19.2 ॥

191

tadā bhavattīrthamidaṃ samāgatō

bhavō bhavatsēvakadarśanāḍṛtaḥ |

prakāśamāsādya puraḥ prācētasām

upādiśat bhaktatamastavastavam ॥ 19.3 ॥

192

stavaṃ japantastamamī jalāntarē

bhavantamāsēviṣatāyutaṃ samāḥ |

bhavatsukhāsvādarasādamīṣviyān

babhūva kālō dhruvavanna śīghratā ॥ 19.4 ॥

193

tapōbhirēṣāmatimātravardhibhiḥ

sa yajñahiṃsāniratō'pi pāvitaḥ |

pitā'pi tēṣāṃ gṛhayātanārada -

pradarśitātmā bhavadātmatāṃ yayau || 19.5 ||

194

kṛpābalēnaiva puraḥ pracētasāṃ

prakāśamāgāḥ patagēndravāhanaḥ |

virāji cakrādivarāyudhāṃśubhiḥ

bhujābhiraṣṭābhirudañcitadyutiḥ || 19.6 ||

195

pracētasāṃ tāvadayācatāmapī

tvamēva kāruṇyabharādvarānadāḥ |

bhavadvicintā'pi śivāya dēhināṃ

bhavatvasau rudranutiśca kāmādā || 19.7 ||

196

avāpya kāntāṃ tanayāṃ mahīruhāṃ

tayā ramadhvaṃ daśalakṣavatsarīm |

sutō'stu dakṣō nanu tatkṣaṇācca mām

prayāsyathēti nyagadō mudaiva tān || 19.8 ||

197

tataśca tē bhūtalarōdhinastarūn

krudhā dahantō druhiṇēna vāritāḥ |

drumaiśca dattāṃ tanayāṃavāpya tāṃ

tvaduktakālaṃ sukhinō'bhirēmire || 19.9 ||

198

avāpya dakṣaṃ ca sutāṃ kṛtādhvarāḥ

pracētasō nāradalabdhayā dhiyā |

avāpurānandapadaṃ tathāvidha -

stvamiśa vātālayanātha pāhi mām || 19.10 ||

199

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnaviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē viṃśaṃ daśakam ॥

ṛṣabhayōgīśvaracaritavarṇanam

priyavratasya priyaputrabhūtā -

dāgnīdhrarājāduditō hi nābhiḥ |

tvāṃ dr̥ṣṭavāniṣṭadamiṣṭimadhyē

tavaiva tuṣṭyai kṛtayajñakarmā ॥ 20.1 ॥

200

abhiṣṭutastatra munīśvaraistvaṃ

rājñāḥ svatulyaṃ sutamarthyamānaḥ |

svayaṃ janiṣyē'hamiti bruvāṇa -

stirōdadhā barhiṣi viśvamūrtē ॥ 20.2 ॥

201

nābhipriyāyāmatha mērudēvyāṃ

tvamaṃsatō'bhūrṛṣabhābhidhānaḥ |

alōkasāmānyaguṇaprabhāva -

prabhāvitāsēṣajanapramōdaḥ ॥ 20.3 ॥

202

tvayi trilōkībhṛti rājyabhāraṃ

nidhāya nābhiḥ saha mērudēvyā |

tapōvanaṃ prāpya bhavanniṣēvī

gataḥ kilānandapadaṃ padaṃ tē ॥ 20.4 ॥

203

indrastvadutkarṣakṛtādamarṣā -

dvavarṣa nāsminnajanābhavarṣē |

<i>yadā tadā tvaṃ nijayōgaśaktyā svavarṣamēnadvyadadhāḥ suvarṣam 20.5 </i>	204
<i>jitēndradattāṃ kamanīm jayantī - mathōdvahannātmaratāśayō'pi ajījanastatra śataṃ tanūjā - nēśāṃ kṣitīśō bharatō'grajanmā 20.6 </i>	205
<i>navābhavan yōgivarā navānyē tvapālayan bhāratavarṣakhaṇḍān saikā tvaśītistava śēśaputrā - stapōbalāt bhūsurabhūyamīyuh 20.7 </i>	206
<i>uktvā sutēbhyō'tha munīndramadhyē viraktibhaktyanvitamuktimārgam svayaṃ gataḥ pāramahaṃsyavr̥tti - madhā jaḍōnmattapiśācacyām 20.8 </i>	207
<i>parātmabhūtō'pi parōpadēśaṃ kurvan bhavān sarvanirasyamānaḥ vikārahīnō vicacāra kṛtsnāṃ mahīmahīnātmarasābhilīnaḥ 20.9 </i>	208
<i>śayuvrataṃ gōmṛgakākacaryāṃ ciraṃ carannāpya paraṃ svarūpam davāhṛtāṅgaḥ kuṭakācalē tvaṃ tāpān mamāpākuru vātanātha 20.10 </i>	209

|| iti śrīmannārāyaṇīyē viṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkaviṃśaṃ daśakam ॥

*jambūdvīpādiṣu bhagavadupāsanāprakāravaraṇanam
madhyōdbhavē bhuvā ilāvṛtanāmni varṣē
gaurīpradhānavanitājanamātrabhāji |
śarvēṇa mantranutibhiḥ samupāsyamānaṃ
saṅkarṣaṇātmakamadhīśvara saṃśrayē tvām ॥ 21.1 ॥*

210

*bhadrāśvanāmaka ilāvṛtapūrvavarṣē
bhadrāśravōbhirṛṣibhiḥ pariṇūyamānam |
kalpāntagūḍhanigamōddharaṇapraṇāṇam
dhyāyāmi dēva hayaśīrṣatanuṃ bhavantam ॥ 21.2 ॥*

211

*dhyāyāmi dakṣiṇagatē harivarṣavarṣē
prahlādamukhyapurūṣaiḥ pariṣēvyamāṇam |
uttuṅgaśāntadhavalākṛtimēkaśuddha -
jñānapradaṃ narahariṃ bhagavan bhavantam ॥ 21.3 ॥*

212

*varṣē pratīci lalitātmani kētumālē
līlāviśēṣalalitasmitaśōbhanāṅgam |
lakṣmyā prajāpatisutaiśca niṣēvyamāṇam
tasyāḥ priyāya dhṛtakāmatanuṃ bhajē tvām ॥ 21.4 ॥*

213

*ramyē hyudīci khalu ramyakanāmni varṣē
tadvarṣanāthamanuvaryasaparyamāṇam |*

<i>bhaktaikavatsalamamatsarahṛtsu bhāntaṃ matsyākṛtiṃ bhuvananātha bhajē bhavantam 21.5 </i>	214
<i>varṣaṃ hiraṇmayasamāhvayamauttarāha - māsīnamadri dhṛtikarmaṭhakāmaṭhāṅgam saṃsēvatē piṭṛgaṇapravarō'ryamā yaṃ taṃ tvāṃ bhajāmi bhagavan paracinmayātman 21.6 </i>	215
<i>kiñcōttarēṣu kuruṣu priyayā dharanyā saṃsēvitō mahitamantranutiprabhēdaiḥ daṃṣṭrāgraghṛṣṭaghanaprṣṭhagariṣṭhavarṣmā tvam pāhi vijñanuta yajñavarāhamūrtē 21.7 </i>	216
<i>yāmyāṃ diśaṃ bhajati kimpuruṣākhyavarṣē saṃsēvitō hanumatā dṛḍhabhaktibhājā sītābhirāmaparamādbhutarūpaśālī rāmātmakaḥ parilasan paripāhi viṣṇō 21.8 </i>	217
<i>śrīnāradēna saha bhāratakhaṇḍamukhyai - stvaṃ sāṅkhyayōganutibhiḥ samupāsyamānaḥ ākālpakālamīha sādhujanābhiraḥṣī nārāyaṇō narasakhaḥ paripāhi bhūman 21.9 </i>	218
<i>plākṣē'rkarūpamayi śālmala indurūpaṃ dvīpē bhajanti kuśanāmani vahnirūpam krauñcē'mburūpamatha vāyumayaṃ ca śākē tvāṃ brahmarūpamayi puṣkaranāmnī lōkāḥ 21.10 </i>	219
<i>sarvairdhruvādibhiruḍuprakarairgrahaiśca pucchādikēṣvavayavēṣvabhikalpyamānaiḥ </i>	

tvaṃ śiṃśumāravapuṣā mahatāmupāsyah

sandhyāsu rundhi narakam mama sindhuśāyin || 21.11 ||

220

pātālamūlabhuvi śēṣatanuṃ bhavantam

lōlaikakuṇḍalavirājisahasraśīrṣam |

nīlāmbaram dhṛtahalam bhujagāṅganābhi -

rjuṣtam bhajē hara gadān gurugēhanātha || 21.12 ||

221

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkaviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvāviṃśaṃ daśakam ॥

ajāmilōpākhyānam

ajāmilō nāma mahīsuraḥ purā

caran vibhō dharmapathān gṛhāśramī |

gurōrgirā kānanamētya dṛṣṭavān

sudhrṣṭaśīlāṃ kulaṭāṃ madākulām || 22.1 ||

222

svataḥ praśāntō'pi tadāhṛtāśayaḥ

svadharmamutsṛjya tayā samāraman |

adharmakārī daśamī bhavan puna -

rdadhau bhavannāmayutē sutē ratim || 22.2 ||

223

sa mṛtyukālē yamarājakiṅkarān

bhayaṅkarāṃstrīnabhilakṣayan bhiyā |

purā manāk tvatsmṛtivāsanābalā -

jjuhāva nārāyaṇanāmakaṃ sutam || 22.3 ||

224

durāśayasyāpi tadātvanirgata -

tvadīyanāmākṣaramātravaibhavāt |

purō'bhipēturbhavadīyapārśadā -

ścaturbhujāḥ pītapatā manōramāḥ || 22.4 ||

225

amuṃ ca sampāśya vikarṣatō bhaṭān

vimuñcatētyārurudhurbalādamī |

nivāritāstē ca bhavajjanaistadā

tadīyapāpaṃ nikhilaṃ nyavēdayan || 22.5 ||

226

bhavantu pāpāni kathaṃ tu niṣkṛtē

kṛtē'pi bhō daṇḍanamasti paṇḍitāḥ |

na niṣkṛtiḥ kiṃ veditā bhavādrśā -

miti prabhō tvatpuruṣā babhāṣirē || 22.6 ||

227

śrutismṛtibhyāṃ vihitā vratādayaḥ

punanti pāpaṃ na lunanti vāsanām |

anantasēvā tu nikṛntati dvayī -

miti prabhō tvatpuruṣā babhāṣirē || 22.7 ||

228

anēna bhō janmasahasrakōṭibhiḥ

kṛtēṣu pāpēṣvapi niṣkṛtiḥ kṛtā |

yadagrahīnnāma bhayākulō harē -

riti prabhō tvatpuruṣā babhāṣirē || 22.8 ||

229

nṛṇāmabuddhyāpi mukundakīrtanaṃ

dahatyaghaughān mahimāsyā tādṛśaḥ |

yathāgnirēdhāṃsi yathauṣadhaṃ gadā -

niti prabhō tvatpuruṣā babhāṣirē || 22.9 ||

230

itīritairyāmyabhaṭairapāsṛtē

bhavadbhaṭānāṃ ca gaṇē tirōhitē |

bhavatsmṛtiṃ kañcana kālamācaran

bhavatpadaṃ prāpi bhavadbhaṭairasau || 22.10 ||

231

svakiṅkarāvēdanaśaṅkitō yama -

stvadaṅghribhaktēṣu na gamyatāmiti |

svakīyabhṛtyānaśīśikṣaduccakaiḥ

sa dēva vātālayanātha pāhi mām || 22.11 ||

232

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvāviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē trayōviṃśaṃ dāśakam ॥

*dakṣacaritaṃ, citrakētūpākhyānaṃ, vṛtravadhavarṇanaṃ,
marudutpattivarṇanaṃ ca*

prācētasastu bhagavannaparō hi dakṣa -

stvatsēvanaṃ vyadhita sargavivṛddhikāmaḥ |

āvīrbabhūvitha tadā lasadaṣṭabāhu -

stasmai varamḥ daditha tāṃ ca vadhūmasiknīm ॥ 23.1 ॥

233

tasyātmajāstvayutamīśa punassahasraṃ

śrīnāradasya vacasā tava mārgamāpuḥ |

naikatravāsamṛṣayē sa mumōca śāpaṃ

bhaktōttamastvṛṣīranugrahamēva mēnē ॥ 23.2 ॥

234

ṣaṣṭyā tatō duhitṛbhiḥ sṛjataḥ kulaughān

dauhitrasūnuratha tasya sa viśvarūpaḥ |

tvatstōtravarmitamajāpayadindramājau

dēva tvadīyamahimā khalu sarvajaitraḥ ॥ 23.3 ॥

235

prākśūrasēnaviṣayē kila citrakētuḥ

putrāgrahī nṛpatiraṅgirasahḥ prabhāvāt |

labdhvaikaputramatha tatra hatē sapatnī -

saṅghairamuhyadavaśastava māyayāsau ॥ 23.4 ॥

236

taṃ nāradastu samamaṅgirasā dayāluḥ
samprāpya tāvadupadarśya sutasya jīvam |
kasyāsmi putra iti tasya girā vimōhaṃ
tyaktvā tvadarcanavidhau nṛpatiṃ nyayunkta || 23.5 || 237

stōtram ca mantramapi nāradatō'tha labdhvā
tōṣāya śēṣavapuṣō nanu tē tapasyan |
vidyādhārādhipatitāṃ sa hi saptarātrē
labdhvāpyakuṅṭhamatiranvabhajadbhavantam || 23.6 || 238

tasmai mṛṇāladhavalēna sahasraśīrṣṇā
rūpēna baddhanutisiddhagaṇāvṛtēna |
prādurbhavannaciratō nutibhiḥ prasannō
datvā'tmatattvamanuḡṛhya tirōdadhātha || 23.7 || 239

tvadbhaktamauliratha sō'pi ca lakṣalakṣaṃ
varṣāṇi harṣulamanā bhuvanēṣu kāmam |
saṅgāpayan guṇagaṇaṃ tava sundarībhiḥ
saṅgātirēkarahitō lalitaṃ cacāra || 23.8 || 240

atyantasaṅgavilayāya bhavatpraṇunnō
nūnaṃ sa rūpyagirimāpya mahatsamājē |
niśśaṅkamaṅkakṛtavallabhamaṅgajāriṃ
taṃ śaṅkaraṃ parihasannumayābhisēpē || 23.9 || 241

nissambhramastvayamayācitasāpamōkṣō
vṛtrāsurasuravamupagamyā surēndrayōdhī |
bhaktyātmatattvakathanaiḥ samarē vicitraṃ
śatrōrapi bhramamapāsya gataḥ padaṃ tē || 23.10 || 242

tvatsēvanēna ditirindravadhōdyatā'pi

tānpratutyutēndrasuhṛdō marutō'bhilēbhē |

duṣṭāśayē'pi śubhadaiva bhavanniṣēvā

tattādrśastvamava māṃ pavanālayēśa || 23.11 ||

243

|| iti śrīmannārāyaṇīyē trayōviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē caturviṃśaṃ daśakam ॥

prahlādacaritavarṇanam

hiraṇyākṣē pōtripravaravapuṣā dēva bhavatā

hatē śōkagrōdhaglapitadhṛtirētasya sahajaḥ |

hiraṇyaprārambhaḥ kaśipuramarārātisadasi

pratijñāmātēnē tava kila vadhārthaṃ madhuripō ॥ 24.1 ॥

244

vidhātāraṃ ghōraṃ sa khalu tapasitvā nacirataḥ

poraḥ sākṣātkurvan suranaramṛgādyairanidhanam |

varam labdhvā dṛptō jagadiha bhavannāyakamidaṃ

parikṣundannindrādaharata divaṃ tvāmagaṇayan ॥ 24.2 ॥

245

nihantum tvāṃ bhūyastava padamavāptasya ca ripō -

rbahirdrṣṭērantardadhitha hṛdayē sūkṣmavapuṣā |

nadannuccaistatrāpyakhilabhuvanāntē ca mṛgayan

bhiyā yātaṃ matvā sa khalu jitakāśī nivavṛtē ॥ 24.3 ॥

246

tatō'sya prahlādaḥ samajani sutō garbhavasatau

munērvīṇāpāṇēradhigatabhavadbhaktimahimā |

sa vai jātyā daityaśśīsurapi samētya tvayi ratiṃ

gatastvadbhaktānāṃ varada paramōdāharaṇatām ॥ 24.4 ॥

247

surārīṇāṃ hāsyam tava caraṇadāsyam nijasutē

sa dṛṣṭvā duṣṭātmā gurubhiraśīśikṣacciramamum |

guruprōktaṃ cāsāvidamidamabhadrāya dṛḍhami -

tyapākurvan sarvaṃ tava caraṇabhaktyaiva vavṛdhē || 24.5 || 248

adhītēṣu śrēṣṭhaṃ kimiti paripṛṣṭē'tha tanayē

bhavadbhaktiṃ varyāmabhigadati paryākuladhṛtiḥ |

gurubhyō rōṣitvā sahajamatirasyētyabhividan

vadhōpāyānasmin vyatanuta bhavatpādaśaraṇē || 24.6 || 249

sa śūlairāviddhaḥ subahu mathitō diggajagaṇai -

rmahāsarpairdaṣṭō'pyanaśanagarāhāravidhutaḥ |

girīndrāvakṣiptō'pyahaha ! paramātmannayi vibhō

tvayi nyastātmatvāt kimapi na nipīḍāmabhajata || 24.7 || 250

tataḥ śaṅkāviṣṭaḥ sa punaratiduṣṭō'sya janakō

gurūktyā tadgēhē kila varuṇapāśaistamaruṇat |

gurōścāsānnidhyē sa punaranugān daityatanayān

bhavadbhaktēstattvaṃ paramamapi vijñānamaśiṣat || 24.8 || 251

pitā śṛṇvan bālaprakaramakhilaṃ tvatstutiparaṃ

ruṣāndhaḥ prāhainaṃ kulahataka kastē balamiti |

balaṃ mē vaikuṅṭhastava ca jagatāṃ cāpi sa balaṃ

sa ēva trailōkyam sakalamiti dhīrō'yamagadīt || 24.9 || 252

arē kvāsau kvāsau sakalajagadātmā haririti

prabhintē sma staṃbhaṃ calitakaravālō ditisutaḥ |

ataḥ paścādviṣṇō na hi vaditumīśō'smi sahasā

kṛpātman viśvātman pavanapuravāsin mṛḍaya mām || 24.10 || 253

|| iti śrīmannārāyaṇīyē caturviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcaviṃśaṃ daśakam ॥

narasimhāvatāravarṇanam

stambhē ghaṭṭayatō hiraṇyakaśipōḥ

karṇau samācūrṇaya -

nnāghūrṇajjagadaṇḍakuṇḍakuharō

ghōrastavābhūdravaḥ |

śrutvā yaṃ kila daityarājahṛdayē

pūrvam kadāpyaśrutam

kampaḥ kaścana sampapāta calitō -

'pyambhōjabhūrviṣṭarāt ॥ 25.1 ॥

254

daityē dikṣu viśṛṣṭacakṣuṣi mahā -

saṃrambhiṇi stambhataḥ

sambhūtam na mṛgātmakam na manujā -

kāram vapustē vibhō |

kiṃ kiṃ bhīṣaṇamētadadbhutamiti

vyudbhrāntacittē'surē

visphūrjjaddhavalōgrarōmavikasa -

dvarṣmā samājṛmbhathāḥ ॥ 25.2 ॥

255

taptasvarṇasavarṇaghūrṇadatirū -

kṣākṣam saṭākēsara -

prōtkampapranikumbitāmbaramahō

jīyāttavēdaṃ vapuḥ |
vyāttavyāptamahādarīsakhamukhaṃ
khaḍgōgravalganmahā -
jihvānirgamadṛśyamānasumahā -
daṃṣṭrāyugōḍḍāmaram || 25.3 ||

256

utsarpadvalibhaṅgabhīṣaṇahanu
hrasvasthavīyastara -
grīvaṃ pīvaradōśśatōdgatanakha -
krūrāṃśudūrōlbaṇam |
vyōmōllaṅghi ghanāghanōpamaghana -
pradhvānanirddhāvita -
spardhāluprakaramṃ namāmi bhavata -
stannārasimhaṃ vapuḥ || 25.4 ||

257

nūnaṃ viṣṇurayaṃ nihanmyamumiti
bhrāmyadgadābhīṣaṇaṃ
daityēndraṃ samupādravantamadhr̥thā
dōrbhyāṃ pṛthubhyāmamum |
vīrō nirgalitō'tha khaḍgaphalakau
gṛhṇan vicitraśramān
vyāvṛṇvan punarāpapāta bhuvana -
grāsōdyataṃ tvāmahō || 25.5 ||

258

bhrāmyantaṃ ditijādhamamṃ punarapi
prōdgr̥hya dōrbhyāṃ javāt
dvārē'thōruyugē nipātya nakharān
vyutkhāya vakṣōbhuvi |

nirbhindannadhigarbhanirbharagala -

draktāmbu baddhōtsavaṃ

pāyaṃ pāyamudairayō bahu jaga -

tsaṃhārisiṃhāravān || 25.6 ||

259

tyaktvā taṃ hatamāśu raktalaharī -

siktōnnamadvarṣmaṇi

pratyutpatya samastadaityapaṭalīm

cākhādyamānē tvayi |

bhrāmyadbhūmi vikampitāmbudhi kulaṃ

vyālōlaśailōtkaraṃ

prōtsarpatkhacaraṃ carācaramahō

duḥsthāmavasthāṃ dadhau || 25.7 ||

260

tāvan māṃsavapākarālavapuṣaṃ

ghōrāntramālādharmaṃ

tvāṃ madhyēsabhamiddhakōpamuṣitaṃ

durvāragurvāravam |

abhyētum na śasāka kōpi bhuvanē

dūrē sthitā bhīravaḥ

sarvē śarvaviriñcavāsava mukhāḥ

pratyēkamastōṣata || 25.8 ||

261

bhūyō'pyakṣatarōṣadhāmni bhavati

brahmājñayā bālakē

prahlādē padayōrnamatyapabhayē

kāruṇyabhārākulaḥ |

śāntastvaṃ karamasya mūrdhni samadhāḥ

*stōtrairathōdgāyata -
stasyākāmadhiyō'pi tēnitha varam
lōkāya cānugraham || 25.9 ||*

262

*ēvaṃ nāṭitaraudracēṣṭita vibhō
śrītāpanīyābhidha -
śrutyantasphuṭagītasarva mahima -
nntyantaśuddhākṛtē |
tattādr̥nikhilōttaram punarahō
kastvāṃ parō laṅghayēt
prahlādapriya hē marutpurapatē
sarvāmayātpāhi mām || 25.10 ||*

263

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcaviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaḍviṃśaṃ daśakam ॥

gajēndramōkṣavarṇanam

indradyumnaḥ pāṇḍyakhaṇḍādhirāja -

stvadbhaktātmā candanādrau kadācit |

tvatsēvāyāṃ magnadhīrālulōkē

naivāgastyam prāptamātithyakāmam || 26.1 ||

264

kumbhōdbhūtiḥ sambhṛtakrōdhabhāraḥ

stabdhātmā tvam hastibhūyam bhajēti |

śaptvā'thainam pratyagāt sō'pi lēbhē

hastīndratvam tvatsmṛtivyaktidhanyam || 26.2 ||

265

dugdhāmbhōdhērmadhyabhāji trikūṭē

krīḍañchailē yūthapō'yam vaśābhiḥ |

sarvān jantūnatyavartiṣṭa śaktyā

tvadbhaktānām kutra nōtkarṣalābhaḥ || 26.3 ||

266

svēna sthēmnā divyadēśatvaśaktyā

sō'yam khēdānaprajānan kadācit |

śailaprāntē gharmatāntaḥ sarasyāṃ

yūthaisārdham tvatpraṇunnō'bhīrēmē || 26.4 ||

267

hūhūstāvad dēvalasyāpi śāpāt

grāhībhūtastajjalē vartamānaḥ |

jagrāhainaṃ hastinaṃ pādādēśē

śāntyarthaṃ hi śrāntidō'si svakānām || 26.5 ||

268

tvatsēvāyā vaibhavāt durnirōdhaṃ

yuddhyantaṃ taṃ vatsarāṇāṃ sahasram |

prāptē kālē tvatpadaikāgryasiddhyai

nakrākrāntaṃ hastivaryaṃ vyadhāstvam || 26.6 ||

269

ārtivyaktaprāktanajñānabhaktiḥ

śuṇḍōtkṣiptaiḥ puṇḍarīkaiḥ samarcan |

pūrvābhyastaṃ nirviśēṣātmaniṣṭhaṃ

stōtra śrēṣṭhaṃ sō'nvagādīt parātman || 26.7 ||

270

śrutvā stōtraṃ nirguṇasthaṃ samastaṃ

brahmēsādyairnāhamityaprayātē |

sarvātmā tvaṃ bhūrikāruṇyavēgāt

tārksyārūḍhaḥ prēkṣitō'bhūḥ purastāt || 26.8 ||

271

hastīndraṃ taṃ hastapadmēna dhṛtvā

cakrēṇa tvaṃ nakravaryaṃ vyadārīḥ |

gandharvē'smin muktaśāpē sa hastī

tvatsārūpyaṃ prāpya dēdīpyatē sma || 26.9 ||

272

ētadvṛttaṃ tvāṃ ca māṃ ca pragē yō

gāyētsō'yaṃ bhūyasē śrēyasē syāt |

ityuktvainaṃ tēna sārdhaṃ gatastvaṃ

dhiṣṇyaṃ viṣṇō pāhi vātālayēśa || 26.10 ||

273

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaḍviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptaviṃśaṃ daśakam ॥

amṛtamathanē kūrmāvatāravarṇanam

durvāsāssuravanitāptadivyaṃ

śakrāya svayamupadāya tatra bhūyaḥ |

nāgēndrapratimṛditē śasāpa śakraṃ

kā kṣāntistvaditaradēvatāṃśajānām || 27.1 ||

274

śāpēna prathitajarē'tha nirjarēndrē

dēvēṣvapyasurajitēṣu niṣprabhēṣu |

śarvādīyāḥ kamalajamētya sarvadēvā

nirvāṇaprabhava samaṃ bhavantamāpuḥ || 27.2 ||

275

brahmādyaiḥ stutamahimā ciraṃ tadānīm

prāduṣṣan varada puraḥ parēṇa dhāmnā |

hē dēvā ditijakulairvidhāya sandhim

pīyūṣaṃ parimathatēti paryaśāstvam || 27.3 ||

276

sandhānaṃ kṛtavati dānavaiḥ suraughē

manthānaṃ nayati madēna mandarādrim |

bhraṣṭē'smin badaramivōdvahan khagēndrē

sadyastvaṃ vinihitavān payaḥpayōdhau || 27.4 ||

277

ādīyā drutamatha vāsukim varatrām

pāthōdhau vinihitasarvabījajālē |

prārābdhē mathanavidhau surāsuraistai -

rvyājāttvaṃ bhujagamukhē'karōssurārīn || 27.5 ||

278

kṣubdhādrau kṣubhitajalōdarē tadānīm

dugdhābdhau gurutarabhāratō nimagnē |

dēvēṣu vyathitatamēṣu tatpriyaiṣī

prāṇaiṣīḥ kamaṭhatanuṃ kaṭhōrapṛṣṭhām || 27.6 ||

279

vajrātisthiratarakarparēṇa viṣṇō

vistārātparigatalakṣayōjanēna |

ambhōdhēḥ kuharagatēna varṣmaṇā tvam

nirmagnaṃ kṣitidharanāthamunninētha || 27.7 ||

280

unmagnē jhaṭiti tadā dharādharēndrē

nirmēthurḍṛḍhamiha sammadēna sarvē |

āviśya dvitayagaṇē'pi sarparājē

vaivaśyaṃ pariśamayannavīvr̥dhastān || 27.8 ||

281

uddāmabhramaṇajavōnnamadgirīndra -

nyastaikasthiratarahastapaṅkajaṃ tvām |

abhrāntē vidhigiriśādayaḥ pramōdā -

dudbhrāntā nunuvurupāttapuṣpavarṣāḥ || 27.9 ||

282

daityaughē bhujagamukhānilēna taptē

tēnaiva tridaśakulē'pi kiñcidārtē |

kāruṇyāttava kila dēva vārivāhāḥ

prāvarṣannamaragaṇānna daityasaṅghān || 27.10 ||

283

udbhrāmyadbahutiminakracakravālē

tatrābdhau ciramathitē'pi nirvikārē |

ēkastvaṃ karayugakṛṣṭasarparājah

saṃrājan pavanapurēśa pāhi rōgāt || 27.11 ||

284

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptaviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭāviṃśaṃ daśakam ॥

amṛtamathanē kālakūṭādyutpattivārṇanam,

lakṣmīsvayaṃvaravarṇanam, amṛtōtpattivārṇanam ca
garalaṃ taralānalaṃ purastā -

jjaladhērudvijagāla kālakūṭam |
amarastutivādamōdanighnō

giriśastannipapau bhavatpriyārtham ॥ 28.1 ॥

285

vimathatsu surāsurēṣu jātā

surabhistāmṛṣiṣu nyadhāstridhāman |
hayaratnamabhūdathēbharatnaṃ

dyutaruścāpsarasaḥ surēṣu tāni ॥ 28.2 ॥

286

jagadīśa bhavatparā tadānīṃ

kamanīyā kamalā babhūva dēvī |
amalāmavalōkya yāṃ vilōlaḥ

sakalō'pi sprhayāmbabhūva lōkaḥ ॥ 28.3 ॥

287

tvayi dattahṛdē tadaiva dēvyai

tridaśēndrō maṇipīṭhikāṃ vyatārīt |
sakalōpahṛtābhiṣēcanīyaiḥ

ṛṣayastāṃ śrutigīrbhirabhyaṣiñcan ॥ 28.4 ॥

288

abhiṣēkajalānupātimugdha -

tvadapāṅgairavabhūṣitāṅgavallīm |

maṅikuṇḍalapītacēlahāra -

pramukhaistāmamarādayō'nvabhūṣan || 28.5 ||

289

varaṇasrajamāttabhṛṅganādāṃ

dadhatī sā kucakumbhamandayānā |

padaśiṅjitamañjunūpurā tvāṃ

kalitavrīlavilāsamāsasāda || 28.6 ||

290

giriśa druhiṅādisarvadēvān

guṇabhājō'pyavimuktadōṣalēśān |

avamṛśya sadaiva sarvaramyē

nihitā tvayyanayā'pi divyamālā || 28.7 ||

291

urasā tarasā mamānithaināṃ

bhuvanānāṃ janānīmananyabhāvām |

tvadurōvilasattadīkṣaṇāśrī -

parivṛṣṭyā paripuṣṭamāsa viśvam || 28.8 ||

292

atimōhanavibhramā tadānīṃ

madayantī khalu vāruṇī nirāgāt |

tamasah padavīmadāstvamēnā -

matissammānanayā mahāsurēbhyaḥ || 28.9 ||

293

taruṅāmbudasundarastadā tvāṃ

nanu dhanvantarirutthitō'mburāsēḥ |

amṛtaṃ kalaśē vahan karābhyā -

makhilārtiṃ hara mārutālayēśa || 28.10 ||

294

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭāviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnatrimśaṃ daśakam ॥

dēvānāmamṛtōpalabधिprakāraṇanam

udgacchatastava karādamṛtaṃ haratsu

daityēṣu tānaśaraṇānanunīya dēvān |

sadyastirōdadhitha dēva bhavatprabhāvā -

dudyatsvayūthyakalahā ditijā babhūvuḥ || 29.1 ||

295

śyāmāṃ rucā'pi vayasā'pi tanuṃ tadānīm

prāptō'si tuṅgakucamaṇḍalabhaṅgurāṃ tvam |

pīyūṣakumbhakalahāṃ parimucya sarvē

tṛṣṇākulāḥ pratiyayustvadurōjakumbhē || 29.2 ||

296

kā tvam mṛgākṣi vibhajasva sudhāmimāmi -

tyārūḍharāgavivaśānabhiyācatō'mūn |

viśvasyatē mayi kathaṃ kulaṭā'smi daityā

ityālapannapi suviśvasitānatānīḥ || 29.3 ||

297

mōdāt sudhākalaśamēṣu dadatsu sā tvam

duścēṣṭitaṃ mama sahadhvamiti bruvāṇā |

paṅktiprabhēdavinivēśitadēvadaityā

līlāvilāsagatibhiḥ samadāḥ sudhāṃ tām || 29.4 ||

298

asmāsviyaṃ praṇayinītyasurēṣu tēṣu

jōṣaṃ sthitēṣvatha samāpya sudhāṃ surēṣu |

<i>tvam bhaktalōkavaśagō nijarūpamētya svabhānumardhaparipītasudham vyalāvīḥ 29.5 </i>	299
<i>tvattaḥ sudhāharaṇayōgyaphalaṃ parēṣu datvā gatē tvayi suraiḥ khalu tē vyagr̥hṇan ghōrē'tha mūrchatī raṇē balidaityamāyā - vyāmōhitē suragaṇē tvamihāvīrāsīḥ 29.6 </i>	300
<i>tvam kālanēmimatha mālimukhāñjaghantha śakrō jaghāna balijambhavalān sapākān śuṣkārdraduṣkaravadhē namucau ca lūnē phēnēna nāradagirā nyaruṇō raṇam tvam 29.7 </i>	301
<i>yōṣāvapurdanujamōhanamāhitaṃ tē śrutvā vilōkanakutūhalavān mahēśaḥ bhūtaissamaṃ girijayā ca gataḥ padaṃ tē stutvā'bravīdabhimataṃ tvamathō tirōdhāḥ 29.8 </i>	302
<i>ārāmasīmani ca kandukaghātalīlā - lōlāyamānanayanāṃ kamanīṃ manōjñām tvāmēṣa vīkṣya vigaladvasanāṃ manōbhū - vēgādanaṅgaripurāṅga samālilinga 29.9 </i>	303
<i>bhūyō'pi vidrutavatīmupadhāvya dēvō vīryapramōkṣavikasatparamārthabōdhaḥ tvanmānitastava mahattvamuvāca dēvyai tattādṛśastvamava vātanikētanātha 29.10 </i>	304
<p> iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnatriṃśaṃ daśakam samāptam </p>	

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē triṃśaṃ daśakam ॥

vāmanāvatāravarṇanam

śakrēṇa saṃyati hatō'pi balirmahātmā

śukrēṇa jīvitatanuḥ kratuwardhitōśmā |

vikrāntimān bhayanilīnasurāṃ trilōkīṃ

cakrē vaśē sa tava cakramukhādabhītaḥ || 30.1 ||

305

putrārtidarśanavaśādaditirviṣaṇṇā

taṃ kāśyapaṃ nijapatim śaraṇaṃ prapannā |

tvatpūjanaṃ taduditam hi payōvratākhyam

sā dvādaśāhamacarāt tvayi bhaktipūrṇā || 30.2 ||

306

tasyāvadhau tvayi nilīnamatēramuśyāḥ

śyāmaścaturbhujavapuḥ svayamāvīrāsīḥ |

namrāṃ ca tāmiha bhavattanayō bhavēyam

gōpyam madīkṣaṇamiti pralapannayāsīḥ || 30.3 ||

307

tvam kāśyapē tapasi sannidadhattadānīm

prāptō'si garbhamaditēḥ praṇutō vidhātrā |

prāsūta ca prakāṭavaiṣṇavadivyarūpaṃ

sā dvādaśīśravaṇapuṇyadinē bhavantam || 30.4 ||

308

puṇyāśramaṃ tamabhivarṣati puṣpavarṣai -

rharṣākulē suragaṇē kṛtatūryaghōṣē |

- badhvā'ñjalim jaya jayēti nutaḥ pitṛbhyāṃ*
tvam tatkṣaṇē paṭutamam vaṭurūpamādhāḥ || 30.5 || 309
- tāvatprajāpatimukhairupanīya mauñjī -*
daṇḍājinākṣavalayādibhirarcyamānaḥ |
dēdīpyamānavapurīśa kṛtāgnikārya -
stvam prāsthithā baligrhaṃ prakṛtāśvamēdham || 30.6 || 310
- gātrēṇa bhāvimahimōcitagauravam prā -*
gvyāvṛṇvatēva dharaṇīm calayannayāsīḥ |
chatram parōṣmatiraṇārthamivādadhānō
daṇḍam ca dānavajanēṣviva sannidhātum || 30.7 || 311
- tām narmadōttarataṭē hayamēdhasālā -*
māsēduṣi tvayi rucā tava ruddhanētraīḥ |
bhāsvān kimēṣa dahanō nu sanatkumārō
yōgī nu kō'yamiti śukramukhaiśśaśaṅkē || 30.8 || 312
- ānītamāśu bhṛgubhirmahasā'bhibhūtai -*
stvām ramyarūpamasuraḥ pulakāvṛtāṅgaḥ |
bhaktyā samētya sukṛtī pariṇijya pādau
tattōyamanvadhṛta mūrdhani tīrthatīrtham || 30.9 || 313
- prahlādavaṃśajatayā kratubhirdvijēṣu*
viśvāsātō nu tadidaṃ ditijō'pi lēbhē |
yattē padāmbu giriśasya śirōbhilālyam
sa tvam vibhō gurupurālaya pālayēthāḥ || 30.10 || 314

|| iti śrīmannārāyaṇīyē triṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkatrimśaṃ daśakam ॥

balividhvaṃsanam

prītyā daityastava tanumahāḥ

prēkṣaṇāt sarvathā'pi

tvāmārādhyannajita racaya -

nnañjaliṃ sañjagāda |

mattaḥ kiṃ tē samabhilaṣitaṃ

viprasūnō vada tvam

vyaktaṃ bhaktaṃ bhavanamavanīm

vā'pi sarvaṃ pradāsyē || 31.1 ||

315

tāmakṣiṇām baligiramupā -

karṇya kārūṇyapūrṇō -

'pyasyōtsēkaṃ śamayitumanā

daityavaṃśaṃ praśaṃsan |

bhūmiṃ pādatrayaparimitām

prārthayāmāsitha tvam

sarvaṃ dēhīti tu nigaditē

kasya hāsyam na vā syāt || 31.2 ||

316

viśvēśaṃ mām tripadamīha kiṃ

yācasē bālīśastvaṃ

sarvām bhūmiṃ vṛṇu kimamunē -

tyālapattvāṃ sa dṛpyan |
yasmāddarpāt tripadaparipū -
rtyakṣamaḥ kṣēpavādān
bandhaṃ cāsāvagamadatada -
rhō'pi gāḍhōpaśāntyai || 31.3 ||

317

pādatrayyā yadi na muditō
viṣṭapairnāpi tuṣyē -
dityuktē'smin varada bhavatē
dātukāmē'tha tōyam |
daityācāryastava khalu parī -
kṣārthinaḥ prēraṇāttam
mā mā dēyaṃ harirayamiti
vyaktamēvābabhāṣē || 31.4 ||

318

yācatyēvaṃ yadi sa bhagavān
pūrṇakāmō'smi sō'haṃ
dāsyāmyēva sthiramiti vadan
kāvyaśaptō'pi daityaḥ |
vindhyāvālyā nijadayitayā
dattapādyāya tubhyaṃ
citram citram sakalamapi sa
prārpayattōyapūrvam || 31.5 ||

319

nissandēhaṃ ditikulapatau
tvayyaśēṣārpaṇaṃ tad -
vyātanvānē mumucurṣayaḥ
sāmarāḥ puṣpavarṣam |

divyaṃ rūpaṃ tava ca tadidaṃ
paśyatāṃ viśvabhājā -
muccairuccairavṛdhadavadhī -
kṛtya viśvāṇḍabhāṇḍam || 31.6 ||

320

tvatpādāgraṃ nijapadagataṃ
puṇḍarīkōdbhavō'sau
kuṇḍītōyairasicadapunā -
dyajjalaṃ viśvalōkān |
harṣōtkarṣāt subahu nanṛtē
khēcarairutsavē'smin
bhērīṃ nighnan bhuvanamacara -
jjāmbavān bhaktiśālī || 31.7 ||

321

tāvaddaityāstvanumatimṛtē
bharturārabdhayuddhā
dēvōpētairbhavadanucarai -
ssaṅgatā bhaṅgamāpan |
kālātmā'yaṃ vasati puratō
yadvaśāt prāgjitāḥ smaḥ
kiṃ vō yuddhairiti baligirā
tē'tha pātālamāpuḥ || 31.8 ||

322

pāśairbaddhaṃ patagapatinā
daityamuccairavādī -
stārttiyīkaṃ diśa mama padaṃ
kiṃ na viśvēśvarō'si |
pādaṃ mūrdhni praṇaya bhagava -

*nnityakampaṃ vadantaṃ
prahlādaṣṭaṃ svayamupagatō
mānayanastavīttvām || 31.9 ||*

323

*darpočchittyai vihitamakhilaṃ
daitya siddhō'si puṇyai -
rlōkastē'stu tridivavijayī
vāsavatvaṃ ca paścāt |
matsāyujyaṃ bhaja ca punari -
tyanvagrḥṇā baliṃ taṃ
vipraissantānitamakhavaraḥ
pāhi vātālayēśa || 31.10 ||*

324

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkatrimśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvātriṃśaṃ daśakam ॥

matsyāvatāravarṇanam

purā hayagrīvamahāsurēṇa

ṣaṣṭhāntarāntōdyadakāṇḍakalpē |

nidrōnmukhabrahmamukhāddhṛtēṣu

vēdēṣvadhitsaḥ kila matsyarūpam || 32.1 ||

325

satyavratasya dramilādhibhartu -

rnadījalē tarpayatastadānīm |

karāñjalau sañjvalitākṛtistva -

madṛśyathāḥ kaścana bālamīnaḥ || 32.2 ||

326

kṣiptaṃ jalē tvāṃ cakitaṃ vilōkya

ninyē'mbupātrēṇa muniḥ svagēham |

svalpairahōbhiḥ kalaśīm ca kūpaṃ

vāpīm saraścānaśiṣē vibhō tvam || 32.3 ||

327

yōgaprabhāvādbhavadājñayaiva

nīstatastvam muninā payōdhim |

prṣṭō'munā kalpadidr̥kṣumēnaṃ

saptāhamāsvēti vadannayāsīḥ || 32.4 ||

328

prāptē tvaduktē'hani vāridhārā -

pariplutē bhūmitalē munīndraḥ |

saptarṣibhiḥ sārdhamapāravāri -

ṅyudghūrṇamānaḥ śaraṇaṃ yayau tvām || 32.5 ||

329

dharāṃ tvadādēśakarīmavāptāṃ

naurūpiṇīmāruruhustadā tē |

tatkampakamprēṣu ca tēṣu bhūya -

stvamambudhērāvirabhūrmahīyān || 32.6 ||

330

jhaṣākṛtiṃ yōjanalakṣadīrghāṃ

dadhānamuccaistaratējasam tvām |

nirīkṣya tuṣṭā munayastvaduktyā

tvattuṅgaśṛṅgē taraṇiṃ babandhuḥ || 32.7 ||

331

ākṛṣṭanaukō munimaṇḍalāya

pradarśayan viśvajagadvibhāgān |

saṃstūyamānō nṛvarēṇa tēna

jñānaṃ paraṃ cōpadiśannacārīḥ || 32.8 ||

332

kalpāvadhau saptamunīn purōvat

prasthāpya satyavratabhūmipaṃ tam |

vaivasvatākhyam manumādadhānaḥ

krōdhāddhayagrīvamabhidrutō'bhūḥ || 32.9 ||

333

svatuṅgaśṛṅgakṣatavakṣasaṃ tam

nipātya daityam nigamān gṛhītvā |

viriñcayē prītaḥṛdē dadānaḥ

prabhañjanāgārapatē prapāyāḥ || 32.10 ||

334

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvātriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē trayastrimśaṃ daśakam ॥

ambariṣōpākhyānam

vaivasvatākhyamanuputranabhāgajāta -

nābhāganāmakānarēndrasutō'mbariṣaḥ |

saptārṇavāvṛtamahīdayitō'pi rēmē

tvatsaṅgiṣu tvayi ca magnamanāssadaiva ॥ 33.1 ॥

335

tvatprītayē sakalamēva vitanvatō'sya

bhaktyaiva dēva nacirādabhṛthāḥ prasādam |

yēnāsya yācanamṛtē'pyabhirakṣaṇārthaṃ

cakraṃ bhavān pravitatāra sahasradhāram ॥ 33.2 ॥

336

sa dvādaśīvratamathō bhavadarcanārthaṃ

varṣaṃ dadhau madhuvanē yamunōpakaṇṭhē |

patnyā samaṃ sumanasā mahatīm vitanvan

pūjāṃ dvijēṣu viṣṛjan paśuṣaṣṭikōṭim ॥ 33.3 ॥

337

tatrātha pāraṇadinē bhavadarcanāntē

durvāsasā'sya muninā bhavanaṃ prapēdē |

bhōktuṃ vṛtaśca sa nṛpēṇa parārtiśīlō

mandaṃ jagāma yamunāṃ niyamānvidhāsyān ॥ 33.4 ॥

338

rājñā'tha pāraṇamuhūrtasamāptikhēdā -

dvāraiva pāraṇamakāri bhavatparēṇa |

prāptō munistadatha divyadr̥śā vijānan

kṣīpyan krudhōddhṛtajaṭō vitatāna kṛtyām || 33.5 ||

339

kṛtyām ca tāmasidharām bhuvanam dahantī -

magrē'bhivīkṣya nṛpatirna padāccakampē |

tvadbhaktabādhamabhivīkṣya sudarśanam tē

kṛtyānalam śalabhayan munimanvadhāvīt || 33.6 ||

340

dhāvannaśēṣabhuvanēṣu bhiyā sa paśyan

viśvatra cakramapi tē gatavān viriñcam |

kaḥ kālacakramatilaṅghayatītyapāstaḥ

śarvam yayau sa ca bhavantamavandataiva || 33.7 ||

341

bhūyō bhavannilayamētya munim namantaṃ

prōcē bhavānahamṛṣē nanu bhaktadāsaḥ |

jñānam tapaśca vinayānvitamēva mānyam

yāhyambarīṣapadamēva bhajēti bhūman || 33.8 ||

342

tāvatsamētya muninā sa gṛhītapādō

rājā'pasṛtya bhavadastramasāvanauṣīt |

cakrē gatē muniradādakhilāśiṣō'smai

tvadbhaktimāgasi kṛtē'pi kṛpām ca śaṃsan || 33.9 ||

343

rājā pratīkṣya munimēkasamāmanāśvān

sambhōjya sādhu tamṛṣim viṣṛjan prasannam |

bhuktvā svayam tvayi tatō'pi dṛḍham ratō'bhūt

sāyujyamāpa ca sa māṃ pavanēśa pāyāḥ || 33.10 ||

344

|| iti śrīmannārāyaṇīyē trayastrīṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē catuṣṭriṃśaṃ daśakam ॥

śrīrāmacaritavarṇanam

gīrvāṇairarthyamānō daśamukhanidhanaṃ

kōsalē'ṣvṛśyaśṛṅgē

putrīyāmiṣṭimiṣṭvā daduṣi daśaratha -

kṣmābhṛtē pāyasāgryam |

tadbhuktyā tatpurandhrīṣvapi tiṣṛṣu samaṃ

jātagarbhāsu jāto

rāmastvaṃ lakṣmaṇēna svayamatha bharatē -

nāpi śatrughnanāmnā ॥ 34.1 ॥

345

kōdaṇḍī kauśikasya kratuvaramavitum

lakṣmaṇēnānuyātō

yātō'bhūstātavācā munikathitamanu -

dvandvaśāntādhvakhēdaḥ |

nṛṇāṃ trāṇāya bāṇairmuni vacanabalā -

ttātakāṃ pāṭayitvā

labdhvāsmādastrajālam munivanamagamō

dēva siddhāśramākhyam ॥ 34.2 ॥

346

mārīcaṃ drāvayitvā makhaśirasi śarai -

ranyarakṣāṃsi nighnan

kalyāṃ kurvannahalyāṃ pathi padarajasā

prāpya vaidēhagēham |
bhindānaścāndracūḍaṃ dhanuravanisutā -
mindirāmēva labdhvā
rājyaṃ prātiṣṭhathāstvaṃ tribhirapi ca samaṃ
bhrātrvīraissadāraiḥ || 34.3 ||

347

ārundhānē ruṣāndhē bhṛgukulatilakē
saṅkramayya svatējō
yātē yātō'syayōdhyāṃ sukhamiha nivasan
kāntayā kāntamūrtē |
śatrughnēnaikadāthō gatavati bharatē
mātulasyādhivāsaṃ
tātārabdhō'bhiṣēkastava kila vihataḥ
kēkayādhīsaputryā || 34.4 ||

348

tātōktyā yātukāmō vanamanuja vadhū -
saṃyutaścāpadhāraḥ
paurānārudhya mārgē guhanilayagata -
stvaṃ jaṭācīradhārī |
nāvā santīrya gaṅgāmadhi padavi puna -
staṃ bharadvājamārā -
nnatvā tadvākyahētōratisukhamavasa -
ścitrakūṭē girīndrē || 34.5 ||

349

śrutvā putrārtikhinnaṃ khalu bharatamukhāt
svargayātaṃ svatātaṃ
taptō datvā'mbu tasmai nidadhitha bharatē
pādukāṃ mēdinīṃ ca |

atṛiṃ natvā'tha gatvā vanamativipulaṃ
daṇḍakam caṇḍakāyaṃ
hatvā daityaṃ virādhaṃ sugatimakalaya -
ścāru bhōḥ śārabhaṅgīm || 34.6 ||

350

natvā'gastyam samastāśaranikara sapa -
trākṛtiṃ tāpasēbhyaḥ
pratyaśrauṣiḥ priyaiṣī tadanu ca muninā
vaiṣṇavē divyacāpē |
brahmāstrē cāpi dattē pathi piṭṛsuhṛdam
vīkṣya bhūyō jaṭāyumaṃ
mōdāt gōdātaṭāntē pariramasi purā
pañcavatyaṃ vadhūtyā || 34.7 ||

351

prāptāyāḥ śūrpaṇakhyā madanacaladhṛtē -
rarthanairnissahātmā
tāṃ saumitrau viśṛjya prabalatamaruṣā
tēna nirlūnanāsām |
dṛṣṭvaināṃ ruṣṭacittaṃ kharamabhipatitaṃ
dūṣaṇaṃ ca trimūrdhaṃ
vyāhiṃsīrāśarānapyayuta samadhikāṃ -
statkṣaṇādakṣatōṣmā || 34.8 ||

352

sōdaryā prōktavārtāvivaśadaśamukhā -
diṣṭamāricamāyā -
sāraṅgaṃ sārasākṣyā spṛhitamanugataḥ
prāvadhīrbāṇaghātam |
tanmāyākṛandaniryāpitabhavadanujāṃ

rāvaṇastāmahārṣī -
ttēnārtō'pi tvamantaḥ kimapi mudamadhā -
stadvadhōpāyalābhāt || 34.9 ||

353

bhūyastanvīm vicinvannahṛta daśamukha -
stadvadhūṃ madvadhēnē -
tyuktvā yātē jaṭāyau divamatha suhṛdaḥ
prātanōḥ prētakāryam |
grhṇānaṃ taṃ kabandhaṃ jaghanitha śabarīm
prēkṣya pampātaṭē tvam
samprāptō vātasūnuṃ bhṛśamuditamanāḥ
pāhi vātālayēśa || 34.10 ||

354

|| iti śrīmannārāyaṇīyē catuśtriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcatriṃśaṃ daśakam ॥

śrīrāmacaritavarṇanam

nītassugrīvamaitrīṃ tadanu hanumatā

dundubhēḥ kāyamuccaiḥ

kṣiptvāṅguṣṭhēna bhūyō luluvitha yugapat

patriṇā sapta sālān |

hatvā sugrīvaghātōdyatamatulabalaṃ

bāliṇaṃ vyājavṛtṭyā

varṣāvēlāmanaiṣīrvirahataralita -

stvaṃ mataṅgāśramāntē ॥ 35.1 ॥

355

sugrīvēṇānujōkṭyā sabhayamabhiyatā

vyūhitāṃ vāhinīṃ tā -

mṛkṣāṇāṃ vīkṣya dikṣu drutamatha dayitā -

mārgaṇāyāvanamrām |

sandēśaṃ cāṅgulīyaṃ pavanasutakarē

prādiśō mōdaśālī

mārgē mārgē mamārgē kapibhirapi tadā

tvatpriyā saprayāsaiḥ ॥ 35.2 ॥

356

tvadvārtākarnānōdyadgarudurujavasa -

mpātisampātivākya -

prōttīrṇārṇōdhirantarnagari janakajāṃ

vīksya datvā'ṅgulīyam |
prakṣudyōdyānamakṣakṣapaṇacaṇaraṇaḥ
sōḍhabandhō daśāsyam
dṛṣṭvā pluṣṭvā ca laṅkāṃ jhaṭiti sa hanumān
mauliratnaṃ dadau tē || 35.3 ||

357

tvam sugrīvāṅgadādiprabala kapicamū -
cakravikrāntabhūmi -
cakrō'bhikramya pārējaladhi niśicarē -
ndrānujāśrīyamāṇaḥ |
tatprōktāṃ śatruvārtāṃ rahasi niśamayan
prārthanāpārthyarōṣa -
prāstāgnēyāstratējastrasadudadhigirā
labdhavān madhyamārgam || 35.4 ||

358

kīśairāśāntarōpāhṛta girinikaraiḥ
sētumādhāpya yātō
yātūnyāmarya daṃṣṭrānakhaśikhariśilā -
sālaśastraiḥ svasainyaiḥ |
vyākurvan sānujastvam samarabhuvi param
vikramaṃ śakrajētrā
vēgānnāgāstrabaddhaḥ patagapatigaru -
nmārutairmōcitō'bhūḥ || 35.5 ||

359

saumitristvatra śaktiprahṛtigaladasu -
rvātajānītaśaila -
ghrāṇāt prāṇānupētō vyakṛṇuta kusṛti -
ślāghinaṃ mēghanādam |

māyākṣōbhēṣu vaibhīṣaṇavacanahr̥ta -

stambhanaḥ kumbhakarṇaṃ

samprāptaṃ kampitōrvītalamakhilacamū -

bhakṣiṇaṃ vyakṣiṇōstvam || 35.6 ||

360

gr̥hṇan jambhārisamprēṣitarathakavacau

rāvaṇēnābhiyuddhyan

brahmāstrēṇāsyā bhindan galatatimabalā -

magniśuddhāṃ pragr̥hṇan |

dēvaśrēṇīvarōjjīvitasamaramṛtai -

rakṣatairrkṣasaṅghai -

rlaṅkābhartrā ca sākāṃ nijanagaramagāḥ

sapriyaḥ puṣpakēṇa || 35.7 ||

361

prītō divyābhiṣēkairayutasamadhikān

vatsarān paryaramṣī -

rmaithilyāṃ pāpavācā śiva ! śiva ! kila tām

garbhiṇīmabhyahāsīḥ |

śatrughnēnārdayitvā lavaṇaniśicaram

prārdayaḥ śūdrapāśaṃ

tāvadvālmīkigēhē kṛtavasatirupā -

sūta sītā sutau tē || 35.8 ||

362

vālmīkēstvatsutōdgāpitamadhurakṛtē -

rājñayā yajñavāṭē

sītāṃ tvayyāptukāmē kṣitimaviśadasau

tvaṃ ca kālārthitō'bhūḥ |

hētōḥ saumitrighātī svayamatha sarayū -

*magnaniśśēṣabhṛtyaiḥ
sākaṃ nākaṃ prayātō nijapadamagamō
dēva vaikuṅṭhamādyam || 35.9 ||*

363

*sō'yaṃ martyāvatārastava khalu niyataṃ
martyaśikṣārthamēvaṃ
viślēṣārtirnirāgastyajanamapi bhavēt
kāmadharmātisaktyā |
nō cēt svātmānubhūtēḥ kva nu tava manasō
vikriyā cakrapāṇē
sa tvaṃ sattvaikamūrtē pavanapurapatē
vyādhunu vyādhitāpān || 35.10 ||*

364

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcatriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭtriṃśaṃ daśakam ॥

paraśurāmāvatāravarṇanam

atrēḥ putratayā purā tvamanasū -

yāyāṃ hi dattābhidhō

jātaḥ śiṣyanibandhatandritamanāḥ

svasthaścaran kāntayā |

dr̥ṣṭō bhaktatamēna hēhayamahī -

pālēna tasmai varā -

naṣṭaiśvaryamukhān pradāya daditha

svēnaiva cāntē vadham ॥ 36.1 ॥

365

satyaṃ kartumathārjunasya ca varam

tacchaktimātrānataṃ

brahmadvēṣi tadākhilaṃ nr̥pakulaṃ

hantuṃ ca bhūmērbharam |

sañjātō jamadagnitō bhṛgukulē

tvam rēṇukāyāṃ harē

rāmō nāma tadātmaṣvavarajaḥ

pitṛōradhāḥ sammadam ॥ 36.2 ॥

366

labdhāmnāyagaṇaścaturdaśavayā

gandharvarājē manā -

gāsaktāṃ kila mātaram prati pituḥ

krōdhākulasyājñayā |
tātājñātigasōdaraiḥ samamimāṃ
chitvā'tha śāntāt pitu -
stēṣāṃ jīvanayōgamāpitha varaṃ
mātā ca tē'dādvarān || 36.3 ||

367

pitrā māṭṛmudē stavāhṛtaviya -
ddhēnōrñijādāśramāt
prasthāyātha bhṛgōrgirā himagirā -
vārādhya gaurīpatim |
labdhvā tatparaśuṃ taduktadanuja -
cchēdī mahāstrādikaṃ
prāptō mitramathākṛtavraṇamuniṃ
prāpyāgamaḥ svāśramam || 36.4 ||

368

ākhēṭōpagatō'rjunah suragavī -
samprāptasampadgaṇai -
stvatpitrā paripūjitaḥ puragatō
durmantrivācā punaḥ |
gāṃ krētum sacivaṃ nyayuṅkta kudhiyā
tēnāpi rundhanmuni -
prānakṣēpasarōṣagōhatacamū -
cakrēṇa vatsō hṛtaḥ || 36.5 ||

369

śukrōjjīvitatātavākyacalita -
krōdhō'tha sakhyā samaṃ
bibhraddhyātamahōdarōpanihitaṃ
cāpaṃ kuṭhāraṃ śarān |

ārūḍhaḥ sahavāhayanṭṛkarathaṃ
māhiṣmatīmāviśan
vāgbhirvatsamadāśuṣi kṣitipatau
samprāstuthāssaṅgaram || 36.6 ||

370

putrāṇāmayutēna saptadaśabhi -
ścākṣauhiṇībhirmahā -
sēnānībhiranēkamitranivahai -
rvyājṛmbhitāyōdhanaḥ |
sadyastvatkakuṭhārabāṇavidala -
nniśśēśasainyōtkarō
bhītipradrutanaṣṭaśiṣṭatanaya -
stvāmāpataddhēhayaḥ || 36.7 ||

371

līlāvāritanarmadājalavala -
llaṅkēśagarvāpaha -
śrīmadbāhusahasramuktabahuśa -
strāstraṃ nirundhannamum |
cakrē tvayyatha vaiṣṇavē'pi viphalē
budhvā hariṃ tvāṃ mudā
dhyāyantaṃ chītasarvadōṣamavadhīḥ
sō'gāt paraṃ tē padam || 36.8 ||

372

bhūyō'marṣitahēhayātmajagaṇai -
stātē hatē rēṇukā -
māghnānāṃ hṛdayaṃ nirīkṣya bahuśō
ghōrāṃ pratijñāṃ vahan |
dhyānānītarathāyudhastvamakṛthā

vīpradrūhaḥ kṣatriyān
dikcakrēṣu kuṭhārayan viśikhayan
niḥkṣatriyāṃ mēdinīm || 36.9 ||

373

tātōjjīvanakṛnnṛpālakakulaṃ
trissaptakṛtvō jayan
santarpyātha samantapañcakamahā -
raktahradaughē pitṛn |
yajñē kṣmāmapī kāśyapādiṣu diśan
sālvēna yudhyan punaḥ
kṛṣṇō'muṃ nihaniṣyatīti śamitō
yuddhāt kumārairbhavān || 36.10 ||

374

nyasyāstrāṇi mahēndrabhūbhṛti tapa -
stanvan punarmajjitāṃ
gōkarṇāvadhi sāgarēṇa dharaṇīm
dṛṣṭvārthitastāpasaiḥ |
dhyātēṣvāsadhṛtānalāstracakitaṃ
sindhūṃ sruvakṣēpaṇā -
dutsāryōddhṛtakēralō bhṛgupatē
vātēśa saṃrakṣa mām || 36.11 ||

375

|| iti śrīmannārāyaṇīyē śaṭṭriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptatrimśaṃ daśakam ॥

śrīkṛṣṇāvatāraprasaṅgavarṇanam

sāndrānandatanō harē nanu purā

daivāsurē saṅgarē

tvatkṛttā api karmaśēṣa vaśatō

yē tē na yātā gatim |

tēṣāṃ bhūtalajanmanāṃ ditibhuvāṃ

bhārēṇa dūrārditā

bhūmiḥ prāpa viriñcamāśritapadaṃ

dēvaiḥ puraivāgataiḥ || 37.1 ||

376

hā hā durjanabhūribhāramathitāṃ

pāthōnidhau pātukā -

mētāṃ pālaya hanta mē vivaśatāṃ

samprccha dēvānimān |

ityādi pracurapralāpavivaśā -

mālōkya dhātā mahīṃ

dēvānāṃ vadanāni vīkṣya paritō

dadhyau bhavantāṃ harē || 37.2 ||

377

ūcē cāmbujabhūramūnayi surāḥ

satyaṃ dharitryā vacō

nanvasyā bhavatāṃ ca rakṣaṇavidhau

dakṣō hi lakṣmīpatiḥ |
sarvē śarvapurassarā vayamitō
gatvā payōvāridhiṃ
natvā taṃ stumahē javāditi yayuḥ
sākaṃ tavākētanam || 37.3 ||

378

tē mugdhānilāsāli dugdhajaladhē -
stīraṃ gatāḥ saṅgatā
yāvattvatpadacintanaikamanasa -
stāvata sa pāthōjabhūḥ |
tvadvācaṃ hṛdayē niśamya sakalā -
nānandayannūcivā -
nākhyātaḥ paramātmanā svayamaḥaṃ
vākyaṃ tadākarṇyatām || 37.4 ||

379

jānē dīnadaśāmahaṃ diviśadāṃ
bhūmēśca bhīmairnṛpai -
statkṣēpāya bhavāmi yādavakulē
sō'haṃ samagrātmanā |
dēvā vṛṣṇikulē bhavantu kalayā
dēvāṅganāścāvanau
matsēvārthamiti tvadīyavacanaṃ
pāthōjabhūrūcivān || 37.5 ||

380

śrutvā karṇarasāyanaṃ tava vacaḥ
sarvēṣu nirvāpita -
svāntēṣvīśa gatēṣu tāvakakṛpā -
pīyūṣatṛptātmasu |

vikhyātē madhurāpurē kila bhava -
tsānnidhyapuṇyōttarē
dhanyāṃ dēvakanandanāmudavaha -
drājā sa sūrātmajaḥ || 37.6 ||

381

udvāhāvasitau tadīyasahajaḥ
kaṃsō'tha sammānaya -
nnētau sūtatayā gataḥ pathi rathē
vyōmōtthayā tvadgirā |
asyāstvāmatiduṣṭamaṣṭamasutō
hantēti hantēritaḥ
santrāsāt sa tu hantumantikagatām
tanvīṃ kṛpāṇīmadhāt || 37.7 ||

382

gṛhṇānaścikurēṣu tām khalamatiḥ
śaurēściraṃ sāntvanaiḥ
nō muñcan punarātmajārpaṇagirā
prītō'tha yātō gṛhān |
ādyam tvatsahajam tathā'rpitamapi
snēhēna nāhannasau
duṣṭānāmapi dēva puṣṭakarūṇā
dṛṣṭā hi dhīrēkadā || 37.8 ||

383

tāvattvanmanasaiva nāradamuniḥ
prōcē sa bhōjēśvaraṃ
yūyam nanvasurāḥ surāśca yadavō
jānāsi kiṃ na prabhō |
māyāvī sa harirbhavadvadhakṛtē

*bhāvī suraprārthanā -
dityākaraṇya yadūnadūdhunadasau
śaurēśca sūnūnahan || 37.9 ||*

384

*prāptē saptamagarbhatāmahipatau
tvatprēraṇānmāyayā
nītē mādhava rōhiṇīm tvamapi bhōḥ
saccitsukhaikātmakaḥ |
dēvakyā jaṭharam vivēśitha vibhō
saṃstūyamānaḥ suraiḥ
sa tvam kṛṣṇa vidhūya rōgapaṭalīm
bhaktim parām dēhi mē || 37.10 ||*

385

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptatṛiṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭātriṃśaṃ daśakam ॥

śrīkr̥ṣṇāvatāravarṇanam

ānandarūpa bhagavannayi tē'vatārē

prāptē pradīptabhavadāṅganirīyamāṇaiḥ |

kāntivrajairiva ghanāghanamaṇḍalairdyā -

māvṛṇvatī virurucē kila varṣavēlā ॥ 38.1 ॥

386

āśāsu śītalatarāsu payōdatōyai -

rāsāsītāptivivaśēṣu ca sajjanēṣu |

naiśākarōdayavidhau niśi madhyamāyāṃ

klēśāpahastrijagatāṃ tvamihā'virāsīḥ ॥ 38.2 ॥

387

bālyaspr̥ṣā'pi vapuṣā dadhuṣā vibhūtīḥ

udyatkirīṭakataḥkāṅgadahārabhāsā |

śaṅkhārivārijagadāparibhāsītēna

mēghāsītēna parilēsitha sūtīgēhē ॥ 38.3 ॥

388

vakṣaḥsthalīsukhanilīnavilāsilakṣmī -

mandākṣalakṣitakataḥkṣavimōkṣabhēdaiḥ |

tanmandirasya khalakaṃsakṛtāmalakṣmī -

munmārjayanniva virējitha vāsudēva ॥ 38.4 ॥

389

śauristu dhīramunimaṇḍalacētasō'pi

dūrasthitam vapurudīkṣya nijēkṣaṇābhyām |

- ānandabāṣpapulakōdgamagadgadārdra -
stuṣṭāva dṛṣṭimakarandarasaṃ bhavantam || 38.5 || 390
- dēva prasīda parapūruṣa tāpavallī -
nirlūnadātra samanētra kalāvilāsin |
khēdānapākuru kṛpāgurubhiḥ kaṭākṣai -
rityādi tēna muditēna ciraṃ nutō'bhūḥ || 38.6 || 391
- mātrā ca nētrasalilāstrtagātravalyā
stōtrairabhiṣṭutagaṇaḥ karuṇālayastvam |
prācīnajanmayugalaṃ pratibōdhya tābhyāṃ
māturgirā dadhitha mānuṣabālavēṣam || 38.7 || 392
- tvatprēritastadanu nandatanūjayā tē
vyatyāsamāracyituṃ sa hi sūrasūnuḥ |
tvāṃ hastayōradhṛta cittavidhāryamāryai -
rambhōruhasthakalahaṃsakiśōraramyam || 38.8 || 393
- jātā tadā paśupasadmani yōganidrā
nidrāvimudritamathākṛta pauralōkam |
tvatprēraṇāt kimiva citramacētanairyad -
dvāraiḥ svayaṃ vyaghaṭi saṅghaṭitaiḥ sugāḍham || 38.9 || 394
- śēṣēṇa bhūriphaṇavāritavāriṇā'tha
svairaṃ pradarśitapathō maṇidīpitēna |
tvāṃ dhārayan sa khalu dhanyatamaḥ pratasthē
sō'yaṃ tvamīśa mama nāśaya rōgavēgān || 38.10 || 395
- || iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭātriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnacatvāriṃśaṃ dāśakam ॥

yōgamāyānayanādivarṇanam

bhavantamayamudvahan yadukulōdvahō nissaran

dadarśa gaganōccalajjalabharāṃ kalindātmajām |

ahō salilasañcayaḥ sa punaraindrajālōditō

jalaugha iva tatkṣaṇāt prapadamēyatāmāyayau || 39.1 ||

396

prasuptapaśupālikāṃ nibhṛtamārudadbālikā -

mapāvṛtakavāṭikāṃ paśupavāṭikāmāviśan |

bhavantamayamarpayan prasavatalpakē tatpadā -

dvahan kapaṭakanyakāṃ svapuramāgatō vēgataḥ || 39.2 ||

397

tatastvadanujāravakṣapitanidravēgadravad -

bhaṭōtkaranivēditaprasavavārtayaivārtimān |

vimuktacikurōtkarastvaritamāpatan bhōjarā -

ḍatuṣṭa iva drṣṭavān bhagīnikākarē kanyakām || 39.3 ||

398

dhruvaṃ kapaṭaśālinō madhuharasya māyā bhavē -

dasāvīti kiśōrikāṃ bhagīnikākarāliṅgitām |

dvipō nalinikāntarādiva mṛṇālikāmākṣipa -

nnayaṃ tvadanujāmajāmupalapaṭṭakē piṣṭavān || 39.4 ||

399

tatō bhavadupāsakō jhaṭīti mṛtyupāsādiva

pramucya tarasaiva sā samadhirūḍharūpāntarā |

adhastalamajagmuṣī vikasadaṣṭabāhusphura -

nmahāyudhamahō gatā kila vihāyasā didyutē || 39.5 || 400

nṛśaṃsatara kaṃsa tē kimu mayā viniṣpiṣṭayā

babhūva bhavadantakaḥ kvacana cintyatāṃ tē hitam |

iti tvadanujā vibhō khalamudīrya taṃ jagmuṣī

marudgaṇapaṇāyitā bhuvi ca mandirāṇyēyuṣī || 39.6 || 401

pragē punaragātmajāvacanamīritā bhūbhujā

pralambabakapūtanāpramukhadānavā māninaḥ |

bhavannidhanakāmyayā jagati babhramurnirbhayāḥ

kumārakavimārakāḥ kimiva duṣkaraṃ niṣkrpaiḥ || 39.7 || 402

tataḥ paśupamandirē tvayi mukunda nandapriyā -

prasūtīśayanēśayē rudati kiñcidañcatpadē |

vibudhya vanitājanaistanayasambhavē ghōṣitē

mudā kimu vadāmyahō sakalamākulaṃ gōkulam || 39.8 || 403

ahō khalu yaśodayā navakalāyacētōharaṃ

bhavantamalamantikē prathamamāpibantyā dṛśā |

punaḥ stanabharaṃ nijaṃ sapadi pāyayantyā mudā

manōharatanusprśā jagati puṇyavantō jitāḥ || 39.9 || 404

bhavatkuśalakāmyayā sa khalu nandagōpastadā

pramōdabharasaṅkulō dvijakulāya kinnādadāt |

tathaiva paśupālakāḥ kimu na maṅgalaṃ tēnirē

jagattritayamaṅgala tvamiha pāhi māmāmayāt || 39.10 || 405

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnacatvāriṃśaṃ daśakaṃ samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē catvāriṃśaṃ dāśakam ॥

pūtanāmōkṣavarṇanam

tadanu nandamamandaśubhāspadaṃ

nṛpapurīṃ karadānakṛtē gatam |

samavalōkya jagāda bhavatpitā

viditakaṃsasahāyajanōdyamaḥ ॥ 40.1 ॥

406

ayi sakhē tava bālakajanma māṃ

sukhayatē'dya nijātmajajanmavat |

iti bhavatpitṛtāṃ vrajanāyakē

samahirōpya śaśaṃsa tamādarāt ॥ 40.2 ॥

407

iha ca santyanimittaśatāni tē

kaṭakasīmni tatō laghu gamyatām |

iti ca tadvacasā vrajanāyakō

bhavadapāyabhiyā drutamāyayau ॥ 40.3 ॥

408

avasare khalu tatra ca kācana

vrajapadē madhurākṛtiraṅganā |

taralaṣaṭpadalālitakuntalā

kapaṭapōtaka tē nikaṭaṃ gatā ॥ 40.4 ॥

409

sapadi sā hṛtabālakacētanā

niśicarānvayajā kila pūtanā |

- vrajavadhūṣviha kēyamiti kṣaṇaṃ
vimṛśatīṣu bhavantamupādādē || 40.5 || 410
- lalitabhāvavilāsahṛtātmabhi -
ryuvatibhiḥ pratirōddhumapāritā |
stanamasau bhavanāntaniṣēduṣī
pradaduṣī bhavatē kapaṭātmanē || 40.6 || 411
- samadhīruhya tadaṅkamaśaṅkita -
stvamatha bālakalōpanarōṣitaḥ |
mahadivāmrāphalaṃ kucamaṇḍalaṃ
praticucūṣitha durviṣadūṣitam || 40.7 || 412
- asubhirēva samaṃ dhayati tvayi
stanamasau stanitōpamanisvanā |
nirapatadbhayadāyi nijam vapuḥ
pratigatā pravisārya bhujāvubhau || 40.8 || 413
- bhayadaghōṣaṇabhīṣaṇavigraha -
śravaṇadarśanamōhitavallavē |
vrajapadē taduraḥ sthalakhēlanaṃ
nanu bhavantamagrḥṇata gōpikāḥ || 40.9 || 414
- bhuvanamaṅgalanāmabhirēva tē
yuvatibhirbahudhā kṛtarakṣaṇaḥ |
tvamayi vātanikētananātha mā -
magadayan kuru tāvakasēvakam || 40.10 || 415

|| iti śrīmannārāyaṇīyē catvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkacatvāriṃśaṃ daśakam ॥

pūtanāsarīradāhavarṇanam, gōpīnāṃ

bālālanakautukavarṇanam ca

vrajēśvaraḥ śaurivacō niśamyā

samāvrajannadhvani bhītacētāḥ |

niṣpiṣṭaniśśēṣataruṃ nirīkṣya

kañcitpadārthaṃ śaraṇaṃ gatastvām ॥ 41.1 ॥

416

niśamyā gōpīvacanādudantaṃ

sarvē'pi gōpā bhayavismayāndhāḥ |

tvatpātitaṃ ghōrapiśācadēhaṃ

dēhurvidūrē'tha kuṭhārakṛttam ॥ 41.2 ॥

417

tvatpītapūtastanataccharīrāt

samuccalannuccatarō hi dhūmaḥ |

śaṅkāmadhādāgaravaḥ kimēṣa

kiṃ cāndanō gaulgulavō'thavēti ॥ 41.3 ॥

418

madaṅgasaṅgasya phalaṃ na dūrē

kṣaṇēna tāvat bhavatāmapi syāt |

ityullapan vallavatallajēbhyaḥ

tvaṃ pūtanāmātanuthāḥ sugandhim ॥ 41.4 ॥

419

citraṃ piśācyā na hataḥ kumāraḥ
citraṃ puraivākathi śauriṇēdam |
iti praśaṃsan kila gōpalōkō
bhavanmukhālōkarasē nyamāṅkṣīt || 41.5 || 420

dinē dinē'tha prativṛddhalakṣmī -
rakṣīṇamāṅgalyaśatō vrajō'yam |
bhavannivāsādayi vāsudēva
pramōdasāndraḥ paritō virējē || 41.6 || 421

grhēṣu tē kōmalarūpahāsa -
mithaḥ kathāsaṅkultitāḥ kamanyaḥ |
vṛttēṣu kṛtyēṣu bhavannirīkṣā -
samāgatāḥ pratyahamatyanandan || 41.7 || 422

ahō kumārō mayi dattadrṣṭiḥ
smitaṃ kṛtaṃ mām prati vatsakēna |
ēhyēhi māmityupasārya pāṇī
tvayīśa kiṃ kiṃ na kṛtaṃ vadhūbhiḥ || 41.8 || 423

bhavadvapuḥ sparśanakautukēna karātkaraṃ gōpavadhūjanēna |
nītaṣṭvamātāmrasarōjamālāvyālambilōlambatulāmalāsīḥ || 41.9 || 424

nipāyayantī stanamaṅkagaṃ tvām
vilōkayantī vadaṇaṃ hasantī |
daśāṃ yaśōdā katamāṇna bhējē
sa tādrśaḥ pāhi harē gadānmām || 41.10 || 425

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ekacatvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvicatvāriṃśaṃ daśakam ॥

śakaṭāsuravadhavarṇanam

kadāpi janmarkṣadinē tava prabhō

nimantritajñātivadhūmahīsurā |

mahānasastvāṃ savidhē nidhāya sā

mahānasādau vavṛtē vrajēśvarī ॥ 42.1 ॥

426

tatō bhavattrāṇaniyuktabālaka -

prabhītisaṅkrandanasaṅkulāravaiḥ |

vimiśramaśrāvi bhavatsamīpataḥ

parisphuṭaddārucaṭaccaṭāravaḥ ॥ 42.2 ॥

427

tatastadākarṇanasambhramaśrama -

prakampivakṣōjabharā vrajāṅganāḥ |

bhavantamantardadṛśussamantatō

vinīṣpataddāruṇadārumadhyagam ॥ 42.3 ॥

428

śīśōrahō kiṃ kimabhūditi drutaṃ

pradhāvya nandaḥ paśupāśca bhūsurāḥ |

bhavantamālōkya yaśodayā dhṛtaṃ

samāśvasannaśrujalārdralōcanāḥ ॥ 42.4 ॥

429

kaskō nu kautaskuta ēṣa vismayō

viśaṅkaṭaṃ yacchakaṭaṃ vipāṭitam |

<i>na kāraṇaṃ kiñcidihēti tē sthitāḥ svanāsikādattakarāstvadīkṣakāḥ 42.5 </i>	430
<i>kumārakasyāsyā payōdharārthināḥ prarōdanē lōlapadāmbujāhatam mayā mayā dṛṣṭamanō viparyagā - ditīśa tē pālakabālakā jaguḥ 42.6 </i>	431
<i>bhiyā tadā kiñcidajānatāmidaṃ kumārakāṇāmatidurghaṭaṃ vacaḥ bhavatprabhāvāvidurairitīritaṃ manāgivāśaṅkyata dṛṣṭapūtanaiḥ 42.7 </i>	432
<i>pravālatāmraṃ kimidaṃ padaṃ kṣataṃ sarōjaramyau nu karau virōjītau iti prasarpatkaruṇātaraṅgitā - stvadaṅgamāpasprṣuraṅganājanāḥ 42.8 </i>	433
<i>ayē sutaṃ dēhi jagatpatēḥ kṛpā - taraṅgapātātparipātamadya mē iti sma saṅgrhya pitā tvadaṅgakaṃ muhurmuhuḥ śliṣyati jātakaṅṭakaḥ 42.9 </i>	434
<i>anōnilīnaḥ kila hantumāgataḥ surārīrēvaṃ bhavatā vihiṃsitaḥ rajō'pi nō dṛṣṭamamuṣya tatkathaṃ sa śuddhasattvē tvayi līnavān dhruvam 42.10 </i>	435
<i>prapūjitaistatra tatō dvijātibhi - rviśēṣatō lambhitamaṅgalāśīṣaḥ </i>	

vrajaṃ nijairbālyarasairvimōhayan

marutpurādhīsa rujāṃ jahīhi mē || 42.11 ||

436

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvicatvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē tricativāriṃśaṃ daśakam ॥

trṇāvartavadhavarṇanam

tvāmēkadā gurumarutpuranātha vōḍhum

gāḍhādhirūḍhagarimāṇamapārayantī |

mātā nidhāya śayanē kimidaṃ batēti

dhyāyantyacēṣṭata gṛhēṣu niviṣṭaśaṅkā ॥ 43.1 ॥

437

tāvadvidūramupakarṇitaḡhōraghōṣa -

vyājṛmbhipāṃsupaṭalīparipūritāśaḥ |

vātyāvapussa kila daityavarastrṇāva -

rtākhyō jahāra janamānasahāriṇaṃ tvām ॥ 43.2 ॥

438

uddāmapāṃsutimirāhatadrṣṭipātē

draṣṭuṃ kimapyakuśalē paśupālalōkē |

hā bālakasya kimiti tvadupāntamāptā

mātā bhavantamavilōkya bhṛśaṃ rurōda ॥ 43.3 ॥

439

tāvat sa dānavavarō'pi ca dīnamūrti -

rbhāvatkabhāraparidhāraṇalūnavēgaḥ |

saṅkōcamāpa tadanu kṣatapāṃsughōṣē

ghōṣē vyatāyata bhavajjananīninādaḥ ॥ 43.4 ॥

440

rōdōpakarṇanavaśādupagamyā gēhaṃ

krandatsu nandamukhagōpakulēṣu dīnaḥ |

tvāṃ dānavastvakhilamuktikaraṃ mumukṣu -

stvayyapramuñcati papāta viyatpradēsāt || 43.5 ||

441

rōdākulāstadanu gōpagaṇā bahiṣṭha -

pāṣāṇapṛṣṭhabhuvi dēhamatisthaviṣṭham |

praikṣanta hanta nipatantamamuṣya vakṣa -

syakṣīṇamēva ca bhavantamalaṃ hasantam || 43.6 ||

442

grāvaprapātaparipiṣṭagariṣṭhadēha -

bhraṣṭāsuduṣṭadanujōpari dhrṣṭahāsam |

āghnānamambujakarēṇa bhavantamētya

gōpā dadhurgirivarādiva nīlaratnam || 43.7 ||

443

ēkaikamāśu pariṅghya nikāmananda -

nnandādigōpaparirabdhavicumbitāṅgam |

ādātukāmapariśaṅkitagōpanārī -

hastāmbujaprapatitaṃ praṇumō bhavantam || 43.8 ||

444

bhūyō'pi kinnu kṛṇumaḥ praṇatārtihārī

gōvinda ēva paripālayatāt sutam naḥ |

ityādi mātarapitṛpramukhaistadānīm

samprārthitastvadavanāya vibhō tvamēva || 43.9 ||

445

vātātmakaṃ danujamēvamayi pradhūnvan

vātōdbhavān mama gadān kimu nō dhunōṣi |

kiṃ vā karōmi punarapyanilālayēśa

nīśśēṣarōgaśamanaṃ muhurarthayē tvām || 43.10 ||

446

|| iti śrīmannārāyaṇīyē tricatvāriṃśaṃ daśakaṃ samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē catuścatvāriṃśaṃ daśakam ॥

jātakarmanāmakaraṇavarṇanam

gūḍhaṃ vasudēvagirā

kartuṃ tē niṣkriyasya saṃskārān |

hṛdgatahōrātattvō

gargamunistvadgr̥haṃ vibhō gatavān || 44.1 ||

447

nandō'tha nanditātmā

vṛndiṣṭaṃ mānayanamuṃ yaminām |

mandasmitārdramūcē

tvatsaṃskārān vidhātumutsukadhīḥ || 44.2 ||

448

yaduvaṃśācāryatvāt

sunibhṛtamidamārya kāryamiti kathayan |

gargō nirgatapulaka -

ścakrē tava sāgrajasya nāmāni || 44.3 ||

449

kathamasya nāma kurvē

sahasranāmnō hyanantanāmnō vā |

iti nūnaṃ gargamuni -

ścakrē tava nāma nāma rahasi vibhō || 44.4 ||

450

kṛṣidhātuṇakārābhyāṃ

sattānandātmatāṃ kilābhilapat |

jagadagħakarṣitvaṃ vā

kathayadr̥ṣiḥ kṛṣṇanāma tē vyatanōt || 44.5 ||

451

anyāṃśca nāmabhēdān

vyākurvannagrajē ca rāmādīn |

atimānuṣānubhāvaṃ

nyagadattvāmaprakāśayan pitrē || 44.6 ||

452

snihyati yastava putrē

muhyati sa na māyikaiḥ punaḥ śōkaiḥ |

druhyati yassa tu naśyē -

dītyavadat tē mahattvamṛṣivaryaḥ || 44.7 ||

453

jēṣyati bahutaradaityān

nēṣyati nijabandhulōkamamalapadam |

śrōṣyati suvimalakīrtī -

rasyēti bhavadvibhūtimṛṣirūcē || 44.8 ||

454

amunaiva sarvadurgaṃ

taritāstha kṛtāsthamastra tiṣṭhadhvam |

harirēvētyanabhilapa -

nnityādi tvāmavarṇayat sa muniḥ || 44.9 ||

455

gargē'tha nirgatē'smin

nanditanandādinandyamānastvam |

madgadamudgatakaruṇō

nirgamaya śrīmarutpurādhiśa || 44.10 ||

456

|| iti śrīmannārāyaṇīyē catuścatvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcacatvāriṃśaṃ daśakam ॥

kṛṣṇasya bālakrīdāvarṇanam

ayi sabala murārē pāṇijānupracāraiḥ

kimapi bhavanabhāgān bhūṣayantau bhavantau |

calitacaraṇakañjau mañjumañjīraśiñjā -

śravaṇakutukabhājau cēratuścāruvēgāt ॥ 45.1 ॥

457

mṛdu mṛdu vihasantāvunmiṣaddantavantau

vadanapatitakēśau dṛśyapādābjadēśau |

bhujagalitakarāntavyālagat kañkaṇāṅkau

matimaharatamuccaiḥ paśyatām viśvanṛṇām ॥ 45.2 ॥

458

anusarati janaughē kautukavyākulākṣē

kimapi kṛtaninādaṃ vyāhasantau dravantau |

valitavadanapadmaṃ pṛṣṭhatō dattadrṣṭī

kimiva na vidadhāthē kautukaṃ vāsudēva ॥ 45.3 ॥

459

drutagatiṣu patantāvutthitau liptapaṅkau

divi munibhirapaṅkaiḥ sasmitaṃ vandyamānau |

drutamatha jananiḥhyāṃ sānukampaṃ grhītau

muhurapi parirabdhou drāgyuvāṃ cumbitau ca ॥ 45.4 ॥

460

snutakucabharamaṅkē dhārayantī bhavantaṃ

taralamati yaśōdā stanyadā dhanyadhanyā |

kapaṭapaśupa madhyē mugdhahāsāṅkuraṃ tē
daśanamukulahr̥dyaṃ vīkṣya vaktraṃ jaharṣa || 45.5 || 461

tadanu caraṇacārī dārakaissākamārā -
nṇilayatatiṣu khēlan bālacāpalyaśālī |
bhavanaśukavilālān vatsakāṃścānudhāvan
kathamapi kṛtahāsaīrgōpakairvāritō'bhūḥ || 45.6 || 462

haladharasahitastvaṃ yatra yatrōpayātō
vivaśapatitanētrāstatra tatraiva gōpyaḥ |
vigalitagr̥hakar̥tyā vismṛtāpatyabhr̥tyā
murahara muhuratyantākulā nityamāsan || 45.7 || 463

pratinavanavanītaṃ gōpikādattamicchan
kalapadamupagāyan kōmalaṃ kvāpi nṛtyan |
sadayayuvatilōkairarpitaṃ sarpiraśnan
kvacana navavipakvaṃ dugdhamapyāpibastvam || 45.8 || 464

mama khalu baligēhē yācanaṃ jātamāstā -
miha punarabalānāmagratō naiva kurvē |
iti vihitamatih̥ kiṃ dēva santyajya yācñāṃ
dadhighṛtamaharastvaṃ cāruṇā cōraṇēna || 45.9 || 465

tava dadhighṛtamōṣē ghōṣayōṣājanānā -
mabhajata hr̥di rōṣō nāvakāśaṃ na śōkaḥ |
hr̥dayamapi muṣitvā harṣasindhau nyadhāstvaṃ
sa mama śamaya rōgān vātagēhādhinātha || 45.10 || 466

*śākhāgrē'tha vidhuṃ vilōkya phalamityambāṃ ca tātāṃ muhuḥ
samprārthyātha tadā tadīya vacasā prōtkṣipta bāhau tvayi |*

citraṃ dēva śaśī sa tē karamagāt kiṃ brūmahē sampata -

jyōtirmaṇḍalapūritākhillavapuḥ prāgā virāḍrūpatām || 45.11 || 467

kiṃ kiṃ batēdamiti sambhrama bhājamēnaṃ

brahmārṇavē kṣaṇamamuṃ parimajya tātam |

māyāṃ punastanayamōhamayīṃ vitanva -

nnānandacinmaya jaganmaya pāhi rōgāt || 45.12 || 468

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcacatvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭcatvāriṃśaṃ daśakam ॥

viśvarūpapradarśanavarṇanam

ayi dēva purā kila tvayi

svayamuttānaśayē stanandhayē |

parijṛmbhaṇatō vyapāvṛtē

vadanē viśvamacaṣṭa vallavī || 46.1 ||

469

punarapyatha bālakaiḥ samaṃ

tvayi līlāniratē jagatpatē |

phalasañcayavañcanakrudhā

tava mṛdbhōjanamūcurarbhakāḥ || 46.2 ||

470

ayi tē pralayāvadhau vibhō

kṣititōyādisamastabhakṣiṇaḥ |

mṛdupāśanatō rujā bhavē -

diti bhītā janānī cukōpa sā || 46.3 ||

471

ayi durvinayātmaka tvayā

kimu mṛtsā bata vatsa bhakṣitā |

iti mātṛgiraṃ ciraṃ vibhō

vitathāṃ tvaṃ pratijajñiṣē hasan || 46.4 ||

472

ayi tē sakalairviniścitē

vimatiścēdvadanaṃ vidāryatām |

iti mātrvibhartsitō mukhaṃ

vikasatpadmanibhaṃ vyadārayaḥ || 46.5 ||

473

api mṛllavadarśanōtsukāṃ

jananīṃ tām bahu tarpayanniva |

prthivīṃ nikhilām na kēvalaṃ

bhuvanānyapyakhilānyadīdṛśaḥ || 46.6 ||

474

kuhacidvanamambudhiḥ kvacit

kvacidabhraṃ kuhacidrasātaḥ |

manujā danujāḥ kvacit surā

dadṛśē kiṃ na tadā tvadānanē || 46.7 ||

475

kalaśāmbudhiśāyinaṃ punaḥ

paravaikuṅṭhapadādhivāsinam |

svapuraśca nijārbhakātmakaṃ

katidhā tvām na dadarśa sā mukhē || 46.8 ||

476

vikasadbhuvanē mukhōdarē

nanu bhūyō'pi tathāvidhānanaḥ |

anayā sphuṭamīkṣitō bhavā -

nanavasthāṃ jagatāṃ batātanōt || 46.9 ||

477

dhṛtatattvadhiyaṃ tadā kṣaṇaṃ

jananīṃ tām praṇayēna mōhayan |

stanamamba diśētyupāsajan

bhagavannadbhutaḥ pāhi mām || 46.10 ||

478

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭcatvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptacatvāriṃśaṃ daśakam ॥

ulūkhalabandhanavarṇanam

ēkadā dadhivimāthakāriṇīṃ

mātaraṃ samupasēdivān bhavān |

stanyalōlupatayā nivāraya -

nnaṅkamētya papivān payōdharau || 47.1 ||

479

ardhapītakucakuḍmalē tvayi

snigdhabhāsamadhurānanāmbujē |

dugdhamīśa dahanē parisrutaṃ

dhartumāśu janānī jagāma tē || 47.2 ||

480

sāmipītarasabhaṅgasaṅgata -

krōdhabhāraparibhūtacētasā |

manthadaṇḍamupagr̥hya pāṭitaṃ

hanta dēva dadhibhājanaṃ tvayā || 47.3 ||

481

uccaladdhvanitamuccakaistadā

sanniśamya janānī samādrutā |

tvadyaśōvisaravad dadarśa sā

sadya ēva dadhi vistṛtaṃ kṣitau || 47.4 ||

482

vēdamārgaparimārgitaṃ ruṣā

tvāmaṅkṣya parimārgayantyasau |

sandadarśa sukṛtinyulūkhalē

dīyamānanavanītamōtavē || 47.5 ||

483

tvāṃ pragṛhya bata bhītibhāvanā -

bhāsurānanasarōjamāśu sā |

rōṣarūṣitamukhī sakhīpurō

bandhanāya raśanāmupādadē || 47.6 ||

484

bandhumicchati yamēva sajjana -

staṃ bhavantamayi bandhumicchati |

sā niyujya raśanāguṇān bahūn

dvyāṅgulōnamakhilaṃ kilaikṣata || 47.7 ||

485

vismitōtsmitasakhījanēkṣitāṃ

svinnasannavapuṣaṃ nirīkṣya tām |

nityamuktavapurapyahō harē

bandhamēva kṛpayā'nvamanyathāḥ || 47.8 ||

486

sthīyatāṃ ciraṃulūkhalē khalē -

tyāgatā bhavanamēva sā yadā |

prāgulūkhalabilāntarē tadā

sarpīrarpitamadannavāsthithāḥ || 47.9 ||

487

yadyapāśasugamō vibhō bhavān

saṃyataḥ kimu sapāśayā'nayā |

ēvamādi divijairabhiṣṭutō

vātanātha paripāhi mām gadāt || 47.10 ||

488

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptacatvāriṃśaṃ daśakaṃ samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭacatvāriṃśaṃ daśakam ॥

yamalārjunabhañjanavarṇanam

mudā suraughastvamudārasammadai -

rudīrya dāmōdara ityabhiṣṭutaḥ |

mṛdūdaraḥ svairamulūkhalē laga -

nnadūratō dvau kakubhāvudaikṣathāḥ ॥ 48.1 ॥

489

kubērasūnurnalakūbarābhidhaḥ

parō maṇigrīva iti prathāṃ gataḥ |

mahēśasēvādhigataśrīyōnmadau

ciraṃ kila tvadvimukhāvakhēlatām ॥ 48.2 ॥

490

surāpagāyāṃ kila tau madōtkātau

surāpagāyadbahuyauvatāvṛtau |

vivāśasau kēliparau sa nāradō

bhavatpadaikapraṇō niraikṣata ॥ 48.3 ॥

491

bhiyā priyālōkamupāttavāśasaṃ

purō nirīkṣyāpi madāndhacētasau |

imau bhavadbhaktyupaśāntisiddhayē

munirjagau śāntimṛtē kutaḥ sukham ॥ 48.4 ॥

492

yuvānavāptau kakubhātmatām ciraṃ

hariṃ nirīkṣyātha padaṃ svamāpnutam |

itīritau tau bhavadīkṣaṇasprhāṃ

gatau vrajāntē kakubhau babhūvatuḥ || 48.5 ||

493

atandramindradruyugaṃ tathāvidhaṃ

samēyuṣā mantharagāminā tvayā |

tirāyitōlūkhalarōdhanirdhatau

cirāya jīrṇau paripātitaḥ || 48.6 ||

494

abhāji sākhidvitayaṃ yadā tvayā

tadaiva tadgarbhatalānnirēyuṣā |

mahātviṣā yakṣayugēna tatkṣaṇā -

dabhāji gōvinda bhavānapi stavaiḥ || 48.7 ||

495

ihānyabhaktō'pi samēṣyati kramāt

bhavantamētau khalu rudrasēvakau |

muniprasādādbhavadaṅghrimāgatau

gatau vṛṇānau khalu bhaktimuttamām || 48.8 ||

496

tatastarūddāraṇadāruṇārava -

prakampisampātini gōpamaṇḍalē |

vilajjitatvajjananīmukhēkṣiṇā

vyamōkṣi nandēna bhavān vimōkṣadaḥ || 48.9 ||

497

mahīruhōrmadhyagatō batārbhakō

harēḥ prabhāvādaparikṣatō'dhunā |

iti bruvāṇairgamitō gṛhaṃ bhavān

marutpurādhiśvara pāhi mām gadāt || 48.10 ||

498

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭacatvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnapañcāśaṃ daśakam ॥

vṛndāvanagamanavarṇanam

bhavatprabhāvāvidurā hi gōpā -

staruprapātādikamatra gōṣṭhē |

ahētumutpātagaṇaṃ viśaṅkya

prayātumanyatra manō vitēnuḥ ॥ 49.1 ॥

499

tatrōpanandābhidhagōpavaryō

jagau bhavatprēraṇayaiva nūnam |

itaḥ pratīcyāṃ vipinaṃ manōjñaṃ

vṛndāvanam nāma virājatīti ॥ 49.2 ॥

500

brhadvanam tat khalu nandamukhyā

vidhāya gauṣṭhīnamatha kṣaṇēna |

tvadanvitatvajjananīviṣṭa -

gariṣṭhayānānugatā vicēluḥ ॥ 49.3 ॥

501

anōmanōjñadhvanidhēnupālī -

khurapraṇādāntaratō vadhūbhiḥ |

bhavadvinōdālapitākṣarāṇi

prapīya nājñāyata mārgadairghyam ॥ 49.4 ॥

502

nirīkṣya vṛndāvanamīśa nanda -

tprasūnakundapramukhadrumaugham |

<i>amōdathāḥ śādvalasāndralakṣmyā</i> <i>harinmaṇīkuṭṭimapuṣṭaśōbham 49.5 </i>	503
<i>navākanirvyūḍhanivāsabhēdē -</i> <i>śvaśēṣagōpēṣu sukhāsitēṣu </i> <i>vanaśriyaṃ gōpakīśōrapālī -</i> <i>vimiśritaḥ paryagalōkathāstvam 49.6 </i>	504
<i>arālamārgāgatanirmalāpāṃ</i> <i>marālakūjākṛtanarmalāpām </i> <i>nirantarasmērasarōjavaktrāṃ</i> <i>kalindakanyāṃ samalōkayastvam 49.7 </i>	505
<i>mayūrakēkāsatalōbhanīyaṃ</i> <i>mayūkhamālāśabalaṃ maṇīnām </i> <i>viriñcalōkasprśamuccaśṛṅgai -</i> <i>rgiriṃ ca gōvardhanamaikṣathāstvam 49.8 </i>	506
<i>samaṃ tatō gōpakumārakaistvaṃ</i> <i>samantatō yatra vanāntamāgāḥ </i> <i>tatastatastāṃ kuṭilāmapaśyaḥ</i> <i>kalindajāṃ rāgavatīmivaikām 49.9 </i>	507
<i>tathāvidhē'smin vipinē paśavyē</i> <i>samutsukō vatsagaṇapracārē </i> <i>caran sarāmō'tha kumārakaistvaṃ</i> <i>samīragēhādhipa pāhi rōgāt 49.10 </i>	508

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnapañcāśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcāśaṃ daśakam ॥

vatsāsuravadhavarṇanam, bakāsuravadhavarṇanam ca
taralamadhukṛdvṛndē vṛndāvanē'tha manōharē
paśupaśiśubhiḥ sākaṃ vatsānupālānalōlupaḥ |
haladharasakhō dēva śrīman vicēritha dhārayan
gavalamuralīvētraṃ nētrābhirāmatanudyutiḥ ॥ 50.1 ॥

509

vihitajagatīrakṣaṃ lakṣmīkarāmbujalālitaṃ
dadati caraṇadvandvaṃ vṛndāvanē tvayi pāvanē |
kimiva na babhau sampatsampūritaṃ taruvallārī -
saliladharaṇīgōtrakṣētrādikaṃ kamalāpatē ॥ 50.2 ॥

510

vilasadulapē kāntārāntē
samīraṇaśītalē
vipulayamunātīrē gōva -
rdhanācalamūrdhasu |
lalitamuralīnādaḥ sañcā -
rayan khalu vātsakaṃ
kvacana divasē daityaṃ vatsā -
kṛtiṃ tvamudaikṣathāḥ ॥ 50.3 ॥

511

rabhasavilasatpucchaṃ vicchāyatō'sya vilōkayan
kimapi valitaskandhaṃ randhrapratīkṣamudīkṣitam |

<p>tamatha caraṇē bibhradvibhrāmayan muhuruccakaiḥ kuhacana mahāvṛkṣē cikṣēpitha kṣatajīvitam 50.4 </p>	512
<p>nipatati mahādaityē jātyā durātmani tatksaṇaṃ nipatanajavakṣuṇṇakṣōṇīruhakṣatakānanē divi parimiladvṛndā vṛndāarakāḥ kusumōtkaraiḥ śīrasi bhavatō harṣādvarṣanti nāma tadā harē 50.5 </p>	513
<p>surabhilatamā mūrdhanyūrdhvaṃ kutaḥ kusumāvalī nipatati tavētyuktō bālaiḥ sahēlamudairayaḥ jhaṭiti danujakṣēpēṇōrdhvaṃ gatastarumaṇḍalāt kusumanikaraḥ sō'yaṃ nūnaṃ samēti śanairiti 50.6 </p>	514
<p>kvacana divasē bhūyō bhūyastarē paruṣātapē tapanatanayāpāthaḥ pātuṃ gatā bhavadādayaḥ calitagarutaṃ prēkṣāmāsurbakaṃ khalu vismṛtaṃ kṣitidharagarucchēdē kailāsaśailamivāparam 50.7 </p>	515
<p>pibati salilaṃ gōpavrātē bhavantamabhidrutaḥ sa kila nigilannagniprakhyaṃ punardrutamudvaman dalayitumagāt trōṭyāḥ kōṭyā tadā'su bhavān vibhō khalajanabhidācuñcuścañcū pragṛhya dadāra tam 50.8 </p>	516
<p>sapadi sahajāṃ sandraṣṭuṃ vā mṛtāṃ khalu pūtanā - manujamaghamapyagrē gatvā pratīkṣitumēva vā śamananilayaṃ yātē tasmin bakē sumanōgaṇē</p>	

kirati sumanōvṛndaṃ vṛndā -

vanāt gṛhamaiyathāḥ || 50.9 ||

517

lalitamuralīnādaṃ dūrānniśamya vadhūjanai -

stvaritamupagamyārādārūḍhamōdamudīkṣitaḥ |

janitajanānīnandānandaḥ samīraṇamandira -

prathitavasatē śaurē dūrīkuruṣva mamāmayān || 50.10 ||

518

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcāsaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkapañcāśaṃ daśakam ॥

aghāsuravadhavarṇanam

kadācana vrajaśīsubhiḥ samaṃ bhavān

vanāśanē vihitamatiḥ pragētarām |

samāvṛtō bahutaravatsamaṇḍalaiḥ

satēmanairniragamadīśa jēmanaiḥ ॥ 51.1 ॥

519

viniryatastava caraṇāmbujadvayā -

dudañcitaṃ tribhuvanapāvanam rajah |

maharṣayaḥ pulakadharaiḥ kalēbarai -

rudūhirē dhṛtabhavadīkṣaṇōtsavāḥ ॥ 51.2 ॥

520

pracārayatyaviralaśādvalē talē

paśūn vibhō bhavati samaṃ kumārakaiḥ |

aghāsurō nyaruṇadaghāya vartanīm

bhayānakaḥ sapadi śayānakākṛtiḥ ॥ 51.3 ॥

521

mahācalapratimatanōrguhānibha -

prasāritaprathitamukhasya kānanē |

mukhōdaram viharāṇakautukādगतāḥ

kumārakāḥ kimapi vidūragē tvayi ॥ 51.4 ॥

522

pramādataḥ praviśati pannagōdaram

kvathattanau paśupakulē savātsakē |

- vidannidaṃ tvamapi vivēśitha prabhō
suhṛjjanam viśaraṇamāśu rakṣitum || 51.5 || 523
- galōdarē vipulitavarṣmaṇā tvayā
mahōragē luṭhati niruddhamārutē |
drutaṃ bhavān vidalitakaṅṭhamaṇḍalō
vimōcayan paśupapaśūn viniryayau || 51.6 || 524
- kṣaṇam divi tvadupagamārthamāsthitaṃ
mahāsuraprabhavamahō mahō mahat |
vinirgatē tvayi tu nilīnamañjasā
nabhaḥsthalē nanṛturathō jaguḥ surāḥ || 51.7 || 525
- savismayaiḥ kamalabhavādibhiḥ surai -
ranudrutastadanu gataḥ kumārakaiḥ |
dinē punastaruṇadaśāmupēyuṣi
svakairbhavānatanuta bhōjanōtsavam || 51.8 || 526
- viśāṇikāmapī muralīṃ nitambakē
nivēśayan kabaladharaḥ karāmbujē |
prahāsayan kalavacanaīḥ kumārakān
bubhōjitha tridaśagaṇairmudā nutaḥ || 51.9 || 527
- sukhāśanaṃ tviha tava gōpamaṇḍalē
makhāśanāt priyamiva dēvamaṇḍalē |
iti stutastridaśavarairjagatpatē
marutpurīnilaya gadāt prapāhi mām || 51.10 || 528
- || iti śrīmannārāyaṇīyē ēkapañcāśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvipañcāśaṃ dāśakam ॥

brahmakṛtavatsāpahāraṇanam

anyāvatāranīkarēṣvanīrīkṣitaṃ tē

bhūmātirēkamabhivīkṣya tadāghamōkṣē |

brahmā parīkṣitumanāḥ sa parōkṣabhāvaṃ

ninyē'tha vatsakagaṇān pravītatya māyām || 52.1 ||

529

vatsānavīkṣya vivaśē paśupōtkarē tā -

nānētukāma iva dhātṛmatānuvartī |

tvaṃ sāmībhuktakabalō gatavāṃstadānīm

bhuktāṃstirō'dhita sarōjabhavaḥ kumārān || 52.2 ||

530

vatsāyitastadanu gōpagaṇāyitastvaṃ

śīkyādībhāṇḍamuralīgavalādirūpaḥ |

prāgvadvīhṛtya vipinēṣu cirāya sāyaṃ

tvaṃ māyayā'tha bahudhā vrajamāyayātha || 52.3 ||

531

tvāmēva śīkyagavalādimayaṃ dadhānō

bhūyastvamēva paśuvatsakabālarūpaḥ |

gōrūpiṇībhīrapi gōpavadhūmayībhi -

rāsādītō'si janānībhīratīpraharṣāt || 52.4 ||

532

jīvaṃ hi kañcidabhīmānavaśātsvakīyaṃ

matvā tanūja iti rāgabharaṃ vahantyaḥ |

- ātmānamēva tu bhavantamavāpya sūnuṃ
prītiṃ yayurna kiyatiṃ vanitāśca gāvaḥ || 52.5 || 533
- ēvaṃ pratikṣaṇavijṛmbhitaharṣabhāra -
niśśēṣagōpagaṇalālitabhūrimūrtim |
tvāmagrajō'pi bubudhē kila vatsarāntē
brahmātmanōrapi mahān yuvayōrviśēṣaḥ || 52.6 || 534
- varṣāvadhaḥ navapurātanavatsapālān
dṛṣṭvā vivēkamasṛṇē druhiṇē vimūdhē |
prādīdṛśaḥ pratinavān makuṭāṅgadādi -
bhūṣāṃścaturbhujayujaḥ sajalāmbudābhān || 52.7 || 535
- pratyēkamēva kamalāparilālitāṅgān
bhōgīndrabhōgaśayanān nayanābhirāmān |
līlānimīlitadrśaḥ sanakādiyōgi -
vyāsēvitān kamalabhūrbhavatō dadarśa || 52.8 || 536
- nārāyaṇākṛtimasaṅkhyatamāṃ nirīkṣya
sarvatra sēvakamapi svamavēkṣya dhātā |
māyānimagnahṛdayō vimumōha yāva -
dēkō babhūvitha tadā kabalārdhapāṇiḥ || 52.9 || 537
- naśyanmadē tadanu viśvapatiṃ muhustvāṃ
natvā ca nūtavati dhātari dhāma yātē |
pōtaiḥ samaṃ pramuditaiḥ praviśan nikētaṃ
vātālayādhipa vibhō paripāhi rōgāt || 52.10 || 538
- || iti śrīmannārāyaṇīyē dvipañcāsaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē tripañcāśaṃ daśakam ॥

dhēnukāsuravadhavarṇanam

atītya bālyam jagatāṃ patē tva -

mupētya paugaṇḍavayō manōjñam |

upēkṣya vatsāvanamutsavēna

prāvartathā gōgaṇapālanāyām || 53.1 ||

539

upakramasyānugūṇaiva sēyam

marutpurādhīśa tava pravṛttiḥ |

gōtrāparitrāṇakṛtē'vatīrṇa -

stadēva dēvā'rabhathāstadā yat || 53.2 ||

540

kadāpi rāmēṇa samam vanāntē

vanaśriyam vīkṣya caran sukhēna |

śrīdāmanāmaṇḥ svasakhasya vācā

mōdādagā dhēnukakānanam tvam || 53.3 ||

541

uttālatālīnivahē tvaduktyā

balēna dhūtē'tha balēna dōrbhyām |

mṛduḥ kharaścābhyapatatpurastāt

phalōtkarō dhēnukadānavō'pi || 53.4 ||

542

samudyatō dhainukapālanē'ham

katham vadham dhainukamadya kurvē |

itīva matvā dhruvamagrajēna

suraughayōddhāramajīghanastvam || 53.5 ||

543

tadīyabhṛtyānapi jambukatvē -

nōpāgatānagrajasamṃyutastvam |

jambūphalānīva tadā nirāstha -

stālēṣu khēlan bhagavan nirāsthaḥ || 53.6 ||

544

vinighnati tvayyatha jambukaugham

sanāmakatvādvaruṇastadānīm |

bhayākulō jambukanāmadhēyam

śrutiprasiddham vyadhitēti manyē || 53.7 ||

545

tavāvatārasya phalam murārē

sañjātamadyēti surairnutastvam |

satyam phalam jātamihēti hāsī

bālaiḥ samam tālaphalānyabhuṅkthāḥ || 53.8 ||

546

madhudravasrunti bṛhanti tāni

phalāni mēdōbharabhṛnti bhuktvā |

ṭṛptaiśca dṛptairbhavanam phalaugham

vahadbhirāgāḥ khalu bālakaistvam || 53.9 ||

547

hatō hatō dhēnuka ityupētya

phalānyadadbhirmadhurāṇi lōkaiḥ |

jayēti jīvēti nutō vibhō tvam

marutpurādhīśvara pāhi rōgāt || 53.10 ||

548

|| iti śrīmannārāyaṇīyē tripañcāsaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē catuḥpañcāśaṃ daśakam ॥

kāliyamardanē gōgōpānāmujjīvanavarṇanam

tvatsēvōtkassaubharirnāma pūrvaṃ

kāliṅdyantardvādaśābdaṃ tapasyan |

mīnavratē snēhavān bhōgalōlē

tārksyaṃ sākṣādaikṣatāgrē kadācit || 54.1 ||

549

tvadvāhaṃ taṃ sakṣudhaṃ trkṣasūnuṃ

mīnaṃ kañcijjakṣataṃ lakṣayan saḥ |

taptaścittē śaptavānatra cēt tvam

jantūn bhōktā jīvitaṃ cāpi mōktā || 54.2 ||

550

tasmin kālē kāliyaḥ kṣvēladarpāt

sarpārātēḥ kalpitaṃ bhāgamaśnan |

tēna krōdhāt tvatpadāmbhōjabhājā

pakṣakṣiptastaddurāpaṃ payō'gāt || 54.3 ||

551

ghōrē tasmin sūrajānīravāsē

tīrē vṛkṣā vikṣatāḥ kṣvēlavēgāt |

pakṣivratāḥ pēturabhrē patantaḥ

kāruṇyārdrāṃ tvanmanastēna jātam || 54.4 ||

552

kālē tasminnēkadā sīrapāṇiṃ

muktvā yātē yāmuṇaṃ kānanāntam |

tvayyuddāmagrīṣmabhīṣmōṣmataptā

gōgōpālā vyāpiban kṣvēlatōyam || 54.5 ||

553

naśyajjīvān vicyutān kṣmātalē tān

viśvān paśyannacyuta tvam dayārdraḥ |

prāpyōpāntaṃ jīvayāmāsitha drāk

pīyūṣāmbhōvarṣibhiḥ śrīkaṭākṣaiḥ || 54.6 ||

554

kiṃ kiṃ jātō harṣavarṣātirēkaḥ

sarvāṅgēṣvityutthitā gōpasaṅghāḥ |

drṣṭvā'grē tvāṃ tvatkṛtaṃ tadvidanta -

stvāmāliṅgan drṣṭanānāprabhāvāḥ || 54.7 ||

555

gāvaścaivam labdhajīvāḥ kṣaṇēna

sphītānandāstvāṃ ca drṣṭvā purastāt |

drāgāvavruḥ sarvatō harṣabāṣpaṃ

vyāmuñcantiō mandamudyanninādāḥ || 54.8 ||

556

rōmāñcō'yaṃ sarvatō naḥ śarīrē

bhūyasyantaḥ kācidānandamūrchā |

āścaryō'yaṃ kṣvēlavēgō mukundē -

tyuktō gōpairnanditō vanditō'bhūḥ || 54.9 ||

557

ēvaṃ bhaktān muktajīvānapi tvam

mugdhāpāṅgairastarōgāṃstanōṣi |

tādṛgbhūtasphītakāruṇyabhūmā

rōgāt pāyā vāyugēhādhivāsa || 54.10 ||

558

|| iti śrīmannārāyaṇīyē catuḥpañcāśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcapañcāśaṃ daśakam ॥

kāliyamardanē bhagavannartanavarṇanam

atha vāriṇi ghōrataraṃ phaṇinaṃ

prativārayituṃ kṛtadhīrbhagavan |

drutamāritha tīraganīpataruṃ

viṣamārutaśōṣitaparṇacayam ॥ 55.1 ॥

559

adhiruhya padāmburuhēṇa ca taṃ

navapallavatulyamanōjñarucā |

hradavāriṇi dūratararaṃ nyapataḥ

pariḡhūrṇitaḡhōrataraṅgagaṇē ॥ 55.2 ॥

560

bhuvanatrāyabhārabhṛtō bhavatō

gurubhāravikampivijṛmbhijalā |

parimajjayati sma dhanuśśatakam

taṭinī jhaṭiti sphuṭaḡhōṣavatī ॥ 55.3 ॥

561

atha dikṣu vidikṣu parikṣubhita -

bhramitōdaravārininādabharaiḡ |

udakādudagāduragādhipati -

stvadupāntamaśāntaruṣā'ndhamanāḡ ॥ 55.4 ॥

562

phaṇaśṛṅgasahasraviniṣṛmara -

jvaladagnikaṇōgraviṣāmbudharam |

- purataḥ phaṇinaṃ samalōkayathā*
bahuśṛṅgiṇamañjanaśailamiva || 55.5 || 563
- jvaladakṣi parikṣaradugraviṣa -*
śvasanōṣmabharaḥ sa mahābhujagaḥ |
paridaśya bhavantamanantabalaṃ
parivēṣṭayadasphuṭacēṣṭamahō || 55.6 || 564
- avilōkya bhavantamathākulitē*
taṭagāmini bālakadhēnugaṇē |
vrajagēhatalē'pyanimittaśataṃ
samudīkṣya gatā yamunāṃ paśupāḥ || 55.7 || 565
- akhilēṣu vibhō bhavadīyadaśā -*
mavalōkya jihāsuṣu jīvabharam |
phaṇibandhanamāśu vimucya javā -
dudagamyata hāsajuṣā bhavatā || 55.8 || 566
- adhiruhya tataḥ phaṇirājaphaṇān*
nanṛtē bhavatā mṛdupādarucā |
kalaśiñjitanūpuramañjumila -
tkarakaṅkaṇasaṅkulasāṅkvaṇitam || 55.9 || 567
- jahṛṣuḥ paśupāstutuṣurmunayō*
vavṛṣuḥ kusumāni surēndragaṇāḥ |
tvayi nṛtyati mārutagēhapatē
paripāhi sa māṃ tvamadāntagadāt || 55.10 || 568

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcapañcāśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭpañcāśaṃ dāśakam ॥

kāliyamardanē bhagavadanugrahavarṇanam

rucirakampitakuṇḍalamaṇḍalaḥ

suciramīśa nanartitha pannagē |

amaratāḍitadundubhisundaram

viyati gāyati daivatayauvatē || 56.1 ||

569

namati yadyadamuṣya śirō harē

parivihāya tadunnatamunnatam |

parimathan padapañkaruhā ciram

vyaharathāḥ karatālamanoḥaram || 56.2 ||

570

tvadavabhagnavibhugnapaṇāgaṇē

galitaśōṇitaśōṇitapāthasi |

phaṇipatāvavasīdati sannatā -

stadabalāstava mādharma pādayōḥ || 56.3 ||

571

ayi puraiva cirāya pariśruta -

tvadanubhāvavilīnahṛdō hi tāḥ |

munibhirapyānavāpyapathaiḥ stavai -

rnunuvurīśa bhavantamayāntritam || 56.4 ||

572

phaṇivadhūgaṇabhaktivilōkana -

pravikasatkaruṇākulacētasā |

phaṇipatirbhavatā'cyuta jīvita -

stvayi samarpitamūrtiravānamat || 56.5 ||

573

ramaṇakaṃ vraja vāridhimadhyagaṃ

phaṇiripurna karōti virōdhitām |

iti bhavadvacanānyatimānayan

phaṇipatirniragāduragaiḥ samam || 56.6 ||

574

phaṇivadhūjanadattamaṇivraja -

jvalitahāradukūlavibhūṣitaḥ |

taṭagataiḥ pramadāśruvimisritaiḥ

samagathāḥ svajanairdivasāvadhau || 56.7 ||

575

niśi punastamasā vrajamandiraṃ

vrajitumakṣama ēva janōtkarē |

svapati tatra bhavaccaraṇāśrayē

davakṛṣānurarundha samantataḥ || 56.8 ||

576

prabudhitānatha pālaya pālayē -

tyudayadārtaravān paśupālakān |

avitumāśu papātha mahānalaṃ

kimiha citramayaṃ khalu tē mukham || 56.9 ||

577

śikhini varṇata ēva hi pītātā

parilasatyadhunā kriyayā'pyasau |

iti nutaḥ paśupairmuditairvibhō

hara harē duritaiḥ saha mē gadān || 56.10 ||

578

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭpañcāśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptapañcāśaṃ daśakam ॥

pralambāsuravadhavarṇanam

rāmasakhaḥ kvāpi dinē

kāmada bhagavan gatō bhavān vipinam |

sūnubhirapi gōpānāṃ

dhēnubhirabhisamṣṛtō lasadvēṣaḥ ॥ 57.1 ॥

579

sandarśayan balāya

svairam vṛndāvanaśriyam vimalām |

kāṇḍīraiḥ saha bālai -

rbhāṇḍīrakamāgamō vaṭam krīḍan ॥ 57.2 ॥

580

tāvattāvakanidhana -

sprhayālugōpamūrtiradayāluḥ |

daityaḥ pralambanāmā

pralambabāhuṃ bhavantamāpēdē ॥ 57.3 ॥

581

jānannapyavijāna -

nniva tēna samaṃ nibaddhasauhārdaḥ |

vaṭanikaṭē paṭupaśupa -

vyābaddham dvandvayuddhamārabdhāḥ ॥ 57.4 ॥

582

gōpān vibhajya tanvan

saṅgham balabhadraḥ bhavatkamapi |

tvadbalabhīruṃ daityaṃ

tvadbalagatamanvamanyathā bhagavan || 57.5 ||

583

kalpītavijētrvahanē

samarē parayūthagam svadayitataram |

śrīdāmānamadhatthāḥ

parājītō bhaktadāsatāṃ prathayan || 57.6 ||

584

ēvaṃ bahuṣu vibhūman

bālēṣu vahatsu vāhyamānēṣu |

rāmavijītaḥ pralambō

jahāra taṃ dūratō bhavadbhītyā || 57.7 ||

585

tvaddūraṃ gamayantaṃ

taṃ dr̥ṣṭvā halini vihitagarimabharē |

daityaḥ svarūpamāgā -

dyadrūpāt sa hi balō'pi cakitō'bhūt || 57.8 ||

586

uccatayā daityatanō -

stvanmukhamālōkya dūratō rāmaḥ |

vigatabhayō dr̥ḍhamuṣṭyā

bhṛśaduṣṭaṃ sapadi piṣṭavānēnam || 57.9 ||

587

hatvā dānavavīraṃ

prāptaṃ balamālilingitha prēmṇā |

tāvanmilatōryuvayōḥ

śīrasi kṛtā puṣpavṛṣṭīramaragaṇaiḥ || 57.10 ||

588

ālambō bhuvanānāṃ

prālambaṃ nidhanamēvamāracayan |

kālaṃ vihāya sadyō

lōlambarucē harē harēḥ klēsān || 57.11 ||

589

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptapañcāsaṃ daśakaṃ samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭapañcāśaṃ daśakam ॥

dāvāgnimōkṣādivarṇanam

tvayi viharāṇalōlē bālajālaiḥ pralamba -

pramathanasavilambē dhēnavaḥ svairacārāḥ |

ṭṛṇakutukaniviṣṭā dūradūraṃ carantyaḥ

kimapi vipinamaiṣīkākhyamīṣāmbabhūvuḥ || 58.1 ||

590

anadhigatanidāghakrauryavṛndāvanāntāt

bahiridamupayātāḥ kānanam dhēnavastāḥ |

tava virahaviṣaṇṇā ūṣmalagrīṣmatāpa -

prasaravisaradambhasyākulāḥ stambhamāpuḥ || 58.2 ||

591

tadanu saha sahāyairdūramanviṣya śaurē

galitasaraṇi muñjāraṇyasañjātakhēdam |

paśukulamabhivīkṣya kṣipramānētumārā -

ttvayi gatahati hī hī sarvatō'gnirjajṛmbhē || 58.3 ||

592

sakalahariti dīptē ghōrabhāṅkārabhīmē

śikhini vihatamārgā ardhadagdhā ivārtāḥ |

ahaha bhuvanabandhō pāhi pāhīti sarvē

śaraṇamupagatāstvāṃ tāpahartāramēkam || 58.4 ||

593

alamalamatibhītyā sarvatō mīlayadhvaṃ

bhṛśamiti tava vācā mīlitākṣēṣu tēṣu |

kva nu davadahanō'sau kutra muñjāṭavī sā
sapadi vavṛtirē tē hanta bhāṇḍīradēsē || 58.5 || 594

jaya jaya tava māyā kēyamīśēti tēṣāṃ
nutibhiruditahāsō baddhanānāvilāsaḥ |
punarapi vipināntē prācaraḥ pāṭalādi -
prasavanikaramātragrāhyagharmānubhāvē || 58.6 || 595

tvayi vimukhamivōccaistāpabhāraṃ vahantaṃ
tava bhajanavadantaḥ paṅkamucchōṣayantam |
tava bhujavadudañcadbhūritējaḥpravāhaṃ
tapasamayamanaiṣīryāmunēṣu sthalēṣu || 58.7 || 596

tadanu jaladajālaistvadvapustulyabhābhi -
rvikasadamalavidyutpītavāsōvilāsaiḥ |
sakalabhuvanabhājāṃ harṣadāṃ varṣavēlāṃ
kṣitidharakuharēṣu svairavāsī vyanaīṣīḥ || 58.8 || 597

kuharatalaniviṣṭaṃ tvāṃ gariṣṭhaṃ girīndraḥ
śīkhikulanavakēkākākubhiḥ stōtrakārī |
sphuṭakuṭajakadambastōmapuṣpāñjaliṃ ca
pravidadhadanubhējē dēva gōvardhanō'sau || 58.9 || 598

atha śaradamupētāṃ tāṃ bhavadbhaktacētō -
vimalasalilapūrāṃ mānayan kānanēṣu |
tṛṇamamalavanāntē cāru sañcārayan gāḥ
pavanapurapatē tvaṃ dēhi mē dēhasaukhyam || 58.10 || 599

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭapañcāśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnaṣaṣṭitamamaḥ daśakam ॥

vēṇugānavarṇanam

tvadvapurnavakalāyakōmalaḥ

prēmadohanamaśēṣamōhanam |

brahma tattvaparacinmudātmakaḥ

vīkṣya sammumuhuranvahaḥ striyaḥ ॥ 59.1 ॥

600

manmathōnmathitamānasāḥ kramā -

ttvadvilōkanaratāstatastataḥ |

gōpikāstava na sēhirē harē

kānanōpagatimapyaharmukhē ॥ 59.2 ॥

601

nirgatē bhavati dattadr̥ṣṭaya -

stvadgatēna manasā mṛgēkṣaṇāḥ |

vēṇunādamupakarṇya dūrata -

stvadvilāsakathayā'bhīrēmīrē ॥ 59.3 ॥

602

kānanāntamītavān bhavānapi

snigdhapādapatalē manōramē |

vyatyayākalitapādamāsthitaḥ

pratyapūrayata vēṇunālikām ॥ 59.4 ॥

603

mārabāṇadhutakhēcarīkulaḥ

nīrvikārapaśupakṣimaṇḍalam |

<i>drāvaṇam ca dṛṣadāmapi prabhō</i> <i>tāvakaṃ vyajani vēṇukūjitam 59.5 </i>	604
<i>vēṇurandhrataralāṅgulīdalaṃ</i> <i>tālasañcalitapādapallavam </i> <i>tat sthitaṃ tava parōkṣamapyahō</i> <i>saṃvicintya mumuhurvrajāṅganāḥ 59.6 </i>	605
<i>nirviśaṅkabhavadaṅgadarśinīḥ</i> <i>khēcarīḥ khagamṛgān paśūnapi </i> <i>tvatpadapraṇayi kānanaṃ ca tāḥ</i> <i>dhanyadhanyamiti nanvamānayan 59.7 </i>	606
<i>āpibēyamadharāmṛtaṃ kadā</i> <i>vēṇubhuktarasasēṣamēkadā </i> <i>dūratō bata kṛtaṃ durāśayē -</i> <i>tyākulā muhurimāḥ samāmuhan 59.8 </i>	607
<i>pratyahaṃ ca punarittamaṅganā -</i> <i>ścittayōnijanitādanugrahāt </i> <i>baddharāgavivaśāstvayi prabhō</i> <i>nityamāpuriha kṛtyamūḍhatām 59.9 </i>	608
<i>rāgastāvajjāyatē hi svabhāvā -</i> <i>nmōkṣōpāyō yatnataḥ syānna vā syāt </i> <i>tāsāṃ tvēkaṃ tadvayaṃ labdhamāsīt</i> <i>bhāgyaṃ bhāgyaṃ pāhi māṃ mārutēśa 59.10 </i>	609
<i> iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōṇaṣaṣṭitamam daśakam samāptam </i>	

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṣṭitamam daśakam ॥

gōpīvastrāpaharaṇavarṇanam

madanāturacētasō'nvahaṃ

bhavadaṅghridvayadāsyakāmyayā |

yamunātaṭasīmni saikatīm

taralākṣyō girijāṃ samārcican || 60.1 ||

610

tava nāmakathāratāḥ samaṃ

sudṛśaḥ prātarupāgatā nadīm |

upahāraśatairapūjayan

dayitō nandasutō bhavēditi || 60.2 ||

611

iti māsamupāhitavratā -

staralākṣīrabhivīkṣya tā bhavān |

karuṇāmṛdulō nadītaṭam

samayāsīttadanugrahēcchayā || 60.3 ||

612

niyamāvasitau nijāmbaram

taṭasīmanyavamucya tāstadā |

yamunājalakhēlanākulāḥ

puratastvāmavalōkya lajjitāḥ || 60.4 ||

613

trapayā namitānanāsvathō

vanitāsvambarajālamantikē |

nihitam pariḡṛhya bhūruhō

viṭapam tvam tarasā'dhirūḍhavān || 60.5 ||

614

iha tāvadupētya nīyatām

vasanam vaḥ sudṛśō yathāyatham |

iti narmamṛdusmitē tvayi

bruvati vyāmumuhē vadhūjanaiḥ || 60.6 ||

615

ayi jīva ciraṃ kiśōra na -

stava dāsīravaśīkarōṣi kim |

pradisāmbaramambujēkṣaṇē -

tyuditastvam smitamēva dattavān || 60.7 ||

616

adhiruhya taṭam kṛtāñjalīḥ

parisuddhāḥ svagatīrnirīkṣya tāḥ |

vasanānyakhilānyanugraham

punarēvam giramapyadā mudā || 60.8 ||

617

viditam nanu vō manīṣitam

vaditārastviha yōgyamuttaram |

yamunāpulinē sacandrikāḥ

kṣaṇadā ityabalāstvamūcivān || 60.9 ||

618

upakarṇya bhavanmukhacyutaṃ

madhuniṣyandi vacō mṛgīdṛśaḥ |

praṇayādayi vīkṣya vīkṣya tē

vadanābjaṃ śanakaigrhaṃ gatāḥ || 60.10 ||

619

iti nanvanuḡṛhya vallavī -

rvipināntēṣu purēva sañcaran |

karuṇāśīsīrō harē hara

tvarayā mē sakalāmayāvalim || 60.11 ||

620

|| iti śrīmannārāyaṇīyē śaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkaṣaṣṭitamam daśakam ॥

yajvapatnyuddharaṇavarṇanam

tataśca vṛndāvanatō'tidūratō

vanam gatastvam khalu gōpagōkulaiḥ |

hṛdantarē bhaktataradvijāṅganā -

kadambakānugrahaṇāgraham vahan || 61.1 ||

621

tatō nirīkṣyāśaraṇē vanāntarē

kiśōralōkam kṣudhitam tṛṣākulam |

adūratō yajñaparān dvijān prati

vyasarjayō dīdiviyācanāya tān || 61.2 ||

622

gatēsvathō tēsvabhīdhāya tē'bhīdhām

kumārakēśvōdanayāciṣu prabhō |

śrutisthirā apyabhininyuraśrutim

na kiñcidūcuśca mahīsurōttamāḥ || 61.3 ||

623

anādarāt khinnadhiyō hi bālakāḥ

samāyayuryuktamidam hi yajvasu |

cirādabhaktāḥ khalu tē mahīsurāḥ

katham hi bhaktam tvayi taiḥ samarpyatē || 61.4 ||

624

nivēdayadhvam grhiṇījanāya māḥ

diśeyurannam karuṇākulā imāḥ |

iti smitārdram bhavatēritā gatā -

stē dārakā dārajanam yayācirē || 61.5 ||

625

grhītanāmnī tvayi sambhramākulā -

ścaturvidham bhōjyarasam pragṛhya tāḥ |

ciram dhṛtatvatpravilōkanāgrahāḥ

svakairniruddhā api tūrṇamāyayuh || 61.6 ||

626

vilōlapiñcham cikurē kapōlayōḥ

samullasatkuṇḍalamārdramīkṣitē |

nidhāya bāhum suhrdamśasīmani

sthitam bhavantam samalōkayanta tāḥ || 61.7 ||

627

tadā ca kācittvadupāgamōdyatā

grhītahastā dayitēna yajvanā |

tadaiva sañcintya bhavantamañjasā

vivēśa kaivalyamahō kṛtīnyasau || 61.8 ||

628

ādāya bhōjyānyanugṛhya tāḥ puna -

stvadaṅgasaṅgasprḥayōjjhatīrgrham |

vilōkya yajñāya visarjayannimā -

ścakartha bhartṛnapi tāsvarhaṇān || 61.9 ||

629

nirūpya dōṣam nijamaṅganājanē

vilōkya bhaktim ca punarvicāribhiḥ |

prabuddhatattvaistvamabhiṣṭutō dvijai -

rmarutpurādhiśa nirundhi mē gadān || 61.10 ||

630

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkaṣaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dviṣaṣṭitamam daśakam ॥

indrayāgavighātavarṇanam

kadācidgōpālān vihitamakhasambhāravibhavān

nirikṣya tvam śaurē maghavamadamuddhvaṃsitumanāḥ |

vijānannapyētān vinayamṛdu nandādipaśupā -

napṛcchaḥ kō vā'yaṃ janaka bhavatāmudyama iti ॥ 62.1 ॥

631

babhāṣē nandastvāṃ suta nanu vidhēyō maghavatō

makhō varṣē varṣē sukhayati sa varṣēṇa pṛthivīm |

nṛṇāṃ varṣāyattam nikhilamupajīvyam mahitalē

viśēṣādas mākaṃ tṛṇasalilajīvyā hi paśavaḥ ॥ 62.2 ॥

632

iti śrutvā vācam piturayi bhavānāha sarasam

dhigētannō satyam maghavajanitā vṛṣṭiriti yat |

adrṣtam jīvānāṃ sṛjati khalu vṛṣṭim samucitāṃ

mahāraṇyē vṛkṣāḥ kimiva balimindrāya dadatē ॥ 62.3 ॥

633

idam tāvat satyam yadiha paśavō naḥ kuladhanam

tadājīvyāyāsau baliracalabhartrē samucitaḥ |

surēbhyō'pyutkrṣṭā nanu dharaṇidēvāḥ kṣititalē

tatastē'pyārādhyā iti jagaditha tvam nijajanān ॥ 62.4 ॥

634

bhavadvācam śrutvā bahumatiyutāstē'pi paśupāḥ

dvijēdrānarcantō balimadaduruccaiḥ kṣitibhṛtē |

- vyadhuḥ prādakṣiṇyam subhṛśamanamannādarayutā -
stvamādaśśailātmā balimakhilamābhīrapurataḥ || 62.5 || 635
- avōcaścaivam tān kimiha vitatham mē nigaditam
girīndrō nanvēṣa svabalimupabhuṅktē svavapuṣā |
ayam gōtrō gōtradviṣi ca kupitē rakṣitumalam
samastānityuktā jahṛṣurakhilā gōkulajuṣaḥ || 62.6 || 636
- pariprītā yātāḥ khalu bhavadupētā vrajajuṣō
vrajam yāvattāvannijamakhavibhaṅgam niśamayan |
bhavantam jānannapyadhikarajasā”krāntaḥṛdayō
na sēhē dēvēndrastvaduparacitātmōnnatirapi || 62.7 || 637
- manuṣyatvam yātō madhubhidapi dēvēṣvavinayam
vidhattē cēnnaṣṭastridaśasadasām kō’pi mahimā |
tataśca dhvaṃsiṣyē paśupahatakasya śriyamiti
pravṛttastvām jētum sa kila maghavā durmadanidhiḥ || 62.8 || 638
- tvadāvāsam hantum pralayajaladānambarabhuvī
prahiṅvan bibhrāṇaḥ kuliśamayamabhrēbhagamanaḥ |
pratasthē’nyairantardahanamarudādyairvihasitō
bhavanmāyā naiva tribhuvanapatē mōhayati kam || 62.9 || 639
- surēndraḥ kruddhaścēt dvijakarūṇayā śailakṛpayā’ -
pyanātaṅkō’smākam niyata iti viśvāsya paśupān |
ahō kinnāyātō giribhiditi sañcintya nivasan
marudgēhādhiśa praṇuda muravairin mama gadān || 62.10 || 640
- || iti śrīmannārāyaṇīyē dviṣaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē triṣaṣṭitamamaḥ daśakam ॥

gōvardhanōddharaṇavarṇanam

dadrśirē kila tatkṣaṇamakṣata -

stanitajṛmbhitakampitadiktaṭāḥ |

suṣamayā bhavadaṅgatulāḥ gatā

vrajapadōpari vāridharāstvayā ॥ 63.1 ॥

641

vipulakarakamiśraistōyadhārānipātai -

rdiśi diśi paśupānāḥ maṅḍalē daṅḍyamānē |

kupitaharikṛtānnaḥ pāhi pāhīti tēṣāḥ

vacanamajita śṛṇvan mā bibhītētyabhāṇīḥ ॥ 63.2 ॥

642

kula iha khalu gōtrō daivatamaḥ gōtraśatrō -

rvihatimiha sa rundhyāt kō nu vaḥ saṁśayō'smin |

iti sahasitavādī dēva gōvarddhanādriḥ

tvaritamudamumūlō mūlatō bāladōrbhyām ॥ 63.3 ॥

643

tadanu girivarasya prōddhṛtasyāsyā tāvat

sikatilamṛdudēśē dūratō vāritāpē |

parikaraparimiśrān dhēnugōpānadhastā -

dupanidadhadadhatthā hastapadmēna śailam ॥ 63.4 ॥

644

bhavati vidhṛtaśailē bālikābhirvayasyai -

rapi vihitavilāsaḥ kēlilāpādilōlē |

savidhamilitadhēnūrēkahastēna kaṇḍū -

yati sati paśupālāstōṣamaīṣanta sarvē || 63.5 ||

645

atimahān girirēṣa tu vāmakē

karasarōruhi taṃ dharatē ciram |

kimidamadbhutamadribalaṃ nviti

tvadavalōkibhirākathi gōpakaiḥ || 63.6 ||

646

ahaha dhārṣṭyamamuṣya vaṭōrgiraṃ

vyathitabāhurasāvavarōpayēt |

iti haristvayi baddhavigarhaṇō

divasasaptakamugramavarṣayat || 63.7 ||

647

acalati tvayi dēva padāt padaṃ

galitasarvajalē ca ghanōtkarē |

apahr̥tē marutā marutāmpati -

stvadabhiśaṅkitadhīḥ samupādravat || 63.8 ||

648

śamamupēyuṣi varṣabharē tadā

paśupadhēnukulē ca vinirgatē |

bhuvi vibhō samupāhitabhūdharah

pramuditaiḥ paśupaiḥ parirēbhiṣē || 63.9 ||

649

dharaṇimēva purā dhṛtavānasi

kṣitidharōddharaṇē tava kaḥ śramaḥ |

iti nutastridaśaiḥ kamalāpatē

gurupurālaya pālaya māṃ gadāt || 63.10 ||

650

|| iti śrīmannārāyaṇīyē triṣaṣṭitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē catuṣṣaṣṭitamam daśakam ॥

gōvindābhiṣēkavarṇanam, nandānayanavarṇanam ca
ālōkya śailōddharaṇādirūpaḥ

prabhāvamuccaistava gōpalōkāḥ |

viśvēśvaram tvāmabhimatya viśvē

nandaḥ bhavajjātakamanvapṛcchan || 64.1 ||

651

gargōditō nirgāditō nijāya

vargāya tātēna tava prabhāvaḥ |

pūrvādhikastvayyanurāga ēṣā -

maidhiṣṭa tāvat bahumānabhāraḥ || 64.2 ||

652

tatō'vamānōditatattvabōdhaḥ

surādhirājaḥ saha divyagavyā |

upētya tuṣṭāva sa naṣṭagarvaḥ

sprṣṭvā padābjaḥ maṇimaulinā tē || 64.3 ||

653

snēhasnutaistvāḥ surabhiḥ payōbhi -

rgōvīdanāmāṅkitamabhyaṣiṅcat |

airāvatōpāhṛtadivyagaṅgā -

pāthōbhirindrō'pi ca jātahaṣṭaḥ || 64.4 ||

654

jagattrayēśē tvayi gōkulēśē

tathā'bhiṣiktē sati gōpavāṭaḥ |

nākē'pi vaikuṅṭhapadē'pyalabhyāṃ

śriyaṃ prapēdē bhavataḥ prabhāvāt || 64.5 ||

655

kadācidantaryamunaṃ prabhātē

snāyan pitā vāruṇapūruṣēṇa |

nītaṣṭamānētumagāḥ purīṃ tvaṃ

tāṃ vāruṇīm kāraṇamartyarūpaḥ || 64.6 ||

656

sasambhramaṃ tēna jalādhipēna

prapūjitastvaṃ pratigrhya tātam |

upāgatastatkṣaṇamātmagēhaṃ

pitā'vadattaccaritaṃ nijēbhyaḥ || 64.7 ||

657

hariṃ viniścitya bhavantamētān

bhavatpadālōkanabaddhatṛṣṇān |

nirīkṣya viṣṇō paramaṃ padaṃ tad -

durāpamanyaistvamadīdṛśastān || 64.8 ||

658

sphuratparānandaraspravāha -

prapūrṇakaivalyamahāpayōdhau |

ciraṃ nimagnāḥ khalu gōpasaṅghā -

stvayaiva bhūman punaruddhṛtāstē || 64.9 ||

659

karabadaravadēvaṃ dēva kutrāvatārē

nijapadamanavāpyaṃ darśitaṃ bhaktibhājām |

tadiha paśuparūpī tvaṃ hi sākṣāt parātmā

pavanapurānivāsin pāhi māmāmayēbhyaḥ || 64.10 ||

660

|| iti śrīmannārāyaṇīyē catuṣṣaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcaśaṣṭitamaḥ daśakam ॥

gōpīsamāgamanavarṇanam

gōpījanāya kathitaḥ niyamāvasānē

mārōtsavaḥ tvamatha sādhayituḥ pravṛttaḥ |
sāndrēṇa cāndramahasā śīśirīkṛtāsē

prāpūrayō muralikāḥ yamunāvanāntē ॥ 65.1 ॥

661

sammūrchanābhiruditasvaramaṇḍalābhīḥ

sammūrchayantamakhilaḥ bhuvanāntarālam |
tvadvēṇunādamupakarṇya vibhō taruṇya -

stattādrśaḥ kamapi cittavimōhamāpuḥ ॥ 65.2 ॥

662

tā gēhakṛtyaniratāstanayaprasaktāḥ

kāntōpasēvanaparāśca sarōruhākṣyaḥ |
sarvaḥ viśṛjya muralīravamōhitāstē

kāntāradēśamayi kāntatanō samētāḥ ॥ 65.3 ॥

663

kāścinnijāṅgaparibhūṣaṇamādadhānā

vēṇupraṇādamupakarṇya kṛtārdhabhūṣāḥ |
tvāmāgatā nanu tathaiva vibhūṣitābhya -

stā ēva saṃrurucirē tava lōcanāya ॥ 65.4 ॥

664

hāraḥ nitambabhuvī kācana dhārayantī

kāñcīm ca kaṇṭhabhuvī dēva samāgatā tvām |

hāritvamātmajaghanasya mukunda tubhyaṃ

vyaktaṃ babhāṣa iva mugdhamukhī viśeṣāt || 65.5 ||

665

kācit kucē punarasajjitakañculikā

vyāmōhataḥ paravadhūbhiralakṣyamāṇā |

tvāmāyayau nirupamapraṇayātibhāra -

rājyābhiṣēkavidhayē kalaśīdharēva || 65.6 ||

666

kāścit gṛhāt kila nirētumapārayantya -

stvāmēva dēva hr̥dayē sudṛḍhaṃ vibhāvya |

dēhaṃ vidhūya paracitsukharūpamēkaṃ

tvāmāviśan paramimā nanu dhanyadhanyāḥ || 65.7 ||

667

jārātmanā na paramātmatayā smarantyō

nāryō gatāḥ paramahaṃsagatiṃ kṣaṇēna |

taṃ tvāṃ prakāśaparamātmatanuṃ kathañci -

ccittē vahannamṛtamaśramamaśnuvīya || 65.8 ||

668

abhyāgatābhirabhitō vrajasundarībhi -

rmugdhasmitārdravadanaḥ karuṇāvalōkī |

nissīmakāntijaladhistvamavēkṣyamāṇō

viśvaikahṛdya hara mē pavanēśa rōgān || 65.9 ||

669

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcaśaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṣṣaṣṭitamam daśakam ॥

gōpījanāhlādanavarṇanam

upayātānām sudrśām

kusumāyudhabāṇapātavivaśānām |

abhivāñchitam vidhātum

kṛtamatirapi tā jagātha vāmamiva ॥ 66.1 ॥

670

gaganagataṃ muninivahaṃ

śrāvayitum jagitha kulavadhūdharmaṃ |

dharmyaṃ khalu tē vacanaṃ

karma tu nō nirmalasya viśvāsyam ॥ 66.2 ॥

671

ākarṇya tē pratīpām

vāñīmēñīdrśaḥ paraṃ dīnāḥ |

mā mā karuṇāsindhō

parityajētyaticiraṃ vilēpustāḥ ॥ 66.3 ॥

672

tāsām ruditairlapitaiḥ

karuṇākulamānasō murārē tvam |

tābhissamaṃ pravṛttō

yamunāpulinēṣu kāmamabhirantum ॥ 66.4 ॥

673

candrakarasyandalasa -

tsundarayamunātaṭāntavīthīṣu |

gōpījanōttarīyai -

rāpādītasamstarō nyaṣīdastvam || 66.5 ||

674

sumadhuranarmālapanaiḥ

karasaṅgrahaṇaiśca cumbanōllāsaiḥ |

gādhāliṅganasāṅgai -

stvamaṅganālōkamākulīcakṛṣē || 66.6 ||

675

vāsōharaṇadinē ya -

dvāsōharaṇam pratiśrutam tāsām |

tadapi vibhō rasavivaśa -

svāntānām kānta subhruvāmadadhāḥ || 66.7 ||

676

kandalitagharmalēśam

kundamṛdusmēravaktrapāthōjam |

nandasuta tvām trijagat -

sundaramupagūhya nanditā bālāḥ || 66.8 ||

677

virahēṣvaṅgāramayaḥ

śṛṅgāramayaśca saṅgamē hi tvam |

nitarāmaṅgāramaya -

statra punassaṅgamē'pi citramidam || 66.9 ||

678

rādhātuṅgapayōdhara -

sādhuparīrambhalōlupātmānam |

ārādhayē bhavantam

pavanapurādhīśa śamaya sakalagadān || 66.10 ||

679

|| iti śrīmannārāyaṇīyē śaṭṣaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptaśaṣṭitamam daśakam ॥

bhagavatastirōdhānādivarṇanam

sphuratparānandarasātmakēna

tvayā samāsāditabhōgalilāḥ |

asīmamānandabharamḥ prapannā

mahāntamāpurmadamambujākṣyaḥ ॥ 67.1 ॥

680

nilīyatē'sau mayi mayyamāyaḥ

ramāpatirviśvamanōbhirāmaḥ |

iti sma sarvāḥ kalitābhimānā

nirīkṣya gōvinda tirōhitō'bhūḥ ॥ 67.2 ॥

681

rādhābhīdhāḥ tāvadajātagarvā -

matipriyāḥ gōpavadhūḥ murārē |

bhavānupādāya gatō vidūramḥ

tayā saha svairavīhārakārī ॥ 67.3 ॥

682

tirōhitē'tha tvayi jātatāpāḥ

samaḥ samētāḥ kamalāyatākṣyaḥ |

vanē vanē tvāḥ parimārgayantyō

viśādamāpurbhagavannapāram ॥ 67.4 ॥

683

hā cūta hā campaka karṇikāra

hā mallikē mālati bālavalayaḥ |

kiṃ vīkṣitō nō hṛdayaikacōraḥ

ityādi tāstvatpravaṇā vilēpuḥ || 67.5 ||

684

nirīkṣitō'yaṃ sakhi paṅkajākṣaḥ

purō mamētyākulamālapantī |

tvāṃ bhāvanācakṣuṣi vīkṣya kācit

tāpaṃ sakhīnāṃ dviguṇīcakāra || 67.6 ||

685

tvadātmikāstā yamunātaṭāntē

tavānucakruḥ kila cēṣṭitāni |

vicitya bhūyō'pi tathaiva mānāt

tvayā vimuktāṃ dadṛśuṣca rādhām || 67.7 ||

686

tataḥ samaṃ tā vipinē samantāt

tamōvatārāvadhi mārgayantyaḥ |

punarvimiśrā yamunātaṭāntē

bhṛśaṃ vilēpuṣca jagurguṇāmstē || 67.8 ||

687

tathā vyathāsaṅkulamānasānāṃ

vrajāṅganānāṃ karuṇaikasindhō |

jagattrayīmōhanamōhanātmā

tvāṃ prādurāsīrayi mandahāsī || 67.9 ||

688

sandigdhasandarśanamātmakāntaṃ

tvāṃ vīkṣya tanvyaḥ sahasā tadānīm |

kiṃ kiṃ na cakruḥ pramadātibhārāt

sa tvāṃ gadāt pālaya mārutēśa || 67.10 ||

689

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptaśaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭaṣaṣṭitamamaḥ daśakam ॥

gōpīnāṃ bhagavatsamāgamādivarṇanam

tava vilōkanādgōpikājanāḥ

pramadasaṅkulāḥ paṅkajēkṣaṇa |

amṛtadhārayā samplutā iva

stimitatāṃ dadhustvatpurōgatāḥ ॥ 68.1 ॥

690

tadanu kācana tvatkarāmbujaṃ

sapadi gṛhṇatī nirviśaṅkitam |

ghanapayōdharē sannidhāya sā

pulakasaṃvṛtā tasthuṣī ciram ॥ 68.2 ॥

691

tava vibhō'parā kōmalaṃ bhujam

nijagalāntarē paryavēṣṭayat |

galasamudgataṃ prāṇamārutaṃ

pratinirundhatīvātiharṣulā ॥ 68.3 ॥

692

apagatatrapā kāpi kāminī

tava mukhāmbujāt pūgacarvitam |

pratigṛhayya tadvaktrapaṅkajē

nidadhatī gatā pūrṇakāmatām ॥ 68.4 ॥

693

vikaruṇō vanē saṃvihāya mā -

mapagato'si kā tvāmiha spṛśēt |

iti sarōṣayā tāvadēkayā

sajalalōcanaṃ vīkṣitō bhavān || 68.5 ||

694

iti mudā'kulairvallavījanaiḥ

samamupāgatō yāmunē taṭē |

mṛdukucāambaraiḥ kalpitāsanē

ghuṣṛṇabhāsurē paryaśōbhathāḥ || 68.6 ||

695

katividhā kṛpā kē'pi sarvatō

dhṛtadayōdayāḥ kēcidāśritē |

katicidīdṛśā māḍṛśēṣvapī -

tyabhihitō bhavān vallavījanaiḥ || 68.7 ||

696

ayi kumārikā naiva śaṅkyatāṃ

kaṭhinatā mayi prēmakātarē |

mayi tu cētasō vō'nuvṛttayē

kṛtamidaṃ mayētyūcivān bhavān || 68.8 ||

697

ayi niśamyatāṃ jīvavallabhāḥ

priyatamō janō nēḍṛśō mama |

tadiha ramyatāṃ ramyayāminī -

ṣvanuparōdhamityālapō vibhō || 68.9 ||

698

iti girādhikaṃ mōdamēdurai -

rvrajavadhūjanaiḥ sākamāraman |

kalitakautukō rāsakhēlanē

gurupurīpatē pāhi māṃ gadāt || 68.10 ||

699

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭaṣaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnasaptatitamam daśakam ॥

rāsakrīḍāvarṇanam

kēśapāśadhṛtapiñchikāvitatisañca -

lanmakarakuṇḍalaṃ

hārajālvanamālikālalitamaṅga -

rāgaghanasaurabham |

pītacēladhṛtakāñcikāñcitamudañca -

daṃśumaṇinūpuraṃ

rāsakēliparibhūṣitaṃ tava hi rūpa -

mīśa kalayāmahē ॥ 69.1 ॥

700

tāvadēva kṛtamaṇḍanē kalitakañcu -

likakucamaṇḍalē

gaṇḍalōlamaṇikuṇḍalē yuvati maṇḍa -

lē'tha parimaṇḍalē |

antarā sakalasundarīyugalamindi -

rāramaṇa sañcaran

mañjulāṃ tadanu rāsakēlimayi kañja -

nābha samupādadhāḥ ॥ 69.2 ॥

701

vāsudēva tava bhāsamānamiha rāsa -

kēlirasasaurabhaṃ

dūratō'pi khalu nāradāgaditamāka -

layya kutukākulā |
vēṣabhūṣaṇavilāsapēśalavilāsi -
nīśatasamāvṛtā
nākatō yugapadāgatā viyati vēga -
tō'tha suramaṇḍalī || 69.3 ||

702

vēṇunādakṛtatānadānakalagāna -
rāgagatiyōjanā -
lōbhanīyamṛdupādapātakṛtatāla -
mēlanamanōharam |
pāṇisaṅkvaṇitakaṅkaṇaṃ ca muhuraṃsa -
lambitakarāmbujaṃ
śrōṇibimbacaladambaraṃ bhajata rāsa -
kēlirasaḍambaram || 69.4 ||

703

śraddhayā viracitānugānakṛtatāra -
tāramadhurasvarē
nartanē'tha lalitāṅgahāralulitāṅga -
hāramaṇibhūṣaṇē |
sammadēna kṛtapuṣpavarṣamalamunmi -
ṣaddiviṣadāṃ kulam
cinmayē tvayi nilīyamānamiva sammu -
mōha savadhūkulam || 69.5 ||

704

svinnasannatanuvallarī tadanu kāpi
nāma paśupāṅganā
kāntamaṃsamavalambatē sma tava tānti -
bhāramukulēkṣaṇā |

kācidācalitakuntalā navapaṭīra -
sāraghanasaurabhaṃ
vañcanēna tava sañcucumba bhujamañci -
tōrupulakāṅkurā || 69.6 ||

705

kāpi gaṇḍabhuvi sannidhāya nijagaṇḍa -
mākulitakuṇḍalaṃ
puṇyapūranidhiranvavāpa tava pūga -
carvitarasāmṛtam |
indirāvihṛtimandiraṃ bhuvanasunda -
raṃ hi naṭanāntarē
tvāmavāpya dadhuraṅganāḥ kimu na samma -
dōnmadadaśāntaram || 69.7 ||

706

gānamīśa virataṃ kramēṇa kila vādya -
mēlanamupārataṃ
brahmasammadarasākulāḥ sadasi kēva -
laṃ nanṛturaṅganāḥ |
nāvidannapi ca nīvikāṃ kimapi kunta -
līmapī ca kañculīṃ
jyōtiśāmapī kadambakaṃ divi vilambi -
taṃ kimaparaṃ bruvē || 69.8 ||

707

mōdasīmni bhuvanaṃ vilāpya vihṛtiṃ sa -
māpya ca tatō vibhō
kēlisammṛditanirmalāṅganavagharna -
lēśasubhagātmanām |
manmathāsahanacētasāṃ paśupayōṣi -

tāṃ sukṛtacōdita -
stāvadākalitamūrtirādadhitha māra -
vīraparamōtsavān || 69.9 ||

708

kēlibhēdaparilōlitābhiratilāli -
tābhirabalālibhiḥ
svairamīsa nanu sūrajāpayasi cāru -
nāma vihṛtiṃ vyadhāḥ |
kānanē'pi ca visāriśītalakīśōra -
mārutamanōharē
sūnasaurabhamayē vilēsitha vilāsi -
nīśatavimōhanam || 69.10 ||

709

kāminīriti hi yāminīṣu khalu kāma -
nīyakanidhē bhavān
pūrṇasammadarasārṇavaṃ kamapi yōgi -
gamyamanubhāvayan |
brahmaśaṅkaramukhānapītha paśupāṅga -
nāsu bahumānayan
bhaktalōkagamanīyarūpa kamanīya
kṛṣṇa paripāhi mām || 69.11 ||

710

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnasaptatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptatitamam daśakam ॥

sudarśanaśāpamōkṣavarṇanam, śaṅkhacūḍāvadhavarṇanam,

vṛṣabhāsuravadhavarṇanam ca

iti tvayi rasākulaṃ ramitavallabhē vallavāḥ

kadāpi puramambikākamiturambikākānanē |

samētya bhavatā samaṃ niśi niṣēvya divyōtsavam

sukhaṃ suṣupuragrasīdvrajapamugranāgastadā || 70.1 ||

711

samunmukhamathōlmukai -

rabhihatē'pi tasmin balā -

damuñcati bhavatpadē

nyapati pāhi pāhīti taiḥ |

tadā khalu padā bhavān

samupagamyā pasparśa taṃ

babhau sa ca nijāṃ tanuṃ

samupasādya vaidyādhārīm || 70.2 ||

712

sudarśanadhara prabhō nanu sudarśanākhyō'smyahaṃ

munīn kvacidapāhasaṃ ta iha māṃ vyadhurvāhasam |

bhavatpadasamarpaṇādāmalatāṃ gatō'smītyasau

stuvan nijapadaṃ yayau vrajapadaṃ ca gōpā mudā || 70.3 ||

713

kadāpi khalu sīriṇā viharati tvayi strījanai -

rjahāra dhanadānugaḥ sa kila śaṅkhacūḍō'balāḥ |

atidrutamandrutastamatha muktanārījanaṃ

rurōjitha śīrōmaṇiṃ halabhṛtē ca tasyādadaḥ || 70.4 ||

714

dinēṣu sa suhṛjjanaissaha vanēṣu līlāparaṃ

manōbhavamanōharaṃ rasitavēṇunādāmṛtam |

bhavantamamarīdrśāmamṛtapāraṇādāyinaṃ

vicintya kimu nālapaṇ virahatāpitā gōpikāḥ || 70.5 ||

715

bhōjarājabhṛtakastvatha kaścit

kaṣṭaduṣṭapathadrṣṭirariṣṭaḥ |

niṣṭhurākṛtirapaṣṭhu nināda -

stiṣṭhatē sma bhavatē vṛṣarūpī || 70.6 ||

716

śākvarō'tha jagatīdhṛtihārī

mūrtimēṣa br̥hatīṃ pradadhānaḥ |

pañktimāśu pariḡhūrṇya paśūnāṃ

chandasāṃ nidhimavāpa bhavantam || 70.7 ||

717

tuṅgaśṛṅgamukhamāśvabhiyantaṃ

saṅgr̥haya rabhasādabhiyaṃ tam |

bhadrarūpamapi daityamabhadraṃ

mardayannamadayaḥ suralōkam || 70.8 ||

718

citramadya bhagavaṇ vṛṣaghātāt

susthirā'jani vṛṣasthitirurvyām |

vardhatē ca vṛṣacētasi bhūyān

mōda ityabhinutō'si suraistvam || 70.9 ||

719

aukṣakāṇi paridhāvata dūraṃ

vīkṣyatāmayamihōkṣavibhēdī |

itthamāttahasitaiḥ saha gōpai -

rgēhagastvamava vātapurēśa || 70.10 ||

720

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptatitaṃ daśakaṃ samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkasaptatitamaḥ daśakam ॥

kēsimathanavarṇanaḥ, vyōmavadhavarṇanaḥ ca

yatnēṣu sarvēṣvapi nāvakēśī

kēśī sa bhōjēśituriṣṭabandhuḥ |

tvāḥ sindhujāvāpya itīva matvā

samprāptavān sindhujavājirūpaḥ ॥ 71.1 ॥

721

gandharvatāmēṣa gatō'pi rūkṣai -

rnādaiḥ samudvējītasarvalōkaḥ |

bhavadvilōkāvadhi gōpavāṭīḥ

pramardya pāpaḥ punarāpatat tvām ॥ 71.2 ॥

722

tārksyārpitāṅghrēstava tārksya ēṣa

cikṣēpa vakṣōbhuvi nāma pādam |

bhṛgōḥ padāghātakathāḥ niśamya

svēnāpi śakyaḥ taditīva mōhāt ॥ 71.3 ॥

723

pravañcayannasya khurāñcalaḥ drā -

gamuḥ ca cikṣēpitha dūradūram |

sammūrcchitō'pi hyatimūrcchitēna

krōdhōṣmaṇā khāditumādrutastvām ॥ 71.4 ॥

724

tvāḥ vāhadaṇḍē kṛtadhīśca vāhā -

daṇḍaḥ nyadhāstasya mukhē tadānīm |

<i>tadvṛddhiruddhaśvasanō gatāsuḥ</i> <i>saptībhavannapyayamaikyamāgāt 71.5 </i>	725
<i>ālambhamātrēṇa paśōḥ surāṇāṃ</i> <i>prasādakē nūtna ivāśvamēdhē </i> <i>kṛtē tvayā harṣavaśāt surēndrā -</i> <i>stvām tuṣṭuvuḥ kēśavanāmadhēyam 71.6 </i>	726
<i>kaṃsāya tē śaurisutatvamuktivā</i> <i>taṃ tadvadhōtkam pratirudhya vācā </i> <i>prāptēna kēśikṣapaṇāvasānē</i> <i>śrīnārādēna tvamabhiṣṭutō'bhūḥ 71.7 </i>	727
<i>kadāpi gōpaiḥ saha kānanāntē</i> <i>nilāyanakrīḍanalōlupaṃ tvām </i> <i>mayātmajaḥ prāpa durantamāyō</i> <i>vyōmābhidhō vyōmacarōparōdhī 71.8 </i>	728
<i>sa cōrapālāyitavallavēṣu</i> <i>cōrāyitō gōpaśīsūn paśūṃśca </i> <i>guhāsu kṛtvā pidadhē śilābhi -</i> <i>stvayā ca buddhvā parimarditō'bhūt 71.9 </i>	729
<i>ēvaṃ vidhaiścādbhutakēlibhēdai -</i> <i>rānandamūrchāmatulāṃ vrajasya </i> <i>padē padē nūtanayannasīmāṃ</i> <i>parātmārūpin pavanēśa pāyāḥ 71.10 </i>	730
<i> iti śrīmannārāyaṇīyē ēkasaptatitamaṃ daśakam samāptam </i>	

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvisaptatitamam daśakam ॥

akrūrāgamanavarṇanam

kaṃsō'tha nāradagirā vrajavāsinam tvā -
mākarṇya dīrṇahṛdayaḥ sa hi gāndinēyam |
āhūya kārmukamakacchalatō bhavanta -
mānētumēnamahinōdahināthaśāyin || 72.1 ||

731

akrūra ēṣa bhavadaṅghriparaścirāya
tvaddarśanākṣamamanāḥ kṣitipālabhītyā |
tasyājñayaiva punarīkṣitumudyatastvā -
mānandabhāramatibhūritaram babhāra || 72.2 ||

732

sō'yaṃ rathēna sukṛtī bhavatō nivāsam
gacchan manōrathagaṇāmstvayi dhāryamāṇān |
āsvādayan muhurapāyabhayēna daivam
samprārthayan pathi na kiñcidapi vyajānāt || 72.3 ||

733

drakṣyāmi vēdaśatagītagatiṃ pumāṃsam
sprakṣyāmi kiṃsvidapi nāma pariṣvajēyam |
kiṃ vakṣyatē sa khalu māṃ kvanu vīkṣitaḥ syā -
ditthaṃ nināya sa bhavanmayamēva mārgam || 72.4 ||

734

bhūyaḥ kramādabhiviśan bhavadaṅghripūtam
vṛndāvanam haraviriñcasurābhivandyam |

ānandamagna iva lagna iva pramōhē

kiṃ kiṃ daśāntaramavāpa na pañkajākṣa || 72.5 ||

735

paśyannavandata bhavadvihṛtisthalāni

pāṃsuṣvavēṣṭata bhavaccaraṇāṅkitēṣu |

kiṃ brūmahē bahujanā hi tadāpi jātā

ēvaṃ tu bhaktitaralā viralāḥ parātman || 72.6 ||

736

sāyaṃ sa gōpabhavanāni bhavaccaritra -

gītāmṛtaprasṛtakarṇarasāyanāni |

paśyan pramōdasaritēva kilōhyamānō

gacchan bhavadbhavanasannidhimanvayāsīt || 72.7 ||

737

tāvaddadarśa paśudōhivilōkalōlaṃ

bhaktōttamāgatimiva pratipālayantam |

bhūman bhavantamayamagrajavantamanta -

rbrahmānubhūtirasasindhumivōdvamantam || 72.8 ||

738

sāyantānāplavaviśēṣaviviktagātrau

dvau pītanīlarucirāmbaralōbhanīyau |

nātiprapaṅcadhṛtabhūṣaṇacāruvēṣau

mandasmitārdravadanau sa yuvāṃ dadarśa || 72.9 ||

739

dūrādrathātsamavaruhya namantamēna -

mutthāpya bhaktakulamaulimathōpagūhan |

harṣānmitākṣaragirā kuśalānuyōgī

pāṇiṃ pragṛhya sabalō'tha gṛhaṃ ninētha || 72.10 ||

740

nandēna sākamamitādaramarcayitvā

taṃ yādavaṃ taduditāṃ niśamayya vārtām |

gōpēṣu bhūpatinidēśakathāṃ nivēdya

nānākathābhiriha tēna niśāmanaiṣīḥ || 72.11 ||

741

candrāgrhē kimuta candrabhagāgrhē nu

rādhāgrhē nu bhavanē kimu maitravindē |

dhūrtō vilambata iti pramadābhiruccai -

rāśaṅkitō niśi marutpuranātha pāyāḥ || 72.12 ||

742

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvisaptatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē trisaptatitamam daśakam ॥

mathurāpurayātrāvarṇanam

niśamayya tavātha yānavārtām

bhṛśamārtāḥ paśupālabālikāstāḥ |

kimidaṃ kimidaṃ kathaṃ nviṭimāḥ

samavētāḥ paridēvitānyakurvan || 73.1 ||

743

karuṇānidhirēṣa nandasūnuḥ

kathamasmān visṛjēdananyanāthāḥ |

bata naḥ kimu daivamēvamāsī -

diti tāstvadgatamānasā vilēpuḥ || 73.2 ||

744

caramapraharē pratiṣṭhamānaḥ

saha pitrā nijamitramaṇḍalaiśca |

paritāpabharam nitambinīnām

śamayīṣyan vyamucaḥ sakhāyamēkam || 73.3 ||

745

acirādupayāmi sannidhiṃ vō

bhavitā sādhu mayaiva saṅgamaśrīḥ |

amṛtāmbunidhau nimajjayīṣyē

drutamityāśvasitā vadhūrakārṣīḥ || 73.4 ||

746

saviṣādabharam sayācñamuccaiḥ

atidūram vanitābhirīkṣyamāṇaḥ |

mṛdu taddiśi pātayannapāṅgān

sabalō'krūrarathēna nirgatō'bhūḥ || 73.5 ||

747

anasā bahulēna vallavānāṃ

manasā cānugatō'tha vallabhānām |

vanamārtamṛgam viṣaṇṇavr̥kṣam

samatītō yamunātaṭimayāsīḥ || 73.6 ||

748

niyamāya nimajya vāriṇi tvā -

mabhivikṣyātha rathē'pi gāndinēyaḥ |

vivaśō'jani kiṃ nvidaṃ vibhōstē

nanu citraṃ tvaivalōkanaṃ samantāt || 73.7 ||

749

punarēṣa nimajya puṇyaśālī

puruṣam tvāṃ paramaṃ bhujāṅgabhōgē |

arikambugadāmbujaiḥ sphurantaṃ

surasiddhaughaparītamālulōkē || 73.8 ||

750

sa tadā paramātmāsaukhyasindhau

vinimagnaḥ praṇuvan prakārabhēdaiḥ |

avilōkya punaśca harṣasindhō -

ranuvṛtṭyā pulakāvṛtō yayau tvām || 73.9 ||

751

kimu śītalimā mahān jalē yat

pulakō'sāviti cōditēna tēna |

atiharṣaniruttarēṇa sārḍham

rathavāsī pavanēśa pāhi māṃ tvam || 73.10 ||

752

|| iti śrīmannārāyaṇīyē trisaptatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē catussaptatitamam daśakam ॥

*bhagavatō madhurāpurīpravēśa rajakanigraha,
vāyakamālākāarakubjānugraha, dhanurbhaṅgādi varṇanam ca
samprāptō mathurāṃ dinārdhavigamē*

*tatrāntarasmin vasa -
nnārāmē vihitāśanaḥ sakhijanai -
ryātaḥ purīmīkṣitum |
prāpō rājapathaṃ ciraśrutidhṛta -
vyālōkakautūhala -
strīpuṃsōdyadagaṇyapuṇyanigalai -
rākṛṣyamāṇō nu kim ॥ 74.1 ॥*

753

*tvatpādadyutivat sarāgasubhagā -
stvanmūrtivadyōṣitaḥ
samprāptā vilasatpayōdhararucō
lōlā bhavaddrṣṭivat |
hāriṇyastvadurassthalīvadayi tē
mandasmitapraudhiva -
nnairmalyōllasitāḥ kacaugha ruciva -
drājatkalāpāśritāḥ ॥ 74.2 ॥*

754

*tāsāmākalayannapāṅgavalanai -
rmōdaṃ praharṣādbhuta -*

vyālōlēṣu janēṣu tatra rajakaṃ
kañcit paṭiṃ prārthayan |
kastē dāsyati rājakīyavasanaṃ
yāhīti tēnōditaḥ
sadyastasya karēṇa śīrṣamahṛthāḥ
sō'pyāpa puṇyāṃ gatim || 74.3 ||

755

bhūyō vāyakamēkamāyatamatim
tōṣēṇa vēṣōcitaṃ
dāśvāṃsaṃ svapadaṃ ninētha sukṛtaṃ
kō vēda jīvātmanām |
mālābhiḥ stabakaiḥ stavairapi puna -
rmālākṛtā mānitō
bhaktim tēna vṛtāṃ didēsitha parāṃ
lakṣmīm ca lakṣmīpatē || 74.4 ||

756

kubjāmbjavilōcanāṃ pathi puna -
rdrṣṭvā'ṅgarāgē tayā
dattē sādhu kilāṅgarāgamadadā -
stasyā mahāntaṃ hṛdi |
cittasthāmrjutāmatha prathayituṃ
gātrē'pi tasyāḥ sphuṭaṃ
grhṇan mañju karēṇa tāmudanaya -
stāvajjagatsundarīm || 74.5 ||

757

tāvanniścitavaibhavāstava vibhō
nātyantapāpā janā
yatkiñciddadatē sma śaktyanugaṇaṃ

tāmbūlamālyādikam |
gr̥hṇānaḥ kusumādi kiñcana tadā
mārgē nibaddhāñjali -
rnātiṣṭhaṃ bata hā yatō'dya vipulā -
mārtiṃ vrajāmi prabhō || 74.6 ||

758

ēśyāmīti vimuktayā'pi bhagava -
nnālēpadātryā tayā
dūrāt kātarayā nirīkṣitagati -
stvaṃ prāviśō gōpuram |
āghōṣānumitatvadāgamamahā -
harṣōllaladdēvakī -
vakṣōjapragalatpayōrasamiṣā -
ttvatkīrtirantargatā || 74.7 ||

759

āviṣṭō nagarīṃ mahōtsavavatīṃ
kōdaṇḍaśālāṃ vrajan
mādhuryēṇa nu tējasā nu puruṣai -
rdūrēṇa dattāntaraḥ |
sragbhirbhūṣitamarcitaṃ varadhanu -
rmā mēti vādāt puraḥ
prāgr̥hṇāḥ samarōpayāḥ kila samā -
krākṣīrabhāñkṣīrapi || 74.8 ||

760

śvaḥ kaṃsakṣapaṇōtsavasya purataḥ
prārambhatūryōpama -
ścāpadhvaṃsamahādhvanistava vibhō
dēvānarōmāñcayat |

kaṃsasyāpi ca vēpathustaduditaḥ

kōdaṇḍakhaṇḍadvayī -

caṇḍābhyāhatarakṣipūruṣaravai -

rutkūlitō'bhūt tvayā || 74.9 ||

761

śiṣṭairduṣṭajanaīśca dṛṣṭamahimā

prītyā ca bhītyā tataḥ

sampaśyan purasampadaṃ pravicaran

sāyaṃ gatō vāṭikām |

śrīdāmnā saha rādhikāvīrahajaṃ

khēdaṃ vadan prasvapa -

nnānandannavatāarakāryaghaṭanā -

dvātēśa saṃrakṣa mām || 74.10 ||

762

|| iti śrīmannārāyaṇīyē catussaptatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcasaptatitamam daśakam ॥

kaṃsavadhavarṇanam

prātaḥ santrastabhōjakṣitipativacasā

prastutē mallatūryē

saṅghē rājñāṃ ca mañcānabhiyayuṣi gatē

nandagōpē'pi harmyam |

kaṃsē saudhādhirūḍhē tvamapi sahabalaḥ

sānugaścāruvēṣō

raṅgadvāraṃ gatō'bhūḥ kupitakuvalayā -

pīḍanāgāvalīḍham ॥ 75.1 ॥

763

pāpiṣṭhāpēhi mārgād drutamiti vacasā

niṣṭhurakruddhabuddhē -

rambaṣṭhasya praṇōdādadhikajavajuṣā

hastinā gr̥hyamāṇaḥ |

kēlimuktō'tha gōpīkucakalaśacira -

spardhinaṃ kumbhamasya

vyāhatyāliyathāstvam caraṇabhuvi puna -

rnirgatō valguhāsī ॥ 75.2 ॥

764

hastaprāpyō'pyagamyō jhaṭiti munijana -

syēva dhāvan gajēndraṃ

krīḍannāpātya bhūmau punarapipatata -

stasya dantaṃ sajīvam |
mūlādunmūlya tanmūlagamahitamahā -
mauktikānyātmamitrē
prādāstvaṃ hāramēbhirlalitaviracitaṃ
rādhikāyai diśēti || 75.3 ||

765

grhṇānaṃ dantamaṃsē yutamatha halinā
raṅgamaṅgāviśantaṃ
tvāṃ maṅgalyāṅgabhaṅgīrabhasahr̥tamanō -
lōcanā vīkṣya lōkāḥ |
haṃhō dhanyō nu nandō nahi nahi paśupā -
lāṅganā nō yaśōdā
nō nō dhanyēkṣaṅh smastrijagati vayamē -
vēti sarvē śaśaṃsuḥ || 75.4 ||

766

pūrṇaṃ brahmaiva sākṣānniravadhi paramā -
nandasāndraprakāśaṃ
gōpēṣu tvaṃ vyalāsīrna khalu bahujanai -
stāvadāvēditō'bhūḥ |
dr̥ṣṭvā'tha tvāṃ tadēdamprathamamupagatē
puṇyakālē janaughāḥ
pūrṇānandā vipāpāḥ sarasamabhijagu -
stvatkṛtāni smṛtāni || 75.5 ||

767

cāṇūrō mallavīrastadanu nṛpagirā
muṣṭikō muṣṭisālī
tvāṃ rāmañcābhipēdē jhaṭajhaṭiti mithō
muṣṭipātātirūkṣam |

utpātāpātanākarṣaṇavividharaṇā -

nyāsatām tatra citram

mṛtyōḥ prāgēva mallaprabhuragamadayaṃ

bhūriśō bandhamōkṣān || 75.6 ||

768

hā dhik kaṣṭam kumārau sulalitavapuṣau

mallavīrau kaṭhōrau

na drakṣyāmō vrajāmastvaritamiti janē

bhāṣamāṇē tadānīm |

cāṇūram taṃ karōdbhrāmaṇavigaladasuṃ

pōthayāmāsithōrvyām

piṣṭō'bhūnmuṣṭikō'pi drutamatha halinā

naṣṭaśiṣṭairdadhāvē || 75.7 ||

769

kaṃsaḥ saṃvārya tūryaṃ khalamatiravidan

kāryamāryān pitṛmstā -

nāhantuṃ vyāptamūrtēstava ca samaśiṣa -

ddūramutsāraṇāya |

ruṣṭō duṣṭōktibhistvaṃ garuḍa iva giriṃ

mañcamañcannudañcat

khadḡavyāvalgadussaṅgrahamapi ca haṭhāt

prāgrahītraugrasēnim || 75.8 ||

770

sadyō niṣpiṣṭasandhiṃ bhuvi narapatimā -

pātya tasyōpariṣṭā -

ttvayyāpātyē tadaiva tvadupari patitā

nākinām puṣpavṛṣṭiḥ |

kiṃ kiṃ brūmastadānīm satatamapi bhiyā

tvadgatātmā sa bhējē
sāyujyaṃ tvadvadhōtthā parama paramiyaṃ
vāsanā kālanēmēḥ || 75.9 ||

771

tadbhrātṛnaṣṭa piṣṭvā drutamatha pitarau
sannamannugrasēnaṃ
kṛtvā rājānamuccairyadukulamakhilaṃ
mōdayan kāmādānaiḥ |
bhaktānāmuttamaṃ cōddhavamamaragurō -
rāptanītiṃ sakhāyaṃ
labdhvā tuṣṭō nagaryāṃ pavanapurapatē
rundhi mē sarvarōgān || 75.10 ||

772

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcasaptatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭsapṭatitamam daśakam ॥

uddhavadūtyavarṇanam

gatvā sāndīpanimatha catuṣṣaṣṭimātrairahōbhiḥ

sarvajñastvaṃ saha musalinā sarvavidyā gṛhītvā |

putraṃ naṣṭaṃ yamanilayanādāhṛtaṃ dakṣiṇārthaṃ

datvā tasmai nijapuramagā nādayan pāñcajanyaṃ ॥ 76.1 ॥

773

smṛtvā smṛtvā paśupasudṛśaḥ prēmabhārapraṇunnāḥ

kāruṇyēna tvamapi vivaśaḥ prāhiṇōruddhavaṃ tam |

kiñcāmuṣmai paramasuhrdē bhaktavaryāya tāsāṃ

bhaktyudrēkaṃ sakalabhuvanē durlabhaṃ

darśayiṣyan ॥ 76.2 ॥

774

tvanmāhātmyaprathimapiśunaṃ gōkulaṃ prāpya sāyaṃ

tvadvārtābhirbahu sa ramayāmāsa nandaṃ yaśōdām |

prātardṛṣtvā maṇimayarathaṃ śaṅkitāḥ pañkajākṣyaḥ

śrutvā prāptaṃ bhavadanucaraṃ tyaktakāryāḥ

samīyuh ॥ 76.3 ॥

775

dṛṣtvā cainaṃ tvadupamalasadvēṣabhūṣābhirāmaṃ

smṛtvā smṛtvā tava vilasitānyuccakaistāni tāni |

ruddhālāpāḥ kathamapi punargadgadāṃ vācamūcuḥ

saujanyādīn nijaparabhidāmapyalaṃ vismarantyaḥ ॥ 76.4 ॥

776

śrīman kiṃ tvaṃ pitṛjanakṛtē prēṣitō nirdayēna

kvāsau kāntō nagarasudṛṣām hā harē nātha pāyāḥ |

āślēṣāṇāmamṛtavapuṣō hanta tē cumbanānā -

munmādānām kuhakavacasām vismarēt kānta kā vā || 76.5 || 777

rāsakrīḍālulitalalitaṃ

viślathatkēśapāśam

mandōdbhinnaśramajalakaṇam

lōbhanīyam tvadaṅgam |

kāruṇyābdhē sakṛdapi samā -

liṅgituṃ darśayēti

prēmōnmādādbhuvanamadana

tvatpriyāstvām vilēpuḥ || 76.6 ||

778

ēvamprāyairvivaśavacanairākulā gōpikāstā -

stvatsandēśaiḥ prakṛtimanayat sō'tha vijñānagarbhaiḥ |

bhūyastābhirmuditamatibhistvanmayībhirvadhūbhi -

stattadvārtāsarasamanayat kānicidvāsarāṇi || 76.7 ||

779

tvatprōdgānaiḥ sahitamaniśam

sarvatō gēhakṛtyam

tvadvārtaiva prasarati mithaḥ

saiva cōtsvāpalāpāḥ |

cēṣṭāḥ prāyastvadanukṛtaya -

stvanmayam sarvamēvam

drṣṭvā tatra vyamuhadadhikaṃ

vismayāduddhavō'yam || 76.8 ||

780

rādhāyā mē priyatamamidaṃ matpriyaivam bravīti

tvam kiṃ maunaṃ kalayasi sakhē māninī matpriyēva |
ityādyēva pravadati sakhi tvatpriyō nirjanē mā -

mitthaṃvādairaramayadayaṃ tvatpriyāmutpalākṣim || 76.9 || 781

ēśyāmi drāganupagamaṃ

kēvalam kāryabhārā -
dviślēṣē'pi smaraṇadr̥ḍhatā -
sambhavānmāstu khēdaḥ |
brahmānandē milati nacirāt
saṅgamō vā viyōga -
stulyō vaḥ syāditi tava girā
sō'karōnnirvyathāstāḥ || 76.10 ||

782

ēvam bhaktiḥ sakalabhuvanē

nēkṣitā na śrutā vā
kiṃ śāstraughaiḥ kimiha tapasā
gōpikābhyō namō'stu |
ityānandākulamupagataṃ
gōkulāduddhavam taṃ
dr̥ṣṭvā hr̥ṣṭō gurupurapatē
pāhi māmāmayaughāt || 76.11 ||

783

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭsapṭatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptasaptatitamam daśakam ॥

upaślōkōtpattivārṇanam, jarāsandhādiyuddhavarṇanam,
mucukundānugrahavarṇanam ca

sairandhryāstadanu ciraṃ smarāturāyā

yātō'bhūḥ sulalitamuddhavēna sārḍham |

āvāsaṃ tvadupagamōtsavaṃ sadaiva

dhyāyantyāḥ pratidinavāsasajjikāyāḥ ॥ 77.1 ॥

784

upagatē tvayi pūrṇamanōrathāṃ

pramadasambhramakamprapayōdharām |

vividhamānanamādadhātīm mudā

rahasi tāṃ ramayāñcakṛṣē sukham ॥ 77.2 ॥

785

prṣṭā varam punarasāvavṛṇōdvarākī

bhūyastvayā suratamēva niśāntarēṣu |

sāyujyamastviti vadēt budha ēva kāmam

sāmīpyamastvaniśamityapi nābravīt kim ॥ 77.3 ॥

786

tatō bhavān dēva niśāsu kāsuci -

nmr̥gīdṛśam tāṃ nibhṛtam vinōdayan |

adādupaślōka iti śrutam sutam

sa nāradāt sāttvatatantravid babhau ॥ 77.4 ॥

787

akrūramandiramitō'tha balōddhavābhyā -

mabhyarcitō bahu nutō muditēna tēna |

ēnaṃ visrjya vipināgatapāṇḍavēya -

vṛttaṃ vivēditha tathā dhṛtarāṣṭracēṣṭām || 77.5 ||

788

vighātājjāmātuḥ paramasuhṛdō bhōjanṛpatē -

rjarāsandhē rundhatyanavadhīruṣāndhē'tha mathurām |

rathādyairdyōrlabdhaiḥ katipayabalastvaṃ balayuta -

strayōviṃśatyakṣauhiṇi tadupanītaṃ

samahrthāḥ || 77.6 || 789

baddhaṃ balādatha balēna balōttaraṃ tvaṃ

bhūyō balōdyamarasēna mumōcithainam |

niśśēṣadigjayasamāhṛtaviśvasainyāt

kō'nyastatō hi balapauruṣavāṃstadānīm || 77.7 ||

790

bhagnaḥ sa lagnaḥṛdayō'pi nṛpaiḥ praṇunnō

yuddhaṃ tvayā vyadhita ṣōḍaśakṛtva ēvam |

akṣauhiṇīḥ śiva śivāsya jaghantha viṣṇō

sambhūya saikanavatitriśataṃ tadānīm || 77.8 ||

791

aṣṭādaśē'sya samarē samupēyuṣi tvaṃ

dr̥ṣṭvā purō'tha yavanaṃ yavanatrikōtyā |

tvaṣṭrā vidhāpya puramāśu payōdhimadhyē

tatrā'tha yōgabalataḥ svajanānanaiṣīḥ || 77.9 ||

792

padbhyāṃ tvaṃ padmamālī cakita iva purā -

nnirgatō dhāvamānō

mlēcchēsēnānuyātō vadhasukṛtavihī -

nēna śailē nyalaiṣṭh |
suptēnāṅghryāhatēna drutamatha mucuku -
ndēna bhasmīkṛtē'smin
bhūpāyāsmāi guhāntē sulalitavapuṣā
tasthiṣē bhaktibhājē || 77.10 ||

793

aikṣvākō'haṃ viraktō'smyakhilanṛpasukhē
tvatprasādaikakāṅkṣī
hā dēvēti stuvantaṃ varavitatiṣu taṃ
nisprhaṃ vīkṣya hṛṣyan |
muktēstulyāṃ ca bhaktiṃ dhutasakalamalaṃ
mōkṣamapyāśu datvā
kāryaṃ hiṃsāviśudhyai tapa iti ca tadā
prāttha lōkapratītyai || 77.11 ||

794

tadanu mathurāṃ gatvā hatvā camūṃ yavanāhṛtāṃ
magadhapatinā mārgē sainyaiḥ purēva nivāritaḥ |
caramavijayaṃ darpāyāsmāi pradāya palāyitō
jaladhinagarīṃ yātō vātālayēśvara pāhi mām || 77.12 ||

795

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptasaptatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭasaptatitamam daśakam ॥

rukmiṇīsvayaṃvaram

tridaśavardhakivardhitakauśalaṃ

tridaśadattasamastavibhūtimat |

jaladhimagadamaṃ tvamabhūṣayō

navapuram vapurañcitarōciṣā ॥ 78.1 ॥

796

daduṣi rēvatabhūbhṛti rēvatīṃ

halabhṛtē tanayāṃ vidhiśāsanāt |

mahitamutsavaghōṣamapūpuṣaḥ

samuditairmuditaiḥ saha yādavaiḥ ॥ 78.2 ॥

797

atha vidarbhasutāṃ khalu rukmiṇīṃ

praṇayinīṃ tvayi dēva sahōdaraḥ |

svayamaditsata cēdimahībhuḥjē

svatamasā tamasādhumupāśrayan ॥ 78.3 ॥

798

ciradhṛtapraṇayā tvayi bālikā

sapadi kāṅkṣitabhaṅgasamākulā |

tava nivēdayituṃ dvijamādiśat

svakadanaṃ kadanaṅgavinirmitam ॥ 78.4 ॥

799

dvijasutō'pi ca tūrṇamupāyayau

tava puraṃ hi durāśadurāśadam |

mudamavāpa ca sādarapūjitaḥ

sa bhavatā bhavatāpahṛtā svayam || 78.5 ||

800

sa ca bhavantamavōcata kuṇḍinē

nṛpasutā khalu rājati rukmiṇī |

tvayi samutsukayā nijadhīratā -

rahitayā hi tayā prahitō'smyaham || 78.6 ||

801

tava hṛtā'smi puraiva guṇairahaṃ

harati māṃ kila cēdinṛpō'dhunā |

ayi kṛpālaya pālaya māmiti

prajagadē jagadēkapatē tayā || 78.7 ||

802

aśaraṇāṃ yadi māṃ tvamupēkṣasē

sapadi jīvitamēva jahāmyaham |

iti girā sutanōratanōdbhṛsaṃ

suhṛdayaṃ hṛdayaṃ tava kātaram || 78.8 ||

803

akathayastvamathainamayē sakhē

tadadhikā mama manmathavēdanā |

nṛpasamakṣamupētya harāmyahaṃ

tadayi tāṃ dayitāmasitēkṣaṇām || 78.9 ||

804

pramuditēna ca tēna samaṃ tadā

rathagatō laghu kuṇḍinamēyivān |

gurumarutpuranāyaka mē bhavān

vitanutāṃ tanutāmakhilāpadām || 78.10 ||

805

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭasaptatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnāśītitamam daśakam ॥

rukmiṇīsvayaṃvaravarṇanam

balasamētabalānugatō bhavān

puramagāhata bhīṣmakamānitaḥ |

dvijasutaṃ tvadupāgamavādinam

dhṛtarasā tarasā praṇanāma sā || 79.1 ||

806

bhuvanakāntamavēkṣya bhavadvapu -

nr̥pasutasya niśamya ca cēṣṭitam |

vipulakhēdajuṣāṃ puravāsināṃ

saruditairuditairagamanniśā || 79.2 ||

807

tadanu vanditumindumukhī śivāṃ

vihitamaṅgalabhūṣaṇabhāsurā |

niragamadbhavadarpitajīvitā

svapurataḥ purataḥ subhaṭāvṛtā || 79.3 ||

808

kulavadhūbhirupētya kumārikā

girisutāṃ paripūjya ca sādaram |

muhurayācata tatpadapaṅkajē

nīpatitā patitāṃ tava kēvalam || 79.4 ||

809

samavalōkakutūhalasaṅkulē

nr̥pakulē nibhṛtaṃ tvayi ca sthitē |

nṛpasutā niragād girijālayāt

suruciraṃ rucirañjitaḍimukhā || 79.5 ||

810

bhuvanamōhanarūparucā tadā

vivaśītākhilarājakadambayā |

tvamapi dēva kaṭākṣavimōkṣaṇaiḥ

pramadayā madayāñcakṛṣē manāk || 79.6 ||

811

kvanu gamiṣyasi candramukhīti tām

sarasamētya karēṇa haran kṣaṇāt |

samahirōpya rathaṃ tvamapāhr̥thā

bhuvi tatō vitatō ninadō dviṣām || 79.7 ||

812

kvanu gataḥ paśupāla iti krudhā

kṛtaraṇā yadubhiśca jitā nṛpāḥ |

na tu bhavānudacālyata tairahō

piśunakaiḥ śunakairiva kēsarī || 79.8 ||

813

tadanu rukmiṇamāgatamāhavē

vadhamupēkṣya nibadhya virūpayan |

hṛtamadaṃ parimucya balōktibhiḥ

puramayā ramayā saha kāntayā || 79.9 ||

814

navasamāgamalajjitamānasām

praṇayakautukajṛmbhitamanmathām |

aramayaḥ khalu nātha yathāsukhaṃ

rahasi tām hasitāmśulasanmukhīm || 79.10 ||

815

vividhanarmabhirēvamaharniśaṃ

pramadamākalayan punarēkadā |

ṛjumatēḥ kila vakragirā bhavān

varatanōratanōdatilōlatām || 79.11 ||

816

tadadhikairatha lālana kauśalaiḥ

praṇayinīmadhikaṃ sukhayannimām |

ayi mukunda bhavaccaritāni naḥ

pragadatāṃ gadatāntimapākuru || 79.12 ||

817

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnāśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aśītitamam daśakam ॥

syamantakōpākhyānam

satrājīstvamatha lubdhavadarkalabdham

divyam syamantakamaṇim bhagavannayācīḥ |

tatkāraṇam bahavidham mama bhāti nūnam

tasyātmajām tvayi ratām chalatō vivōḍhum || 80.1 ||

818

adattam tam tubhyam maṇivaramanēnālpamanasā

prasēnastadbhrātā galabhuvi vahan prāpa mṛgayām |

ahannēnam siṃhō maṇimahasi māṃsabhramavaśāt

kapīndrastam hatvā maṇimapi ca bālāya dadivān || 80.2 ||

819

śaśaṃsuḥ satrājīdgiramanu janāstvām maṇiharam

janānām pīyūṣam bhavati guṇinām dōṣakaṇikā |

tataḥ sarvajñō'pi svajanasahitō mārgaṇaparaḥ

prasēnam tam dṛṣtvā harimapi gatō'bhūḥ

kapiguhām || 80.3 || 820

bhavantamavitarkayannativayāḥ svayam jāmbavān

mukundaśaraṇam hi māṃ ka iha rōddhumityālanan |

vibhō raghupatē harē jaya jayētyalam muṣṭibhi -

ściraṃ tava samarcanam vyadhita bhaktacūḍamaṇiḥ || 80.4 ||

821

budhvā'tha tēna dattāṃ

*navaramaṇīm varamaṇim ca pariḡrḥṇan |
anugṛhṇannamumāgāḥ*

sapadi ca satrājite maṇim prādāḥ || 80.5 ||

822

tadanu sa khalu vrīlālōlō vilōlavilōcanāṃ

*duhitaramahō dhīmān bhāmāṃ giraiva parārpitām |
adita maṇinā tubhyaṃ labhyaṃ samētya bhavānapi*

pramuditamanāstasyaivādānmaṇim gahanāśayah || 80.6 ||

823

vrīlākulāṃ ramayati tvayi satyabhāmāṃ

*kauntēyadāhakathayātha kurūn prayātē |
hī gāndinēyakṛtavarmagirā nipātya*

satrājitaṃ śatadhanurmaṇimājahāra || 80.7 ||

824

śōkāt kurūnupagatāmavalōkya kāntāṃ

*hatvā drutaṃ śatadhanuṃ samaharṣayastām |
ratnē saśaṅka iva maithilagēhamētya*

rāmō gadāṃ samaśīśikṣata dhārtarāṣṭram || 80.8 ||

825

akrūra ēṣa bhagavan bhavadicchayaiva

*satrājitaḥ kucaritasya yuyōja hiṃsām |
akrūratō maṇimanāhṛtavān punastvaṃ*

tasyaiva bhūtimupadhātumiti bruvanti || 80.9 ||

826

bhaktastvayi sthiratarah sa hi gāndinēya -

*stasyaiva kāpathamatiḥ kathamīśa jātā |
vijñānavān praśamavānahamityudīrṇaṃ*

garvaṃ dhruvaṃ śamayituṃ bhavatā kṛtaiva || 80.10 ||

827

yātaṃ bhayēna kṛtavarmayutaṃ punasta -

māhūya tadvinihitaṃ ca maṇiṃ prakāśya |

tatraiva suvratadharē vinidhāya tuṣyan

bhāmākucāntaraśayaḥ pavanēśa pāyāḥ || 80.11 ||

828

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkāśītitamam daśakam ॥

subhadrāharaṇam, kālindyādivivāhavarṇanam,

narakāsuravadhavarṇanam ca

snigdhām mugdhām satatamapi tāṃ lālayan satyabhāmām

yātō bhūyaḥ saha khalu tayā yājñasēnīvivāham |

pārthaprītyai punarapi manāgāsthītō hastipuryām

śakraprastham puramapi vibhō saṃvidhāyāgatō'bhūḥ || 81.1 || 829

bhadrām bhadrām bhavadavarajām kauravēṇārthyamānām

tvadvācā tāmahrta kuhanāmaskarī śakrasūnuḥ |

tatra kruddham balamanunayan pratyagāstēna sārddham

śakraprastham priyasakhamudē satyabhāmāsahāyaḥ || 81.2 || 830

tatra krīdannapi ca yamunākūladṛṣṭām gṛhītvā

tām kālindīm nagaramagamaḥ khāṇḍavaprīṇitāgniḥ |

bhrātrtrastām praṇayavivaśām dēva paitṛṣvasēyīm

rājñām madhyē sapadi jahṛṣē mitravindāma -

vantīm || 81.3 || 831

satyām gatvā punarudavahō nagnajinnandanām tāṃ

badhvā saptāpi ca vṛṣavarān saptamūrtirnīmēṣāt |

bhadrām nāma pradaduratha tē dēva santardanādyā -

statsōdaryām varada bhavataḥ sā'pi paitṛṣvasēyī || 81.4 || 832

pārthādyairapyakṛtalavanaṃ tōyamātrābhilakṣyaṃ

lakṣaṃ chitvā śapharamavr̥thā lakṣmaṇāṃ madrakanyām |
aṣṭāvēvaṃ tava samabhavan vallabhāstatra madhyē

śuśrōtha tvaṃ surapatigirā bhaumaduścēṣṭitāni || 81.5 ||

833

smṛtāyātaṃ pakṣipravaramadhirūḍhastvamagamō

vahannaṅkē bhāmāmupavanamivārātibhavanam |
vibhindan durgāṇi truṭitapṛtanāśōṇitarasaiḥ

puram tāvat prāggyōtiṣamakuruthāḥ śōṇitapuram || 81.6 ||

834

murastvāṃ pañcāsyō jaladhivanamadhyādudapatat

sa cakrē cakrēṇa pradalitaśirā maṅkṣu bhavatā |
caturdantairdantāvalapatibhirindhānasamaram

rathāṅgēna chitvā narakamakarōstīrṇanarakam || 81.7 ||

835

stutō bhūmyā rājyaṃ sapadi bhagadattē'sya tanayē

gajañcaikaṃ datvā prajighayitha nāgānnijapurīm |
khalēnābaddhānāṃ svagatamanasāṃ ṣōḍaśa punaḥ

sahasrāṇi strīṇāmapī ca dhanarāśiṃ ca vipulam || 81.8 ||

836

bhaumāpāhṛtakunḍalam tadaditē -

rdātuṃ prayātō divaṃ

śakrādyairmahitaḥ samaṃ dayitayā

dyustrīṣu dattahriyā |

hṛtvā kalpataruṃ ruṣābhipatitaṃ

jitvēndramabhyāgama -

stattu śrīmadadōṣa īdṛśa iti

vyākhyātumēvākṛthāḥ || 81.9 ||

837

kalpadruṃ satyabhāmābhavanabhuvīṣṭjan

dvyasṭasāhasrayōṣāḥ

svīkṛtya pratyagāraṃ vihitabhuvapu -

rlālayan kēlibhēdaiḥ |

āścaryānnāradālōkitavividhagati -

statra tatrāpi gēhē

bhūyaḥ sarvāsu kurvan daśa daśa tanayān

pāhi vātālayēśa || 81.10 ||

838

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkāśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvyaśītitaṃ daśakam ॥

bāṇayuddham, nṛgamōkṣam ca

pradyumnō raukmiṇēyaḥ sa khalu tava kalā

śambarēṇāhṛtastaṃ

hatvā ratyā sahāptō nijapuramahara -

drukṃmikanyāṃ ca dhanyām |

tatputrō'thāniruddhō guṇanidhiravaha -

drōcanāṃ rukṃmipautrīṃ

tatrōdvāhē gatastvaṃ nyavadhi musalinā

rukṃmyapi dyūtavairāt || 82.1 ||

839

bāṇasya sā balisutasya sahasrabāhō -

rmāhēśvarasya mahitā duhitā kilōṣā |

tvatpautramēnamaniruddhamadṛṣṭapūrvam

svapnē'nubhūya bhagavan virahāturā'bhūt || 82.2 ||

840

yōginyatīva kuśalā khalu citralēkhā

tasyāḥ sakhī vilikhatī taruṇānaśēṣān |

tatrāniruddhamuṣayā viditaṃ niśāyā -

mānēṣṭa yōgabalatō bhavatō nikētāt || 82.3 ||

841

kanyāpurē dayitayā sukhamāramantaṃ

cainaṃ kathañcana babandhuṣi śarvabandhau |

śrīnārādōktatadudantadurantarōṣai -

stvaṃ tasya śōṇitapuraṃ yadubhirnyarundhāḥ || 82.4 ||

842

purīpālaśśailapriyaduhitṛnāthō'sya bhagavān

samaṃ bhūtavrātairyadubalamaśaṅkaṃ nirurudhē |

mahāprāṇō bāṇō jhaṭiti yuyudhānēna yuyudhē

guhaḥ pradyumnēna tvamapi purahantrā jaghaṭiṣē || 82.5 ||

843

niruddhāsēśāstrē mumuhuṣi tavāstrēṇa giriśē

drutā bhūtā bhītāḥ pramathakulavīrāḥ pramathitāḥ |

parāskandat skandaḥ kusumaśarabāṇaiśca sacivaḥ

sa kumbhāṇḍō bhāṇḍaṃ navamiva balēnāśu

bibhidē || 82.6 || 844

cāpānāṃ pañcaśatyā prasabhamupagatē

chinnacāpē'tha bāṇē

vyarthē yātē samētō jvarapatiraśanai -

rajvari tvajjvarēṇa |

jñānī stutvā'tha datvā tava caritajuṣāṃ

vijvaraṃ sa jvarō'gāt

prāyō'ntarjñānavantō'pi ca bahutamasā

raudracēṣṭā hi raudrāḥ || 82.7 ||

845

bāṇaṃ nānāyudhōgraṃ punarabhipatitaṃ

darpadōṣādvitanvan

nirlūnāsēśadōṣaṃ sapadi bubudhuṣā

śaṅkarēṇōpagītaḥ |

tadvācā śiṣṭabāhudvitayamubhayatō

nirbhayaṃ tatpriyaṃ taṃ

muktvā taddattamānō nijapuramagaṃ

sāniruddhaḥ sahōṣaḥ || 82.8 ||

846

muhustāvacchakraṃ varuṇamajayō nandaharaṇē

yamaṃ bālānītau davadahanapānē'nilasakham |

vidhiṃ vatsastēyē giriśamiha bāṇasya samarē

vibhō viśvōtkarṣī tadayamavatārō jayati tē || 82.9 ||

847

dvijaruṣā kṛkalāsavapurdharaṃ

nṛganṛpaṃ tridivālayamāpayan |

nijajanē dvijabhaktimanuttamā -

mupadiśan pavanēśvara pāhi mām || 82.10 ||

848

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvyaśītitaṃ daśakaṃ samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē tryaśītitaṃ daśakam ॥

pauṇḍrakavadhavarṇanaṃ, kāśīpuridāhavarṇanaṃ,
vividavadhavarṇanaṃ, lakṣaṇāsvayaṃvaram ca

rāmē'tha gōkulagatē pramadāprasaktē

hūtānupētayamunādamanē madāndhē |

svairam samāramati sēvakavādamūdhō

dūtaṃ nyayuṅkta tava pauṇḍrakavāsudēvaḥ ॥ 83.1 ॥

849

nārāyaṇō'hamavatīrṇa ihāsmi bhūmau

dhatsē kila tvamapi māmakalakṣaṇāni |

utsrjya tāni śaraṇaṃ vraja māmiti tvāṃ

dūtō jagāda sakalairhasitaḥ sabhāyām ॥ 83.2 ॥

850

dūtē'tha yātavati yādavasainikaistvaṃ

yātō dadarśitha vapuḥ kila pauṇḍrakīyam |

tāpēna vakṣasi kṛtāṅkamanalpamūlya -

śrīkaustubhaṃ makarakuṇḍalapītacēlam ॥ 83.3 ॥

851

kālāyasaṃ nijasudarśanamasyatō'sya

kālānalōtkarakirēṇa sudarśanēna |

śīrṣaṃ cakartitha mamarditha cāsya sēnāṃ

tanmitrakāśīpaśirō'pi cakartha kāśyām ॥ 83.4 ॥

852

jālyēna bālakagirā'pi kilāhamēva

śrīvāsudēva iti rūḍhamatiściraṃ saḥ |
sāyujyamēva bhavadaikyadhiyā gatō'bhūt

kō nāma kasya sukṛtaṃ kathamityavēyāt || 83.5 ||

853

kāśīśvarasya tanayō'tha sudakṣiṇākhyah

śarvaṃ prapūjya bhavatē vihitābhicāraḥ |
kṛtyānalaṃ kamapi bāṇaraṇātibhītai -

rbhūtaiḥ kathañcana vṛtaiḥ samamabhyamuñcat || 83.6 ||

854

tālapramāṇacaraṇāmakhilaṃ dahantīm

kṛtyāṃ vilōkya cakitaiḥ kathitō'pi pauraiḥ |
dyūtōtsavē kimapi nō calitō vibhō tvaṃ

pārśvasthamāśu visasarjitha kālacakram || 83.7 ||

855

abhyāpatatyamitadhāmni bhavanmahāstrē

hā hēti vidrutavatī khalu ghōrakṛtyā |
rōṣāt sudakṣiṇamadakṣiṇacēṣṭitaṃ taṃ

puplōṣa cakramapi kāśipurīmadhākṣīt || 83.8 ||

856

sa khalu vividō rakṣōghātē kṛtōpakṛtiḥ purā

tava tu kalayā mṛtyuṃ prāptuṃ tadā khalatāṃ gataḥ |
narakasacivō dēśaklēsāṃ sṛjan nagarāntikē

jhaṭiti halinā yudhyannaddhā papāta talāhataḥ || 83.9 ||

857

sāmbaṃ kauravyaputrīharaṇa niyamitaṃ

sāntvanārthī kurūṇāṃ
yātastadvākyarōṣōddhṛtakarinagarō
mōcayāmāsa rāmaḥ |

*tē ghātyāḥ pāṇḍavēyairiti yadupṛtanāṃ
nāmucastvaṃ tadānīṃ
taṃ tvāṃ durbōdhalīlaṃ pavanapurapatē
tāpaśāntyai niṣēvē || 83.10 ||*

858

|| iti śrīmannārāyaṇīyē tryaśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē caturaśītitaṃ daśakam ॥

sūryagrahaṇayātrāvarṇanam

kvacidatha tapanōparāgakālē

puri nidadhat kṛtavarmakāmasūnū |

yadukulamahilāvṛtaḥ sutīrthaṃ

samupagato'si samantapañcakākhyam || 84.1 ||

859

bahutarajanatāhitāya tatra

tvamapi punan vinimajya tīrthatōyam |

dvijagaṇaparimuktavittarāśiḥ

samamilathāḥ kurupāṇḍavādimitraiḥ || 84.2 ||

860

tava khalu dayitājanaiḥ samētā

drupadasutā tvayi gādhabhaktibhārā |

taduditabhavadāhṛtiprakāraiḥ

atimumudē samamanyabhāminībhiḥ || 84.3 ||

861

tadanu ca bhagavan nirīkṣya gōpā -

natikutukādupagamyā mānayatvā |

cirataravirahāturāṅgarēkhāḥ

paśupavadhūḥ sarasaṃ tvamanvayāsīḥ || 84.4 ||

862

sapadi ca bhavadīkṣaṇōtsavēna

pramuṣitamānahṛdāṃ nitambinīnām |

atirasaparimuktakañculikē

paricayahṛdyatarē kucē nyalaiṣiḥ || 84.5 ||

863

ripujanakalahaiḥ punaḥ punarmē

samupagatairiyatī vilambanā'bhūt |

iti kṛtaparirambhaṇē tvayi drā -

gativivaśā khalu rādhikā nililyē || 84.6 ||

864

apagatavirahavyathāstadā tā

rahasi vidhāya dadātha tattvabōdham |

paramasukhacidātmakō'hamātmē -

tyudayatu vaḥ sphuṭamēva cētasīti || 84.7 ||

865

sukharasaparimiśritō viyōgaḥ

kimapi purā'bhavaduddhavōpadēśaiḥ |

samabhavadamutaḥ paraṃ tu tāsāṃ

paramasukhaikyamayī bhavadvicintā || 84.8 ||

866

munivaranivahaistavātha pitrā

duritaśamāya śubhāni pṛcchamānaiḥ |

tvayi sati kimidaṃ śubhāntarairi -

tyuruhasitairapi yājitastadā'sau || 84.9 ||

867

sumahati yajanē vitāyamānē

pramuditamitrajanē sahaiva gōpāḥ |

yadujanamahitāstrimāsamātraṃ

bhavadanuṣaṅgarasaṃ purēva bhējuḥ || 84.10 ||

868

vyapagamasamayē samētya rādhāṃ

ḍṛḍhamupagūhya nirīkṣya vītakhēdām |

pramuditahṛdayaḥ puraṃ prayātaḥ

pavanapurēśvara pāhi māṃ gadēbhyaḥ || 84.11 ||

869

|| iti śrīmannārāyaṇīyē caturaśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcāśītitaṃ daśakam ॥

jarāsandhavadhavarṇanaṃ, rājasūyavarṇanaṃ ca
tatō magadhabhūbhṛtā ciranirōdhasaṅklēśitaṃ

śatāṣṭakayutāyutadvitayamīśa bhūmībhṛtām |
anāthaśaraṇāya tē kamapi pūruṣaṃ prāhiṇō -

dayācata sa māgadhakṣapaṇamēva kiṃ bhūyasā ॥ 85.1 ॥

870

yiyaśurabhimāgadhaṃ tadanu nāradōdīritā -

dyudhiṣṭhīramakhōdyamādubhayakāryaparyākulaḥ |
viruddhajayinō'dhvarādubhayasiddhīryuddhavē

śaśaṃsuṣi nijaiḥ samaṃ puramiyētha yaudhiṣṭhīrīm ॥ 85.2 ॥

871

aśēśadayitāyutē tvayi samāgatē dharmajō

vijitya sahaairmahīm bhavadapāṅgasaṃvardhitaiḥ |
śriyaṃ nirupamāṃ vahannahaha bhaktadāsāyitaṃ

bhavantamayi māgadhē prahitavān sabhīmārjunam ॥ 85.3 ॥

872

girivrajapuraṃ gatāstadanu dēva yūyaṃ trayō

yayāca samarōtsavaṃ dvijamiṣēṇa taṃ māgadham |
apūrṇasukṛtaṃ tvamuṃ pavanajēna saṅgrāmayan

nirīkṣya saha jiṣṇunā tvamapi rājayuddhvā

sthitaḥ ॥ 85.4 ॥ 873

- aśāntasamarōddhataṃ viṭapapāṭanāsaṃjñayā
nīpātya jarasassutaṃ pavanajēna niṣpāṭitam |
vimucya nṛpatīn mudā samanugṛhya bhaktiṃ parāṃ
didēśitha gatasprhānapi ca dharmaguptyai bhuvah || 85.5 ||* 874
- pracakruṣi yudhiṣṭhirē tadanu rājasūyādhvaram
prasannabhṛtakībhavatsakalarājakavyākulam |
tvamapyayi jagatpatē dvijapadāvanējādikaṃ
cakartha kimu kathyatē nṛpavarasya bhāgyōnnatiḥ || 85.6 ||* 875
- tataḥ savanakarmaṇi pravaramagryapūjāvidhiṃ
vicārya sahadēvavāganugataḥ sa dharmātmajaḥ |
vyadhata bhavatē mudā sadasi viśvabhūtātmanē
tadā sasuramānuṣaṃ bhuvanamēva tṛptiṃ dadhau || 85.7 ||* 876
- tataḥ sapadi cēdipō muninṛpēṣu tiṣṭhatsvahō
sabhājayati kō jaḍaḥ paśupadurdurūṭaṃ vaṭum |
iti tvayi sa durvacōvitatimudvamannāsanā -
dudāpatadudāyudhaḥ samapatannamuṃ pāṇḍavāḥ || 85.8 ||* 877
- nivārya nijapakṣagānabhimukhasya vidvēṣiṇa -
stvamēva jahṛṣē śīrō danujadāriṇā svāriṇā |
janustritayalabdhayā satatacintayā śuddhadhī -
stvayā sa paramēkatāmadhṛta yōgināṃ durlabhām || 85.9 ||* 878
- tataḥ sumahitē tvayā kratuvarē nirūḍhē janō
yayau jayati dharmajō jayati kṛṣṇa ityālanan |
khalaḥ sa tu suyōdhanō dhutamanāssapatnaśriyā
mayārpitasabhāmukhē sthalajalabhramādabhramīt || 85.10 ||* 879

tadā hasitamutthitaṃ drupadanandanābhīmayō -

rapāṅgakalayā vibhō kimapi tāvaduḥḥmbhayan |

dharābharanirākṛtau sapadi nāma bījaṃ vapan

janārdana marutpurīnilaya pāhi māmāmayāt || 85.11 ||

880

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcāśītitaṃ daśakaṃ samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaḍaśītitaṃ daśakam ॥

sālvādivadhavarṇanaṃ bhāratayuddhavarṇanaṃ ca

sālvō bhaiṣmīvivāhē yadubalavijita -

ścandracūḍādvimānaṃ

vindan saubhaṃ sa māyī tvayi vasati kurūṃ -

stvatpurīmabhyabhāṅkṣīt |

pradyumnastaṃ nirundhannikhilayadubhaṭai -

rnyagrahīdugravīryaṃ

tasyāmātyaṃ dyumantaṃ vyajani ca samaraḥ

saptaviṃśatyahāntaḥ ॥ 86.1 ॥

881

tāvattvaṃ rāmaśālī tvaritamupagataḥ

khaṇḍitaprāyasainyaṃ

saubhēsaṃ taṃ nyarundhāḥ sa ca kila gadayā

śārṅgamabhraṃśayattē |

māyātātaṃ vyahiṃsīdapi tava purata -

stattvayāpi kṣaṇārdhaṃ

nājñāyītyāhurēkē tadidamavamataṃ

vyāsa ēva nyaṣēdhīt ॥ 86.2 ॥

882

kṣiptvā saubhaṃ gadācūrṇitamudakanidhau

maṅkṣu sālvē'pi cakrē -

ṇōtkṛttē dantavakraḥ prasabhamabhipata -

nnabhyamuñcadgadāṃ tē |
kaumōdakyā hatō'sāvapi sukṛtanidhi -
ścaidyavatprāpadaikyam
sarvēśāmēṣa pūrvam tvayi dhṛta manasām
mōkṣaṇārthō'vatārah || 86.3 ||

883

tvayyāyātē'tha jātē kila kurusadasi
dyūtakē saṃyatāyāḥ
krandantyā yājñasēnyāḥ sakaruṇamakṛthā -
ścēlamālāmanantām |
annāntaprāptaśarvāṃśajamunicakita -
draupadī cintitō'tha
prāptaḥ śākānnamaśnan munigaṇamakṛthā -
str̥ptimantaṃ vanāntē || 86.4 ||

884

yuddhōdyōgē'tha mantrē milati sati vṛtaḥ
phalgunēna tvamēkaḥ
kauravyē dattasainyaḥ karipuramagamō
dautyakṛt pāṇḍavārtham |
bhīśmadrōṇādīmānyē tava khalu vacanē
dhikkṛtē kauravēṇa
vyāvṛṇvan viśvarūpaṃ munisadasi purīm
kṣōbhayitvāgatō'bhūḥ || 86.5 ||

885

jiṣṇōstvam kṛṣṇa sūtaḥ khalu samaramukhē
bandhughātē dayāluṃ
khinnaṃ taṃ vīkṣya vīraṃ kimidamayi sakhē
nitya ēkō'yamātmā |

kō vadhyaḥ kō'tra hantā tadiha vadhabhiyaṃ
prōjjhya mayyarpitātmā
dharmyaṃ yuddhaṃ carēti prakṛtīmanayathā
darśayan viśvarūpam || 86.6 ||

886

bhaktōttaṃsē'tha bhīṣmē tava dharaṇibhara -
kṣēpakṛtyaikasaktē
nityaṃ nityaṃ vibhindatyayutasamadhikaṃ
prāptasādē ca pārthē |
niśāstratvapratijñāṃ vijahadarivaraṃ
dhārayan krōdhaśālī -
vādhāvan prāñjaliṃ taṃ nataśirasamathō
vikṣya mōdādapāgāḥ || 86.7 ||

887

yuddhē drōṇasya hastisthiraraṇabhagada -
ttēritaṃ vaiṣṇavāstraṃ
vakṣasyādhatta cakrasthagitaravimahāḥ
prārdayatsindhurājam |
nāgāstrē karṇamuktē kṣitimavanamayan
kēvalaṃ kṛttamauliṃ
tatrē tatrāpi pārthaṃ kimiva nahi bhavān
pāṇḍavānāmākārṣīt || 86.8 ||

888

yuddhādau tīrthagāmī sa khalu haladharō
naimiśakṣētramṛccha -
nnapratyutthāyisūtakṣayakṛtatha sutam
tatpadē kalpayitvā |
yajñaghnaṃ balvalaṃ parvaṇi paridalayan

snātatīrthō raṇāntē
samprāptō bhīmaduryōdhanaraṇamaśamaṃ
vīkṣya yātaḥ purīṃ tē || 86.9 ||

889

saṃsuptadraupadēyakṣapaṇahatadhiyaṃ
drauṇimētya tvaduktyā
tanmuktaṃ brāhmamastraṃ samahr̥ta vijayō
mauliratnaṃ ca jahrē |
ucchityai pāṇḍavānāṃ punarapi ca viśa -
tyuttarāgarbhamastrē
rakṣannaṅguṣṭhamātraḥ kila jaṭharamagā -
ścakrapāṇirvibhō tvam || 86.10 ||

890

dharmaughaṃ dharmasūnōrabhidhadakhilaṃ
chandamṛtyussa bhīṣma -
stvāṃ paśyan bhaktibhūmnaiva hi sapadi yayau
niṣkalabrahmabhūyam |
saṃyājyāthāśvamēdhaistribhiratimahitai -
rdharmajaṃ pūrṇakāmaṃ
samprāptō dvārakāṃ tvaṃ pavanapurapatē
pāhi māṃ sarvarōgāt || 86.11 ||

891

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaḍaśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptāśītitaṃ daśakam ॥

kucēlōpākhyānam

kucēlanāmā bhavataḥ satīrthyatāṃ

gataḥ sa sāndīpanimandirē dvijaḥ |

tvadēkarāgēṇa dhanādinissprhō

dināni ninyē praśamī gṛhāśramī ॥ 87.1 ॥

892

samānaśīlā'pi tadīyavallabhā

tathaiva nō cittajayaṃ samēyuṣī |

kadācidūcē bata vṛttilabdhayē

ramāpatiḥ kiṃ na sakhā niṣēvyatē ॥ 87.2 ॥

893

itīritō'yam priyayā kṣudhārtayā

jugupsamānō'pi dhanē madāvahē |

tadā tvadālōkanakautukādyayau

vahan paṭāntē pṛthukānupāyanam ॥ 87.3 ॥

894

gatō'yamāścaryamayīṃ bhavatpurīṃ

gṛhēṣu śaiibyābhavanaṃ samēyivān |

praviśya vaikuṅṭhamivāpa nirvṛtiṃ

tavātisambhāvanayā tu kiṃ punaḥ ॥ 87.4 ॥

895

prapūjitaṃ taṃ priyayā ca vījitaṃ

karē gṛhītvā'kathayaḥ purākṛtam |

<i>yadindhanārthaṃ gurudāracōditai - rapartuvarṣaṃ tadamarṣi kānanē 87.5 </i>	896
<i>trapājuṣō'smāt pṛthukaṃ balādatha pragṛhya muṣṭau sakṛtāsitē tvayā kṛtaṃ kṛtaṃ nanviyatēti saṃbhramā - dramā kilōpētya karaṃ rurōdha tē 87.6 </i>	897
<i>bhaktēṣu bhaktēna sa mānitastvayā purīṃ vasannēkaniśāṃ mahāsukham batāparēdyurdraṇaṃ vinā yayau vicitrarūpastava khalvanugrahaḥ 87.7 </i>	898
<i>yadi hyayāciṣyamadāsyadacyutō vadāmi bhāryāṃ kimiti vrajannasau tvaduktililāsmitamagnadhīḥ punaḥ kramādapaśyanmaṇidīpramālayam 87.8 </i>	899
<i>kiṃ mārgavibhraṃśa iti bhraman kṣaṇaṃ gṛhaṃ praviṣṭaḥ sa dadarśa vallabhām sakhīparītāṃ maṇihēmabhūṣitāṃ bubōdha ca tvatkaruṇāṃ mahādbhutām 87.9 </i>	900
<i>sa ratnaśālāsu vasannapi svayaṃ samunnamadbhaktibharō'mṛtaṃ yayau tvamēvamāpūritabhaktavāñchitō marutpurādhīśa harasva mē gadān 87.10 </i>	901
<p> iti śrīmannārāyaṇīyē saptāśītitaṃ daśakam samāptam </p>	

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭāśītitaṃ daśakam ॥

santānagōpālōpākhyānam

prāgēvācāryaputrāḥṛtiniśamanayā

svīyaṣaṭsūnuvīkṣāṃ

kāṅkṣantyā māturuktyā sutalabhuvī baliṃ

prāpya tēnārcitastvam |

dhātuḥ śāpāddhirāṇyānvitakaśipu bhavān

śaurijān kaṃsabhagnā -

nānīyainān pradarśya svapadamanayathāḥ

pūrvaputrān marīcēḥ ॥ 88.1 ॥

902

śrutadēva iti śrutam dvijēndram

bahulāśvam nṛpatiṃ ca bhaktipūrṇam |

yugapattvamanugrahītukāmō

mīthilāṃ prāpitha tāpasaiḥ samētaḥ ॥ 88.2 ॥

903

gacchan dvimūrtirubhayōryugapannikēta -

mēkēna bhūrivibhavairvihitōpacāraḥ |

anyēna taddinabhṛtaiśca phalaudanādyai -

stulyaṃ prasēditha dadātha ca muktimābhyām ॥ 88.3 ॥

904

bhūyō'tha dvāravatyāṃ dvijatanayamṛtiṃ

tatpralāpānapi tvam

kō vā daivam nirundhyāditi kila kathayan

viśvavōḍhā'pyasōḍhāḥ |
jiṣṇōrgarvaṃ vinētum tvayi manujadhiyā
kuṅṭhitāṃ cāsyā buddhiṃ
tattvārūḍhāṃ vidhātum paramatamapada -
prēkṣaṇēnēti manyē || 88.4 ||

905

naṣṭā aṣṭāsyā putrāḥ punarapi tava tū -
pēkṣayā kaṣṭavādaḥ
spaṣṭō jātō janānāmatha tadavasare
dvārakāmāpa pārthaḥ |
maitryā tatrōṣitō'sau navamasutamṛtau
vipravaryaprarōdaṃ
śrutvā cakrē pratijñāmanupahṛtasutaḥ
sannivēkṣyē kṛśānum || 88.5 ||

906

mānī sa tvāmapṛṣṭvā dvijanilayagatō
bāṇajālairmahāstraiḥ
rundhānaḥ sūtigēhaṃ punarapi sahasā
dṛṣṭanaṣṭē kumārē |
yāmyāmaindrīm tathā'nyāḥ suravarānagarī -
rvidyayā'sādya sadyō
mōghōdyōgaḥ paṭiṣyan hutabhuji bhavatā
sasmitaṃ vāritō'bhūt || 88.6 ||

907

sārdhaṃ tēna praticīm diśamatijavinā
syandanēnābhiyātō
lōkālōkaṃ vyatīstimirabharamathō
cakradhāmnā nirundhan |

cakrāṃśukliṣṭadrṣṭiṃ sthitamatha vijayaṃ

paśya paśyēti vārāṃ

pārē tvaṃ prādadarśaḥ kimapi hi tamasāṃ

dūradūraṃ padaṃ tē || 88.7 ||

908

tatrāsīnaṃ bhujāṅgādhipaśayanatalē

divyabhūṣāyudhādyai -

rāvītaṃ pītacēlaṃ pratinavajalada -

śyāmalaṃ śrīmadaṅgam |

mūrtīnāmīsitāraṃ paramiha tisṛṇā -

mēkamarthaṃ śrutīnāṃ

tvāmēva tvaṃ parātman priyasakhasahitō

nēmitha kṣēmarūpam || 88.8 ||

909

yuvāṃ māmēva dvāvadhikavivṛtāntarhitatayā

vibhinnau sandraṣṭuṃ svayamahamahārṣaṃ dvijasutān |

nayētaṃ drāgētāniti khalu vitīrṇān punaramūn

dvijāyādāyādāḥ praṇutamahimā pāṇḍujanuṣā || 88.9 ||

910

ēvaṃ nānāvihārairjagadabhiramayān

vṛṣṇivaṃśaṃ prapuṣṇa -

nnījānō yajñabhēdairatulavihṛtibhiḥ

prīṇayannēṇanētrāḥ |

bhūbhāraḥkṣēpadambhāt padakamalajuṣāṃ

mōkṣaṇāyāvatīrṇaḥ

pūrṇaṃ brahmaiva sākṣādyaduṣu manujatā -

rūṣitastvaṃ vyalāsīḥ || 88.10 ||

911

prāyēṇa dvāravatyāmaṃvṛtadayi tadā
nāradastvadrāsārdra -
stasmāllēbhē kadācitkhalu sukṛtanidhi -
stvatpitā tattvabōdham |
bhaktānāmagrayāyī sa ca khalu matimā -
nuddhavastvatta ēva
prāptō vijñānasāraṃ sa kila janahitā -
yādhunā'stē badaryām || 88.11 ||

912

sō'yaṃ kṛṣṇāvatārō jayati tava vibhō
yatra sauhārdabhīti -
snēhadvēṣānurāgaprabhṛtibhiratulai -
raśramairyōgabhedaiḥ |
ārtiṃ tīrtvā samastāmamṛtapadamagu -
ssarvataḥ sarvalōkāḥ
sa tvaṃ viśvārtiśāntyai pavanapurapatē
bhaktipūrtyai ca bhūyāḥ || 88.12 ||

913

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭāśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnanavatitamam daśakam ॥

vṛkāsuraavadhavarṇanam

ramājānē jānē yadiha tava bhaktēṣu vibhavō

na sadyassampadyastadiha madakṛttvādaśaminām |

praśāntim kṛtvaiva pradiśasi tataḥ kāmamakhilam

praśāntēṣu kṣipram na khalu bhavadīyē cyutikathā || 89.1 ||

914

sadyaḥ prasādaruṣitān vidhiśaṅkarādīn

kēcidvibhō nijaguṇānugūṇam bhajantaḥ |

bhraṣṭā bhavanti bata kaṣṭamadīrghadṛṣṭyā

spaṣṭam vṛkāsura udāharaṇam kilāsmīn || 89.2 ||

915

śakunijaḥ sa tu nāradamēkadā

tvaritatōṣamapṛcchadadhīśvaram |

sa ca didēśa girīśamupāsituṃ

na tu bhavantamabandhumasādhuṣu || 89.3 ||

916

tapastaptvā ghōram sa khalu kupitaḥ saptamadinē

śiraḥ chitvā sadyaḥ puraharamupasthāpya purataḥ |

atikṣudram raudram śirasi karadānēna nidhanam

jagannāthādvavrē bhavati vimukhānām kva śubhadhīḥ || 89.4 ||

917

mōktāram bandhamuktō hariṇapatiriva

prādravatsō'tha rudram

daityādbhītyā sma dēvō diśi diśi valatē
pr̥ṣṭhatō dattadr̥ṣṭih |
tūṣṇīkē sarvalōkē tava padamadhīrō -
kṣyantamudvikṣya śarvaṃ
dūrādēvāgratastvam paṭuvaṭuvapuṣā
tasthiṣē dānavāya || 89.5 ||

918

bhadraṃ tē śākunēya bhramasi kimadhunā
tvam piśācasya vācā
sandēhaścēnmauktāu tava kimu na karō -
syaṅgulīmaṅga maulau |
itthaṃ tvadvākyamūḍhaḥ śīrasi kṛtakaraḥ
sō'patacchinnapātaṃ
bhraṃsō hyēvaṃ parōpāsiturapi ca gatiḥ
sūlinō'pi tvamēva || 89.6 ||

919

bhṛgum kila sarasvatīnikaṭavāsinastāpasā -
strimūrtiṣu samādiśannadhikasattvatām vēditum |
ayaṃ punaranādarāduditaruddharōṣē vidhau
harē'pi ca jihīṃsiṣau girijayā dhṛtē

tvāmagāt || 89.7 || 920

suptaṃ ramāṅkabhuvi paṅkajalōcanaṃ tvāṃ
viprē vinighnati padēna mudōtthitastvam |
sarvaṃ kṣamasva munivarya bhavēt sadā mē
tvatpādacihnamiha bhūṣaṇamityavādīḥ || 89.8 ||

921

niścītya tē ca sudṛḍhaṃ tvayi baddhabhāvāḥ
sārasvatā munivarā dadhirē vimōkṣam |

tvāmēvamacyuta punaścyutidōśahīnaṃ

sattvōccayaikatanumēva vayaṃ bhajāmaḥ || 89.9 ||

922

jagatsṛṣṭyādau tvāṃ nigamanivahairvandibhiriva

stutaṃ viṣṇō saccitparamarasanirdvaitavapuṣam |

parātmānaṃ bhūman paśupavanitābhāgyanivahaṃ

parītāpaśrāntyai pavanapuravāsin paribhajē || 89.10 ||

923

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnavatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē navatitamam daśakam ॥

āgamādīnām paramatātparyanirūpaṇam

vṛkabhṛgumunimōhinyambarīṣādivṛttē -

śvayi tava hi mahattvaṃ sarvaśarvādijaitram |
sthitamiha paramātman niṣkalārvāgabhinnaṃ
kimapi yadavabhātaṃ taddhi rūpaṃ tavaiva || 90.1 ||

924

mūrtitrāyēśvarasadāśivapañcakaṃ yat

prāhuḥ parātmavapurēva sadāśivō'smin |
tatrēśvarastu sa vikuṅṭhapadastvamēva
tritvaṃ punarbhajasi satyapadē tribhāgē || 90.2 ||

925

tatrāpi sāttvikatanuṃ tava viṣṇumāhu -

rdhātā tu sattvaviralō rajasaiva pūrṇaḥ |
sattvōtkāṭatvamapi cāsti tamōvikāra -
cēṣṭādikaṃ ca tava śaṅkaranāmnī mūrtau || 90.3 ||

926

taṃ ca trimūrtyatigataṃ parapūruṣaṃ tvāṃ

śarvātmanāpi khalu sarvamayatvahētōḥ |
śaṃsantyupāsanavidhau tadapi svatastu
tvadrūpamityatidṛḍhaṃ bahu naḥ pramāṇam || 90.4 ||

927

śrīśaṅkarō'pi bhagavān sakalēṣu tāva -

ttvāmēva mānayati yō na hi pakṣapātī |

<i>tvanniṣṭhamēva sa hi nāmasahasrakādi vyākhyat bhavatstutiparaśca gatiṃ gatō'ntē 90.5 </i>	928
<i>mūrtitrāyātīgāmuṅvāca ca mantrasāstra - syādau kalāyasuṣamaṃ sakalēśvaram dhyānam ca niṣkalamasau praṇavē khalūktvā tvāmēva tatra sakalam nijagāda nānyam 90.6 </i>	929
<i>samastasārē ca purāṇasaṅgrahē viśaṃśayaṃ tvaṃmahimaiva varṇyatē trimūrtiyuksatyapadatribhāgataḥ param padaṃ tē kathitam na sūlinaḥ 90.7 </i>	930
<i>yat brāhmakalpa iha bhāgavatadvitīya - skandhōditam vapuranāvṛtamīsa dhātrē tasyaiva nāma hariśarvamukham jagāda śrīmādhavaḥ śivaparō'pi purāṇasārē 90.8 </i>	931
<i>yē svaprakṛtyanugūṇā giriśam bhajantē tēśam phalam hi dṛḍhayaiva tadīyabhaktyā vyāsō hi tēna kṛtavānadhikārihētōḥ skāndādikēṣu tava hānīvacō'rthavādaiḥ 90.9 </i>	932
<i>bhūtārthakīrtiranuvādaviruddhavādau trēdhārthavādāgatayaḥ khalu rōcanārthāḥ skāndādikēṣu bahavō'tra viruddhavādā - stvattāmasattvapari bhūtyupaśikṣaṇādyāḥ 90.10 </i>	933
<i>yat kiñcidapyaviduṣā'pi vibhō mayōktaṃ tanmantrasāstravacanādyabhidṛṣṭamēva </i>	

vyāsōktisāramayabhāgavatōpagīta

klēśān vidhūya kuru bhaktibharaṃ parātman || 90.11 ||

934

|| iti śrīmannārāyaṇīyē navatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkanavatitamam daśakam ॥

bhaktisvarūpavarṇanam

śrīkr̥ṣṇa tvatpadōpāsanamabhayatamaṃ

baddhamithyārthadr̥ṣṭē -

rmartyasyārtasya manyē vyapasarati bhayaṃ

yēna sarvātmanaiva |

yattāvat tvatpraṇītāniha bhajanavidhī -

nāsthitō mōhamārgē

dhāvannapyāvṛtākṣaḥ skhalati na kuhaci -

ddēvadēvākhilātman ॥ 91.1 ॥

935

bhūman kāyēna vācā muhurapi manasā

tvadbalaprēritātmā

yadyat kurvē samastaṃ tadiha paratarē

tvayyasāvarpayāmi |

jātyāpīha śvapākastvayi nihitamaṃ

karmavāgindriyārtha -

prāṇō viśvaṃ punītē na tu vimukhamaṇā -

stvatpadādvipravaryaḥ ॥ 91.2 ॥

936

bhītirnāma dvitīyādbhavati nanu maṃ

kalpitaṃ ca dvitīyaṃ

tēnaikyābhyāsaśīlō hṛdayamiha yathā -

śakti buddhyā nirundhyām |
māyāviddhē tu tasmin punarapi na tathā
bhāti māyādhināthaṃ
taṃ tvāṃ bhaktyā mahatyā satatamanubhaja -
nnīśa bhītiṃ vijahyām || 91.3 ||

937

bhaktērutpattivṛddhī tava caraṇajuṣām
saṅgamēnaiva puṃsā -
māsādyē puṇyabhājāṃ śriya iva jagati
śrīmatāṃ saṅgamēna |
tatsaṅgō dēva bhūyānmama khalu satataṃ
tanmukhādunmiṣadbhi -
stvanmāhātmyaprakārairbhavati ca sudṛḍhā
bhaktiruddhūtapāpā || 91.4 ||

938

śrēyōmārgēṣu bhaktāvadhikabahumati -
rjanmakarmāṇi bhūyō
gāyan kṣēmāṇi nāmānyapi tadubhayataḥ
pradrutaṃ pradrutātmā |
udyaddhāsaḥ kadācit kuhacidapi rudan
kvāpi garjan pragāya -
nnunmādīva pranṛtyannayi kuru karuṇāṃ
lōkabāhyaścarēyam || 91.5 ||

939

bhūtānyētāni bhūtātmakamapi sakalaṃ
pakṣimatsyān mṛgādīn
martyān mitrāṇi śatrūnapi yamitamati -
stvanmayānyānamāni |

tvatsēvāyāṃ hi sidhyēnmama tava kṛpayā
bhaktidārḍhyaṃ virāga -
stvattattvasyāvabōdhō'pi ca bhuvanapatē
yatnabhēdaṃ vinaiva || 91.6 ||

940

nō muhyan kṣutṛḍādyairbhavasaraṇibhavai -
stvannilīnāśayatvā -
ccintāsātatyāśālī niṃṣalavamapi
tvatpadādaprakampaḥ |
iṣṭāniṣṭēṣu tuṣṭivyaśanavirahitō
māyikatvāvabōdhā -
jyōtsnābhīstvanakhēndōradhikaśīsiritē -
nātmanā sañcarēyam || 91.7 ||

941

bhūtēṣvēṣu tvadaikyasmṛtisamadhigatau
nādhikārō'dhunā cē -
ttvatprēma tvatkamaitrī jaḍamatiṣu kṛpā
dviṣu bhūyādupēkṣā |
arcāyāṃ vā samarcākutukamurutara -
śraddhayā vardhatāṃ mē
tvatsaṃsēvī tathāpi drutamupalabhatē
bhaktalōkōttamatvam || 91.8 ||

942

āvṛtya tvatsvarūpaṃ kṣitijalamarudā -
dyātmanā vikṣipantī
jīvān bhūyiṣṭhakarmāvalivivaśagatīn
duḥkhajālē kṣipantī |
tvanmāyā mābhibhūnmāmayi bhuvanapatē

kalpatē tatpraśāntyai
tvatpādē bhaktirēvētyavadadayi vibhō
siddhayōgī prabuddhaḥ || 91.9 ||

943

duḥkhānyālōkya jantuṣvalamuditavivē -
kō'hamācāryavaryā -
llabdhvā tvadrūpatattvaṃ guṇacaritakathā -
dyudbhavadbhaktibhūmā |
māyāmēnāṃ taritvā paramasukhamayē
tvatpadē mōditāhē
tasyāyaṃ pūrvaraṅgaḥ pavanapurapatē
nāśayāsēṣarōgān || 91.10 ||

944

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkanavatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvinavatitamam daśakam ॥

karmamiśrabhaktisvarūpavarṇanam

vēdaissarvāṇi karmāṇyaphalaparayatayā

varṇitānīti buddhvā

tāni tvayyarpitānyēva hi samanucaran

yāni naiṣkarmyamīśa |

mā bhūdvēdairniṣiddhē kuhacidapi manaḥ

karmavācāṃ pravṛtti -

rdurvarjaṃ cēdavāptaṃ tadapi khalu bhava -

tyarpayē citprakāśē ॥ 92.1 ॥

945

yastvanyaḥ karmayōgastava bhajanamaya -

statra cābhīṣṭamūrtiṃ

hr̥dyāṃ sattvaikarūpāṃ dṛṣadi hr̥di mṛdi

kvāpi vā bhāvayitvā |

puṣpairgandhairnivēdyairapi ca viracitaiḥ

śaktitō bhaktipūtai -

rnityaṃ varyāṃ saparyāṃ vidadhadayi vibhō

tvatprasādaṃ bhajēyam ॥ 92.2 ॥

946

strīśūdrāstvatkathādiśravaṇavirahitā

āsatāṃ tē dayārḥā -

stvatpādāsannayātān dvijakulajanuṣō

hanta śōcāmyaśāntān |
vr̥ttiyartham tē yajantō bahukathitamapi
tvāmanākarṇayantō
dr̥ptā vidyābhijātyaiḥ kimu na vidadhatē
tādr̥śam mā kṛthā mām || 92.3 ||

947

pāpō'yaṃ kṛṣṇarāmētyabhilapati nijam
gūhitum duścaritram
nirlajjasyāsyā vācā bahutarakathanī -
yāni mē vighnitāni |
bhrātā mē vandhyaśīlō bhajati kila sadā
viṣṇumittham budhāmstē
nindantyuccairhasanti tvayi nihitamatiṃ -
stādr̥śam mā kṛthā mām || 92.4 ||

948

śvētacchāyaṃ kṛtē tvāṃ munivaravapuṣam
prīṇayantē tapōbhi -
strētāyāṃ sruksruvādyaṅkitamaruṇatanum
yajñarūpaṃ yajantē |
sēvantē tantramārgairvilasadarigadam
dvāparē śyāmalāṅgam
nīlam saṅkīrtanādyairiha kalisamayē
mānuṣāstvāṃ bhajantē || 92.5 ||

949

sō'yaṃ kālēyakālō jayati muraripō
yatra saṅkīrtanādyai -
rniryatnairēva mārgairakhilada na cirā -
ttvatprasādam bhajantē |

jātāstrētākṛtādāvapi hi kila kalau
sambhavaṃ kāmayantē
daivāttatraiva jātān viṣayaviṣarasai -
rmā vibhō vañcayāsmān || 92.6 ||

950

bhaktāstāvāt kalau syurdramilabhuvi tatō
bhūriśastatra cōccaiḥ
kāvēriṃ tāmraparṇīmanu kila kṛtamā -
lāṃ ca puṇyāṃ praticīm |
hā māmapyētadantarbhavamapi ca vibhō
kiñcidañcadrasaṃ tva -
yyāsāpāsairnibadhya bhramaya na bhagavan
pūraya tvanniṣēvām || 92.7 ||

951

drṣṭvā dharmadruhaṃ taṃ kalimapakarūṇaṃ
prāṇmahīkṣit parīkṣi -
ddhantuṃ vyākṛṣṭakhadgō'pi na vinihatavān
sāravēdī guṇāṃśāt |
tvatsēvādyāśu sidhyēdasadiha na tathā
tvatparē caiṣa bhīru -
ryattu prāgēva rōgādibhirapaharatē
tatra hā śikṣayainam || 92.8 ||

952

gaṅgā gītā ca gāyatryapi ca tulasikā
gōpikācandanaṃ tat
sālagrāmābhipūjā parapurūṣa tathai -
kādaśī nāmavarṇāḥ |
ētānyaṣṭāpyayatnānyayi kalisamayē

tvatprasādapravṛddhyā
kṣipram muktipradānītyabhidadhurṣaya -
stēṣu mām sajjayēthāḥ || 92.9 ||

953

dēvarṣiṇām piṭṛṇāmapi na punarṛṇī
kiṅkarō vā sa bhūman
yō'sau sarvātmanā tvām śaraṇamupagata -
ssarvakṛtyāni hitvā |
tasyōtpannam vikarmāpyakhilamapanuda -
syēva cittasthitastvam
tanmē pāpōtthatāpān pavanapurapatē
rundhi bhaktim praṇīyāḥ || 92.10 ||

954

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvinavatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē trinavatitamam daśakam ॥

guruśikṣāvarṇanam

bandhusnēmaṁ vijahyāṁ tava hi karuṇayā

tvayyupāvēśitātmā

sarvaṁ tyaktvā carēyaṁ sakalamapi jaga -

dvīkṣya māyāvilāsam |

nānātvādbhrāntijanyāt sati khalu guṇadō -

ṣāvabōdhē vidhīrvā

vyāsēdhō vā kathaṁ tau tvayi nihitamatē -

rvītavaīṣamyabuddhēḥ ॥ 93.1 ॥

955

kṣuttrṣṇālōpamātrē satatakṛtadhiyō

jantavaḥ santyanantā -

stēbhyō vijñānavattvāt puruṣa iha vara -

stajjanirdurlabhaiva |

tatrāpyātmātmanaḥ syātsuhṛdapi ca ripu -

ryastvayī nyastacētā -

stāpōcchittērupāyaṁ smarati sa hi suhṛt

svātmavairī tatō'nyaḥ ॥ 93.2 ॥

956

tvatkāruṇyē pravṛttē ka iva nahi guru -

rlōkavṛttē'pi bhūman

sarvākrāntāpi bhūmirnahi calati tata -

ssatkṣamāṃ śikṣayēyam |
gr̥hṇīyāmīśa tattadviṣayaparicayē -
'pyaprasaktiṃ samīrāt
vyāptatvañcātmanō mē gaganaguruvaśā -
dbhātu nirlēpatā ca || 93.3 ||

957

svacchaḥ syāṃ pāvanō'haṃ madhura udakava -
dvahnivanmā sma gr̥hṇām
sarvānnīnō'pi dōṣaṃ taruṣu tamiva māṃ
sarvabhūtēṣvavēyām |
puṣṭirnaṣṭiḥ kalānām śāsina iva tanō -
rnātmanō'stīti vidyām
tōyādivyastamārtāṇḍavadapi ca tanu -
śvēkatām tvatprasādāt || 93.4 ||

958

snēhādvvyādhāttaputrapraṇayamṛtakapō -
tāyitō mā sma bhūvaṃ
prāptaṃ prāśnan saḥēya kṣudhamapi śayuvat
sindhuvatsyāmagādhaḥ |
mā paptaṃ yōśidādu śikhini śalabhavat
bhṛṅgavat sārabhāgī
bhūyāsaṃ kintu tadvaddhanacayanavaśā -
nmāhamīśa praṇēśam || 93.5 ||

959

mā baddhyāsaṃ taruṇyā gaja iva vaśayā
nārjayēyaṃ dhanaughaṃ
hartānyastaṃ hi mādhvīhara iva mṛgava -
nmā muhaṃ grāmyagītaiḥ |

nātyāsajjēya bhōjyē jhaṣa iva baḍisē
piṅgalāvannirāśaḥ
supyāṃ bhartavyayōgāt kurara iva vibhō
sāmiṣō'nyairna hanyai || 93.6 ||

960

vartēya tyaktamānaḥ sukhamatisīsuva -
nnissahāyaścarēyaṃ
kanyāyā ēkaśēṣō valaya iva vibhō
varjitānyōnyaghōṣaḥ |
tvaccittō nāvabuddhyai paramiṣukṛdiva
kṣmābhṛdāyānaghōṣaṃ
gēhēṣvanyapraṇītēṣvahiriva nivasā -
nyundurōrmandirēṣu || 93.7 ||

961

tvayyēva tvatkr̥taṃ tvaṃ kṣapayasi jagadi -
tyūrṇanābhāt pratīyāṃ
tvaccintā tvatsvarūpaṃ kuruta iti dṛḍhaṃ
śikṣayē pēśakārāt |
viḍbhasmātmā ca dēhō bhavati guruvarō
yō vivēkaṃ viraktiṃ
dhattē sañcintyamānō mama tu bahurujā -
pīḍitō'yaṃ viśēṣāt || 93.8 ||

962

hī hī mē dēhamōhaṃ tyaja pavanapurā -
dhīsa yatprēmahētō -
rgēhē vittē kalatrādiṣu ca vivaśitā -
stvatpadaṃ vismaranti |
sō'yaṃ vahnēśśunō vā paramiha parata -

*ssāmprataṃ cākṣikarṇa -
tvagjihvādyā vikarṣantyavaśamata itaḥ
kō'pi na tvatpadābjē || 93.9 ||*

963

*durvārō dēhamōhō yadi punaradhunā
tarhi niśśēṣarōgān
hṛtvā bhaktiṃ draḍhiṣṭhām kuru tava padapa -
ṅkēruhē paṅkajākṣa |
nūnaṃ nānābhavāntē samadhigatamimaṃ
muktidaṃ vipradēhaṃ
kṣudrē hā hanta mā mā kṣīpa viṣayarasē
pāhi māṃ mārutēśa || 93.10 ||*

964

|| iti śrīmannārāyaṇīyē trinavatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē caturnavatitamaḥ daśakam ॥

tatvajñānōtpattiprakāraṇaṇaṃ,

bandhamōkṣasvarūpavarṇanaṃ, bhaktiprārthanāvarṇanaṃ ca

śuddhā niṣkāmadharmaiḥ pravaragurugirā

tatsvarūpaṃ paraṃ tē

śuddhaṃ dēhēndriyādīvyapagatamakhila -

vyāptamāvēdayantē |

nānātvasthaulyakārśyādi tu guṇajavapu -

ssaṅgatō'dhyāsitaṃ tē

vahnērdāruprabhēdēṣviva mahadaṇutā -

dīptatāśāntatādi ॥ 94.1 ॥

965

ācāryākhyādharasthāraṇisamanumila -

cchiṣyarūpōttarāra -

nyāvēdhōdbhāsītēna sphuṭataraparibō -

dhāgninā dahyamānē |

karmālivāsanātatkṛtatanubhuvana -

bhrāntikāntārapūrē

dāhyābhāvēna vidyāśikhini ca viratē

tvanmayī khalvavasthā ॥ 94.2 ॥

966

ēvaṃ tvatprāptitō'nyō nahi khalu nikhila -

klēśahānērupāyō

naikāntātyantikāstē kṛṣivadagadaṣād -
guṇyaṣaḍkarmayōgāḥ |
durvaikalyairakalyā api nigamapathā -
statphalānyapyavāptā
mattāstvāṃ viśmarantaḥ prasajati patanē
yāntyanantān viṣādān || 94.3 ||

967

tvallōkādanyalōkaḥ kvanu bhayarahitō
yat parārdhadvayāntē
tvadbhītassatyalōkē'pi na sukhavasatiḥ
padmabhūḥ padmanābha |
ēvaṃ bhāvē tvadharmārjitabahutamasāṃ
kā kathā nārakāṇām
tanmē tvaṃ chindhi bandhaṃ varada kṛpaṇaba -
ndhō kṛpāpūrasindhō || 94.4 ||

968

yāthārthyāttvanmayasyaiva hi mama na vibhō
vastutō bandhamōkṣau
māyāvidyātanubhyāṃ tava tu viracitau
svapnabōdhōpamau tau |
baddhē jīvadvimuktiṃ gatavati ca bhidā
tāvatī tāvadēkō
bhuñktē dēhadrumasthō viṣayaphalarasā -
nnāparō nirvyathātmā || 94.5 ||

969

jīvanmuktatvamēvaṃvidhamiti vacasā
kiṃ phalaṃ dūradūrē
tannāmāsuddhabuddhērna ca laghu manasa -

śśōdhanam bhaktitō'nyat |
tanmē viṣṇō kṛṣīṣṭhāstvayi kṛtasakala -
prārpaṇam bhaktibhāram
yēna syām maṅkṣu kiñcidguruvacanamila -
ttvatprabōdhastvadātmā || 94.6 ||

970

śabdabrahmaṇyapīha prayatitamanasa -
stvām na jānanti kēcit
kaṣṭam vandhyaśramāstē cirataramiha gām
bibhratē niṣprasūtim |
yasyām viśvābhirāmāssakalamalaharā
divyalīlavatārāḥ
saccitsāndram ca rūpam tava na nigaditam
tām na vācam bhriyāsam || 94.7 ||

971

yō yāvān yādṛśō vā tvamiti kimapi nai -
vāvagacchāmi bhūma -
nnēvañcānanyabhāvastvadanubhajanamē -
vādriyē caidyavairin |
tvallīṅgānām tvadaṅghripriyajanasadasām
darśanasparśanādi -
rbhūyānmē tvatprapūjānatinutiguṇaka -
rmānukīrtyādarō'pi || 94.8 ||

972

yadyallabhyēta tattattava samupahṛtam
dēva dāsō'smi tē'ham
tvadgēhōnmārjanādyam bhavatu mama muhuḥ
karma nirmāyamēva |

sūryāgnibrāhmaṇātmādiṣu lasitacatu -
rbāhumārādhayē tvāṃ
tvatprēmārdratvarūpō mama satatamabhi -
ṣyandatāṃ bhaktiyōgaḥ || 94.9 ||

973

aikyaṃ tē dānahōmavrataniyamatapa -
ssāṅkhyayōgairdurāpaṃ
tvatsaṅgēnaiva gōpyaḥ kila sukṛtitamāḥ
prāpurānandasāndram |
bhaktēṣvanyēṣu bhūyassvapi bahumanuṣē
bhaktimēva tvamāsāṃ
tanmē tvadbhaktimēva draḍhaya hara gadān
kṛṣṇa vātālayēśa || 94.10 ||

974

|| iti śrīmannārāyaṇīyē caturnavatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcanavatitamam daśakam ॥

kaivalyasiddhiprakāraṇanam

ādau hairaṇyagarbhīṃ tanumavikalajī -

vātmikāmāsthitastvaṃ

jīvatvaṃ prāpya māyāguṇagaṇakhacitō

vartasē viśvayōnē |

tatrōdvṛddhēna sattvēna tu guṇayugalaṃ

bhaktibhāvaṃ gatēna

chitvā sattvaṃ ca hitvā punaranupahitō

vartitāhē tvamēva ॥ 95.1 ॥

975

sattvōnmēṣāt kadācit khalu viṣayarasē

dōṣabōdhē'pi bhūman

bhūyō'pyeṣu pravṛttissatamasi rajasi

prōddhatē durnivārā |

cittaṃ tāvadguṇāśca grathitamihā mitha -

stāni sarvāṇi rōddhuṃ

turyē tvayyēkabhaktiśśaraṇamiti bhavān

haṃsarūpī nyagādīt ॥ 95.2 ॥

976

santi śrēyāṃsi bhūyāṃsyapi rucibhidayā

karmaṇāṃ nirmitāni

kṣudrānandāśca sāntā bahavidhagatayaḥ

kṛṣṇa tēbhyō bhavēyuh |
tvam cācakhyātha sakhyē nanu mahitatamām
śrēyasām bhaktimēkām
tvadbhaktyānandatulyaḥ khalu viṣayajuṣām
sammadaḥ kēna vā syāt || 95.3 ||

977

tvadbhaktyā tuṣṭabuddhēḥ sukhamiha caratō
vicyutāsasya cāsāḥ
sarvāḥ syuḥ saukhyamayyaḥ salilakuharaga -
syēva tōyaikamayyaḥ |
sō'yaṁ khalvindralōkaṁ kamalajabhavanam
yōgasiddhīśca hr̥dyāḥ
nākāṅkṣatyētadāstām svayamanupatitē
mōkṣasaukhyē'pyanīhaḥ || 95.4 ||

978

tvadbhaktō bādhyamānō'pi ca viṣayarasai -
rindriyāsāntihētō -
rbhaktyaivākramyamāṇaiḥ punarapi khalu tai -
rdurbalairnābhijayyaḥ |
saptārcirdīpitārcirdahati kila yathā
bhūridāruprapañcam
tvadbhaktyōghē tathaiva pradahati duritam
durmadaḥ kvēndriyāṇām || 95.5 ||

979

cittārdrībhāvamuccairvapuṣi ca pulakam
harṣabāṣpaṁ ca hitvā
cittam śuddhyētkatham vā kimu bahutapasā
vidyayā vītabhaktēḥ |

tvadgāthāsvādasiddhāñjanasatatamarī -
mṛjyamānō'yamātmā
cakṣurvāt tattvasūkṣmaṃ bhajati na tu tathā -
bhyastayā tarkakōṭyā || 95.6 ||

980

dhyānaṃ tē śīlayēyaṃ samatanusukhaba -
ddhāsanō nāsikāgra -
nyastākṣaḥ pūrakādyairjitapavanapatha -
ścittapadmaṃ tvavāñcam |
ūrdhvāgraṃ bhāvayitvā ravividhuśikhinaḥ
saṃvicintyōpariṣṭāt
tatrasthaṃ bhāvayē tvāṃ sajalajaladhara -
śyāmalaṃ kōmalāṅgam || 95.7 ||

981

ānīlaślakṣṇakēśaṃ jvalitamakarasa -
tkuṇḍalaṃ mandahāsa -
syandārdraṃ kaustubhaśrīparigatavanamā -
lōruhārābhirāmam |
śrīvatsāṅkaṃ subāhuṃ mṛdulasadudaraṃ
kāñcanacchāyacēlaṃ
cārusniḡdhōrumambhōruhalalitapadaṃ
bhāvayē'haṃ bhavantam || 95.8 ||

982

sarvāṅgēṣvaṅga raṅgatkutukamati muhu -
rdhārayannīśa cittaṃ
tatrāpyēkatra yuñjē vadanasarasijē
sundarē mandahāsē |
tatrālīnaṃ tu cētaḥ paramasukhacida -

*dvaitarūpē vitanva -
nnanyannō cintayēyaṃ muhuriti samupā -
rūḍhayōgō bhavēyam || 95.9 ||*

983

*itthaṃ tvaddhyānayōgē sati punaraṇimā -
dyaṣṭasaṃsiddhayastāḥ
dūraśrutyādayō'pi hyahamahamikayā
sapatēyurmurārē |
tvatsamprāptau vilambāvahamakhilamidaṃ
nādriyē kāmayē'haṃ
tvāmēvānandapūrṇaṃ pavanapurapatē
pāhi māṃ sarvatāpāt || 95.10 ||*

984

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcanavatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṇṇanavatitamam daśakam ॥

bhagavadvibhūtivarṇanam,

karmajñānabhaktimārgādhikārinirūpaṇam,

cittōpaśamanaprārthanā ca

tvam hi brahmaiva sākṣāt paramurumahima -

nnakṣarāṇāmakāra -

stārō mantrēṣu rājñām manurasi muniṣu

tvam bhṛgurnāradō'pi |

prahlādō dānavānām paśuṣu ca surabhiḥ

pakṣiṇām vainatēyō

nāgānāmasyanantassurasaridapi ca

srōtasām viśvamūrtē ॥ 96.1 ॥

985

brahmaṇyānām balistvam kratuṣu ca japaya -

jñō'si vīrēṣu pārthō

bhaktānāmuddhavastvam balamasi balinām

dhāma tējasvinām tvam |

nāstyantastvadvibhūtērvikasadatiśayam

vastu sarvam tvamēva

tvam jīvastvam pradhānam yadiha bhavadṛtē

tanna kiñcit prapañcē ॥ 96.2 ॥

986

dharmam varṇāśramāṅam śrutipathavihitam
tvatparatvēna bhaktyā
kurvantō'ntarvirāgē vikasati śanakaiḥ
santyajantō labhantē |
sattāsphūrtipriyatvātmakamakhilapadā -
rthēṣu bhinnēṣvabhinnam
nirmūlam viśvamūlam paramamahamiti
tvadvibōdham viśuddham || 96.3 ||

987

jñānam karmāpi bhaktistritayamiha bhava -
tprāpakam tatra tāva -
nnirviṅṅānāmasēṣē viṣaya iha bhavēt
jñānayōgē'dhikārah |
saktānām karmayōgastvayi hi vinihitō
yē tu nātyantasaktāḥ
nāpyatyantam viraktāstvayi ca dhṛtarasā
bhaktiyōgō hyamīṣām || 96.4 ||

988

jñānam tvadbhaktatām vā laghu sukṛtavaśā -
nmartyalōkē labhantē
tasmāttatraiva janma sṛhayati bhagavan
nākagō nārakō vā |
āviṣṭam māṅ tu daivādbhavajalanidhipō -
tāyitē martyadēhē
tvam kṛtvā karṇadhāram gurumanuḅavā -
tāyitastārayēthāḥ || 96.5 ||

989

avyaktaṃ mārgayantaḥ śrutibhirapi nayaiḥ
kēvalajñānalubdhāḥ
kliśyantē'tīva siddhiṃ bahutarajanuṣā -
manta ēvāpnuvanti |
dūrasthaḥ karmayōgō'pi ca paramaphalē
nanvayaṃ bhaktiyōga -
stvāmūlādēva hr̥dyastvaritamayi bhava -
tprāpakō vardhatāṃ mē || 96.6 ||

990

jñānāyaivātiyatnaṃ munirapavadatē
brahmatattvaṃ tu śr̥ṅvan
gāḍhaṃ tvatpādabhaktiṃ śaraṇamayati ya -
stasya muktiḥ karāgrē |
tvaddhyānē'pīha tulyā punarasukaratā
cittacāñcalyahētō -
rabhyāsādāśu śakyaṃ tadapi vaśayituṃ -
tvatkr̥pācārutābhyām || 96.7 ||

991

nirviṅṅaḥ karmamārgē khalu viṣamatamē
tvatkathādau ca gāḍhaṃ
jātaśraddhō'pi kāmānayi bhuvanapatē
naiva śaknōmi hātum |
tadbhūyō niścayēna tvayi nihitamanā
dōṣabuddhyā bhajaṃstān
puṣṅiyāṃ bhaktimēva tvayi hr̥dayagatē
maṅkṣu naṅkṣyanti saṅgāḥ || 96.8 ||

992

kaścit klēśārjitārthakṣayavimalamati -
rnudyamānō janaughaiḥ
prāgēvaṃ prāha viprō na khalu mama janaḥ
kālakarmagrahā vā |
cētō mē duḥkhahētustadiha guṇagaṇam
bhāvayatsarvakārī -
tyuktvā śāntō gatastvām mama ca kuru vibhō
tādrśim cittasāntim || 96.9 ||

993

ailaḥ prāgurvaśim pratyativivaśamanāḥ
sēvamānaściraṃ tām
gāḍham nirvidya bhūyō yuvatisukhamidaṃ
kṣudramēvēti gāyan |
tvadbhaktim prāpya pūrṇaḥ sukhataramacara -
ttadvaduddhūtasāṅgam
bhaktōttaṃsam kriyā māṃ pavanapurapatē
hanta mē rundhi rōgān || 96.10 ||

994

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaṅṅanavatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptanavatitamam daśakam ॥

uttamabhaktiprārthanā, mārkaṇḍēyōpākhyānam ca
traiguṇyādbhinnarūpaṃ bhavati hi bhuvanē
hīnamadhyōttamaṃ yat
jñānaṃ śraddhā ca kartā vasatirapi sukhaṃ
karma cāhārabhēdāḥ |
tvatkṣētratvanniṣēvādi tu yadiha puna -
stvatparaṃ tatttu sarvaṃ
prāhurnairguṇyaniṣṭhaṃ tadanubhajanatō
mañkṣu siddhō bhavēyam ॥ 97.1 ॥

995

tvayyēva nyastacittaḥ sukhamayi vicaran
sarvacēṣṭāstvadārthaṃ
tvadbhaktaiḥ sēvyamānānapi caritacarā -
nāśrayan puṇyadēśān |
dasyau viprē mṛgādiṣvapi ca samamati -
rmucyamānāvamāna -
spardhāsūyādidōṣaḥ satatamakhilabhū -
tēṣu sampūjayē tvām ॥ 97.2 ॥

996

tvadbhāvō yāvadēṣu sphurati na viśadam
tāvadēvaṃ hyupāstiṃ
kurvannaikātmyabōdhē jhaṭiti vikaṣati

tvanmayō'haṃ carēyam |
tvaddharmasyāsyā tāvat kimapi na bhagavan
prastutasya praṇāśa -
stasmātsarvātmanaiva pradiśa mama vibhō
bhaktimārgam manōjñam || 97.3 ||

997

taṃ cainaṃ bhaktiyōgam draḍhayitumayi mē
sādhyamārōgyamāyu -
rdiṣṭyā tatrāpi sēvyam tava caraṇamahō
bhēṣajāyēva dugdham |
mārkaṇḍēyō hi pūrvam gaṇakanigadita -
dvādaśābdāyuruccaiḥ
sēvitvā vatsaram tvāṃ tava bhaṭanivahai -
rdrāvayāmāsa mṛtyum || 97.4 ||

998

mārkaṇḍēyaścirāyuh sa khalu punarapi
tvatparaḥ puṣpabhadra -
tīrē ninyē tapasyannatulasukharatiḥ
ṣaṭ tu manvantarāṇi |
dēvēndraḥ saptamastaṃ surayuvatimaru -
nmanmathairmōhayiṣyan
yōgōṣmapluṣyamāṇairna tu punaraśaka -
ttvajjanaṃ nirjayēt kaḥ || 97.5 ||

999

prītyā nārāyaṇākhyastvamatha narasakhaḥ
prāptavānasya pārśvam
tuṣṭyā tōṣṭūyamānaḥ sa tu vividhavarai -
rlōbhitō nānumēnē |

draṣṭuṃ māyāṃ tvadīyāṃ kila punaravr̥ṇō -
dbhaktitr̥ptāntarātmā
māyāduḥkhānabhijñastadapī mṛgayatē
nūnamāścaryahētōḥ || 97.6 ||

1000

yātē tvayyāśu vātākulajaladagala -
ttōyapūrṇātighūrṇa -
tsaptārṇōrāśimagnē jagati sa tu jalē
sambhraman varṣakōṭīḥ |
dīnaḥ praikṣiṣṭa dūrē vaṭadalaśayanam
kañcidāścaryabālam
tvāmēva śyāmalāṅgam vadanasarasija -
nyastapādāṅgulīkam || 97.7 ||

1001

dr̥ṣṭvā tvāṃ hr̥ṣṭarōmā tvaritamupagataḥ
sprāṣṭukāmō munīndraḥ
śvāsēnāntarniviṣṭaḥ punariha sakalam
dr̥ṣṭavān viṣṭapaugham |
bhūyō'pī śvāsavātairbahiranupatitō
vīkṣitastvatkaṭākṣai -
rmōdādāślēṣṭukāmastvayi pihitatanau
svāśramē prāgvadāsīt || 97.8 ||

1002

gauryā sārḍham tadagrē purabhidatha gata -
stvatpriyaprēkṣaṇārthī
siddhānēvāsya datvā svayamayamajarā -
mṛtyutādīn gatō'bhūt |
ēvam tvatsēvayaiva smararipurapi sa

prīyatē yēna tasmā -
nmūrtitrāyātmastvaṃ nanu sakalanīya -
ntēti suvyaktamāsīt || 97.9 ||

1003

tryaṃśēsmin satyalōkē vidhīharipurabhi -
nmandirāṇyūrdhvamūrdhvaṃ
tēbhyō'pyūrdhvaṃ tu māyāvīkṛtīvirahitō
bhāti vaikuṅṭhalōkaḥ |
tatra tvaṃ kāraṇāmbhasyapī paśupakulē
śuddhasattvaīkarūpī
saccībrahmādvayātmā pavanapurapatē
pāhi mām sarvarōgāt || 97.10 ||

1004

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptanavatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭanavatitamam daśakam ॥

niṣkalabrahmōpāsanā

yasminnētadvibhātaṃ yata idamabhava -

dyēna cēdaṃ ya ēta -

dyō'smāduttīrṇarūpaḥ khalu sakalamidaṃ

bhāsitaṃ yasya bhāsā |

yō vācāṃ dūradūrē punarapi manasāṃ

yasya dēvā munīndrāḥ

nō vidyustattvarūpaṃ kimu punaraparē

kṛṣṇa tasmai namastē ॥ 98.1 ॥

1005

janmāthō karma nāma sphuṭamiha guṇadō -

ṣādikaṃ vā na yasmin

lōkānāmūtayē yaḥ svayamanubhajatē

tāni māyānusārī |

bibhracchaktīrarūpō'pi ca bahutararū -

pō'vabhātyadbhutātmā

tasmai kaivalyadhāmnē pararasaparipū -

rṇāya viṣṇō namastē ॥ 98.2 ॥

1006

nō tiryāñcaṃ na martyaṃ na ca suramasuraṃ

na striyaṃ nō pumāṃsaṃ

na dravyaṃ karma jātiṃ guṇamapi sadasa -

dvāpi tē rūpamāhuḥ |
śiṣṭam yat syānniṣēdhē sati nigamaśatai -
rlakṣaṇāvṛttitastat
kṛcchrēṇāvēdyamānaṃ paramasukhamayaṃ
bhāti tasmai namastē || 98.3 ||

1007

māyāyāṃ bimbitastvaṃ sṛjasi mahadaha -
ṅkāratanmātrabhēdai -
rbhūtagrāmēndriyādyairapi sakalajaga -
tsvapnasaṅkalpakalpam |
bhūyaḥ saṃhṛtya sarvaṃ kamaṭha iva padā -
nyātmanā kālaśaktyā
gambhīrē jāyamānē tamasi vitimirō
bhāsi tasmai namastē || 98.4 ||

1008

śabdabrahmēti karmētyaṇuriti bhagavan
kāla ityālapanti
tvāmēkaṃ viśvahētuṃ sakalamayatayā
sarvathā kalpyamānam |
vēdāntairyattu gītaṃ puruṣaparacidā -
tmābhidhaṃ tatttu tattvaṃ
prēkṣāmātrēṇa mūlaprakṛtivilkṛtikṛt
kṛṣṇa tasmai namastē || 98.5 ||

1009

sattvēnāsattayā vā na ca khalu sadasa -
ttvēna nirvācyarūpā
dhattē yāsāvavidyā guṇaphaṇimativa -
dviśvadṛśyāvabhāsam |

vidyātvaṃ saiva yātā śrutivacanalavai -
ryatkṛpāsyandalābhē
saṃsārāraṇyasadyastruṭanaparaśutā -
mēti tasmai namastē || 98.6 ||

1010

bhūṣāsu svarṇavadvā jagati ghaṭaśarā -
vādikē mṛttikāva -
ttattvē sañcintyamānē sphurati tadadhunā -
pyadvitīyaṃ vapustē |
svapnadraṣṭuḥ prabōdhē timiralayavidhau
jīrṇarajjōśca yadva -
dvidyālābhē tathaiva sphuṭamapi vikasēt
kṛṣṇa tasmai namastē || 98.7 ||

1011

yadbhītyōdēti sūryō dahati ca dahanō
vāti vāyustathānyē
yadbhītāḥ padmajādyāḥ punarucitabalī -
nāharantē'nukālam |
yēnaivārōpitāḥ prāñnijapadamapi tē
cyāvitāraśca paścā -
ttasmai viśvaṃ niyantrē vayamapi bhavatē
kṛṣṇa kurmaḥ praṇāmam || 98.8 ||

1012

trailōkyaṃ bhāvayantaṃ triguṇamayamidaṃ
tryakṣarasyaikavācyam
trīśānāmaikyarūpaṃ tribhirapi nigamai -
rgīyamānasvarūpam |
tisrōvasthā vidantaṃ triyugajanijuṣam

*trikramākrāntaviśvaṃ
traikālyē bhēdahīnaṃ tribhirahamaniśaṃ
yōgabhēdairbhajē tvām || 98.9 ||* 1013

*satyaṃ śuddhaṃ vibuddhaṃ jayati tava vapu -
rnityamuktaṃ nirīhaṃ
nirdvandvaṃ nirvikāraṃ nikhilaguṇagaṇa -
vyañjanādhārabhūtaṃ |
nirmūlaṃ nirmalaṃ tanniravadhimahimō -
llāsi nirlīnamanta -
rnissaṅgānāṃ munīnāṃ nirupamaparamā -
nandasāndraprakāśam || 98.10 ||* 1014

*durvāraṃ dvādaśāraṃ triśataparimila -
tṣaṣṭiparvābhivītaṃ
sambhrāmyat krūravēgaṃ kṣaṇamanu jagadā -
cchīdya sandhāvamānam |
cakraṃ tē kālarūpaṃ vyathayatu na tu mām
tvatpadaikāvalambaṃ
viṣṇō kāruṇyasindhō pavanapurapatē
pāhi sarvāmayaughāt || 98.11 ||* 1015

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭanavatitamaṃ daśakaṃ samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnaśatatamaḥ daśakam ॥

bhagavanmāhātmyānuvarṇanam

viṣṇōrvīryāṇi kō vā kathayatu dharaṇēḥ
kaśca rēṇunmimītē
yasyaivāṅghritrayēṇa trijagadabhimitaḥ
mōdatē pūrṇasampat |
yō'sau viśvāni dhattē priyamihā paramaḥ
dhāma tasyābhiyāyāḥ
tvadbhaktā yatra mādyantyamṛtarasamara -
ndasya yatra pravāhaḥ ॥ 99.1 ॥

1016

ādyāyāsēṣakartrē pratinimiṣanavī -
nāya bhartrē vibhūtē -
rbhaktātmā viṣṇavē yaḥ pradiśati havirā -
dīni yajñārcanādau |
kṛṣṇādyam janma yō vā mahadiha mahatō
varṇayētsō'yamēva
prītaḥ pūrṇō yaśōbhīstvaritamabhisarēt
prāpyamantē padaḥ tē ॥ 99.2 ॥

1017

hē stōtāraḥ kavīndrāstamiha khalu yathā
cētayadhvē tathaiva
vyaktaḥ vēdasya sāraḥ praṇuvata jananō -

pāttalīlākathābhiḥ |
jānantaścāsyā nāmānyakhilasukhakarā -
ṇīti saṅkīrtayadhvaṃ
hē viṣṇō kīrtanādyaistava khalu mahata -
stattvabōdhaṃ bhajēyam || 99.3 ||

1018

viṣṇōḥ karmāṇi sampaśyata manasi sadā
yaiḥ sa dharmānabadhnā -
dyānīndrasyaīṣa bhṛtyaḥ priyasakha iva ca
vyātanōt kṣēmakārī |
vīkṣantē yōgasiddhāḥ parapadamaniśaṃ
yasya samyak prakāśaṃ
viprēndrā jāgarūkāḥ kṛtabahunutayō
yacca nirbhāsayantē || 99.4 ||

1019

nō jātō jāyamānō'pi ca samadhigata -
stvanmahimnō'vasānaṃ
dēva śrēyāṃsi vidvān pratimuhurapi tē
nāma śaṃsāmi viṣṇō |
taṃ tvāṃ saṃstaumi nānāvidhanutivacanai -
rasya lōkatrayasyā -
pyūrdhvaṃ vibhrājamānē viracitavasatiṃ
tatra vaikuṅṭhalōkē || 99.5 ||

1020

āpaḥ sṛṣṭyādijanyāḥ prathamamayi vibhō
garbhadēśē dadhustvāṃ
yatra tvayyēva jīvā jalaśayana harē
saṅgatā aikyamāpan |

tasyājasya prabhō tē vinihitamabhavat
padmamēkaṃ hi nābhau
dikpatraṃ yat kilāhuḥ kanakadharaṇibhṛt
karṇikaṃ lōkarūpam || 99.6 ||

1021

hē lōkā viṣṇurētadbhuvanamajanaya -
ttanna jānītha yūyaṃ
yuṣmākaṃ hyantarasthaṃ kimapi tadaparaṃ
vidyatē viṣṇurūpam |
nīhāraprakhyamāyāparivṛtamanasō
mōhitā nāmarūpaiḥ
prānaprītyaikatrptāścaratha makhaparā
hanta nēcchā mukundē || 99.7 ||

1022

mūrdhnāmakṣṇāṃ padānāṃ vahasi khalu saha -
srāṇi sampūrya viśvaṃ
tatprōtkramyāpi tiṣṭhan parimitavivarē
bhāsi cittāntarē'pi |
bhūtaṃ bhavyaṃ ca sarvaṃ parapuruṣa bhavān
kiñca dēhēndriyādi -
ṣvāviṣṭō'pyudgatatvādamṛtasukharasaṃ
cānubhuñkṣē tvamēva || 99.8 ||

1023

yattu trailōkyarūpaṃ dadhadapi ca tatō
nirgatōnantaśuddha -
jñānātmā vartasē tvaṃ tava khalu mahimā
sō'pi tāvān kimanyat |
stōkastē bhāga ēvākhilabhuvanatayā

*dṛśyatē tryaṃśakalpaṃ
bhūyiṣṭhaṃ sāndramōdātmakamupari tatō
bhāti tasmai namastē || 99.9 ||*

1024

*avyaktaṃ tē svarūpaṃ duradhigamatamaṃ
tattu śuddhaikasattvaṃ
vyaktaṃ cāpyētaḍēva sphuṭamamṛtarasā -
mbhōdhikallōlatulyam |
sarvōtkṛṣṭāmabhīṣṭāṃ tadiha guṇarasē -
naiva cittaṃ harantīṃ
mūrtiṃ tē saṃśrayē'haṃ pavanapurapatē
pāhi māṃ kṛṣṇa rōgāt || 99.10 ||*

1025

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnaśatatamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē śatatamaṃ daśakam ॥

kēśādipādavarṇanam

agrē paśyāmi tējō nibiḍatara kalā -

yāvalī lōbhanīyaṃ

pīyūṣāplāvitō'haṃ tadanu tadudarē

divyakaiśōravēṣam |

tāruṇyārambharamyaṃ paramasukharasā -

svādarōmāñcitāṅgai -

rāvītaṃ nāradādyairvilasadupaṇiṣa -

tsundarīmaṇḍalaiśca ॥ 100.1 ॥

1026

nīlābhaṃ kuñcitāgraṃ ghanamamalataramaṃ

saṃyataṃ cārubhaṅgyā

ratnōttaṃsābhīrāmaṃ valayitamudaya -

ccandrakaiḥ piñchajālaiḥ |

mandārasrañnivītaṃ tava pṛthukabarī -

bhāramālōkayē'haṃ

snigdhaśvētōrdhvapuṇḍrāmapi ca sulalitāṃ

phālabālēnduvīthīm ॥ 100.2 ॥

1027

hṛdyaṃ pūrṇānukampārṇavamṛdulaharī -

cañcalabhrūvilāsai -

rānīlasnigdhapakṣmāvaliparilasitaṃ

nētrayugmaṃ vibhō tē |
sāndracchāyaṃ viśālāruṇakamaladalā -
kāramāmugdhatāraṃ
kāruṇyālōkalilāśīsiritabhuvanaṃ
kṣipyatāṃ mayyanāthē || 100.3 ||

1028

uttuṅgōllāsināsaṃ harimaṇimukura -
prōllasadgaṇḍapālī -
vyālōlatkarṇapāśāñcitamakaramaṇī -
kuṇḍaladvandvadīpram |
unmīladdantapaṅktisphuradaruṇatara -
cchāyabimbādharāntaḥ
prītiprasyandimandasmitamadhurataraṃ
vaktramudbhāsatāṃ mē || 100.4 ||

1029

bāhudvandvēna ratnōjjvalavalayabhṛtā
śōṇapāṇipravālē -
nōpāttāṃ vēṇunālīṃ prasṛtanakhamayū -
khāṅgulīsaṅgaśārām |
kṛtvā vaktrāravindē sumadhuravikasa -
drāgamudbhāvyamānaiḥ
śabdabrahmāmṛtaistvaṃ śīsiritabhuvanaiḥ
siñca mē karṇavīthīm || 100.5 ||

1030

utsarpatkaustubhaśrītatibhiraruṇitaṃ
kōmalaṃ kaṇṭhadēśaṃ
vakṣaḥ śrīvatsaramyaṃ taralatarasamu -
ddīprahārapratānam |

nānāvarṇaprasūnāvalikisalayinīṃ

vanyamālāṃ vilōla -

llōlambāṃ lambamānāmurasi tava tathā

bhāvayē ratnamālām || 100.6 ||

1031

aṅgē pañcāṅgarāgairatiśayavikasa -

tsaurabhākṛṣṭalōkaṃ

līnānēkatrilōkīvitatimapī kṛśāṃ

bibhrataṃ madhyavallīm |

śakrāśmanyastataptōjjvalakanakanibhaṃ

pītacēlaṃ dadhānaṃ

dhyāyāmō dīptaraśmisphuṭamañiraśanā -

kiṅkiṅīmaṇḍitaṃ tvām || 100.7 ||

1032

ūrū cārū tavōrū ghanamasṛṇarucāu

cittacōrau ramāyāḥ

viśvakṣōbhaṃ viśaṅkya dhruvamaniśamubhau

pītacēlāvṛtāṅgau |

ānamrāṇāṃ purastānnyasanadhṛtasama -

stārthapālīsamudga -

cchāyaṃ jānudvayaṃ ca kramapṛthulamanō -

jñē ca jaṅghē niṣēvē || 100.8 ||

1033

mañjīraṃ mañjunādairiva padabhajanaṃ

śrēya ityālapantaṃ

pādāgraṃ bhrāntimajjapraṇatajanamanō -

mandarōddhārakūrmam |

uttuṅgātāmrrarājannakharahimakara -

jyōtsnayā cā'sritānāṃ
santāpadhvāntahantrīṃ tatimanukalayē
maṅgalāmaṅgulīnām || 100.9 ||

1034

yōgīndrāṇāṃ tvadaṅgēṣvadhikasumadhuraṃ
muktibhājāṃ nivāsō
bhaktānāṃ kāmavarṣadyutarukisalayaṃ
nātha tē pādamūlam |
nityaṃ cittasthitaṃ mē pavanapurapatē
kṛṣṇa kārūṇyasindhō
hṛtvā niśśēṣatāpān pradiśatu paramā -
nandasandōhalakṣmīm || 100.10 ||

1035

ajñātvā tē mahattvaṃ yadiha nigaditaṃ
viśvanātha kṣamēthāḥ
stōtraṃ caitatsahasrōttaramadhikatarāṃ
tvatprasādāya bhūyāt |
dvēdhā nārāyaṇīyaṃ śrutiṣu ca januṣā
stutyatāvarṇanēna
sphītaṃ līlavatārairidamiha kurutā -
māyurārōgyasaukhyam || 100.11 ||

1036

|| iti śrīmannārāyaṇīyē śatatamaṃ daśakam samāptam ||